

മഹാഭാരതം - 41

മഹാഭാരതം 41

വ്യാസമഹർഷി

കർണപർവ്വം അധ്യായം 1 - 25

താളിളക്കം

2020

പേര്: മഹാഭാരതം 41

ഭാഷ: Malayalam

വിഭാഗം: മഹാകാവ്യം

രചന: വ്യാസമഹർഷി

പ്രസാധകർ: താളിളക്കം

ഡിസംബർ 2020

Layout Design: പ്രവീൺ വർമ്മ

Copyleft:

ലാടെക്കിൽ നിർമ്മിച്ചതാണിത്.
ഓൺലൈൻ വായനയ്ക്ക് വേണ്ടി.
ഉബുണ്ടു ഓപ്പറേറ്റിങ്ങ് സിസ്റ്റത്തിലൂടെ.
കുടപ്പാട്: വികിപ്പീഡിയ.

8 കർണപർവം

അധ്യായം 1

1 [വ]

തതോ ദ്രോണേ ഹതേ രാജൻ ദുര്യോധനമുഖാ നൃപാഃ
ദൃശം ഉദ്ദിഗ്നമനസോ ദ്രോണപുത്രം ഉപാഗമൻ

2 തേ ദ്രോണം ഉപശോചന്തഃ കശ്ശലാഭിഹതൗജസഃ
പര്യുപാസന്ത ശോകാർതാസ് തതഃ ശാരദ്വതീ സുതം

3 മുഹൂർത്തം തേ സമാശ്വാസ്യ ഹേതുഭിഃ ശാസ്ത്രസംമിതൈഃ
രാത്ര്യാഗമേ മഹീപാലാഃ സ്യാനി വേശ്യാനി ഭേജിരേ

4 വിശേഷതഃ സുതപുത്രോ രാജാ ചൈവ സുയോധനഃ
ദുഃശാസനോ ഫീമ ശകുനിർ ന നിദ്രാം ഉപലേഭിരേ

5 തേ വേശ്യാസ് അപി കുരവ്യ പൃഥ്വീശാ നാപ്ലവൻ സുഖം
ചിന്തയന്തഃ ക്ഷയം തീവ്രം നിദ്രാം നൈവോപലേഭിരേ

6 സഹിതാസ് തേ നിശായാം തു ദുര്യോധന നിവേശനേ
അതിപ്രചണ്ഡാദ് വിദ്വേഷാത് പാണ്ഡവാനാം മഹാത്മനാം

7 യത് തദ് ദൃതപരിക്ലിഷ്ടാം കൃഷ്ണാം ആനിന്ദിരേ സഭാം
തത് സ്മരന്തോ ഫന്വതപ്യന്ത ദൃശം ഉദ്ദിഗ്നചേതസഃ

8 ചിന്തയന്തശ് ച പാർഥനാം താൻ ക്ലേശാൻ ദൃതകാരിതാൻ
കൃച്ഛേണ ക്ഷണദാം രാജൻ നിന്ദൂർ അബ്ധ ശതോപമാം

9 തതഃ പ്രഭാതേ വിമലേ സ്ഥിതാ ദിഷ്യന്ത്യ ശാസനേ
ചക്രൂർ ആവശ്യകം സർവേ വിധിദൃഷ്ടേന കർമ്മണാ

10 തേ കൃത്യാവശ്യ കാര്യാണി സമാശ്വാസ്യ ച ഭാരത
യോഗം ആജ്ഞാപയാം ആസൂർ യുദ്ധായ ച വിനിര്യയഃ

11 കർണം സേനാപതിം കൃത്യാ കൃതകൗതുക മംഗലാഃ
വാചയിത്യാ ദ്വിജശ്രേഷ്ഠാൻ ദധി പാത്രൗഘൃതാക്ഷന്തൈഃ

12 നിഷ്കൈർ ഗോഭിർ ഹിരണ്യേന വാസോഭിശ് ച മഹാധനൈഃ
വർധ്യമാനാ ജയാശീർഭിഃ സുതമാഗധബന്ദിഭിഃ

13 തഥൈവ പാണ്ഡവാ രാജൻ കൃതസർവാഹ്ണിക ക്രിയാഃ
ശിബിരാൻ നിര്യയ രാജൻ യുദ്ധായ കൃതനിശ്ചയാഃ

14 തതഃ പ്രവവൃതേ യുദ്ധം തുമുഖം രോമഹർഷണം
കുരൂണാം പാണ്ഡവാനാം ച പരസ്പരവധൈഷിണാം

15 തയോർ ദ്വേ ദിവസേ യുദ്ധം കരുപാണ്ഡവസേനയോഃ
കർണേ സേനാപതൗ രാജന് അഭൂദ് അദ്ഭുതദർശനം

16 തതഃ ശത്രുക്ഷയം കൃത്യാ സുമഹാനം രണേ വൃഷഃ
 പശ്യതാം ധാർതരാഷ്ട്രാണാം ഫൽഗുണേന നിപാതിതഃ
 17 തതസ് തത് സഞ്ജയഃ സർവം ഗത്യാ നാഗാഹവയം പുരം
 ആചഖ്യൗ ധൃതരാഷ്ട്രായ യദ്യുത്തം കരുജാംഗലേ
 18 [ജ]

ആപഗേയം ഹതം ശ്രുത്യാ ദ്രോണം ച സമരേ പരൈഃ
 യോ ജഗാമ പരാം ആർതിം വൃദ്ധോ രാജാംബികാ സുതഃ
 19 സ ശ്രുത്യാ നിഹതം കർണം ദുര്യോധനഹിതൈഷിണം
 കഥം ദ്വിജ വരപ്രാണാൻ അധാരയത ദുഃഖിതഃ
 20 യസ്മിൻ ജയാശാം പുത്രാണാം അമന്യത സ പാർഥിവഃ
 തസ്മിൻ ഹതേ സ കൗരവ്യഃ കഥം പ്രാണാൻ അധാരയത്
 21 ദുർമരം ബത മന്യേ ിഹം നൃഷാം കൃച്ഛേ ിഹി വർത്താം
 യത്ര കർണം ഹതം ശ്രുത്യാ നാത്യജ്ജ്ജീവിതം നൃപഃ
 22 തഥാ ശാന്തനവം വൃദ്ധം ബ്രഹ്മൻ ബാഹ്ലികം ഏവ ച
 ദ്രോണം ച സോമദത്തം ച ഭൂരിശ്രവസം ഏവ ച
 23 തഥൈവ ചാന്യാൻ സുഹൃദഃ പുത്രപൗത്രാംശ് ച പാതിതാൻ
 ശ്രുത്യാ യൻ നാജഹാത് പ്രാണാംസ് തൻ മന്യേ ദുഷ്കരം ദ്വിജ
 24 ഏതൻ മേ സർവം ആചക്ഷ്യ വിസ്തരേണ തപോധന
 ന ഹി തൃപ്യാമി പൂർവേഷാം ശൃണ്യാനശ് ചരിതം മഹത്
 25 [വ]

ഹതേ കർണേ മഹാരാജ നിശി ഗാവൽഗണിസ് തദാ
 ദീനോ യയൗ നാഗപുരം അശ്വൈർ വാതസമൈർ ജവേ
 26 സ ഹാസ്തിനപുരം ഗത്യാ ഭൃശം ഉദ്ദിഗമാനസഃ
 ജഗാമ ധൃതരാഷ്ട്രസ്യ ക്ഷയം പ്രക്ഷീണബാധസവം
 27 സ സമുദ്ദീക്ഷ്യ രാജാനം കശ്ശലാഭീഹതൗജസം
 വവന്ദേ പ്രാഞ്ജലിർ ഭൂത്യാ മൂർധ്നാ പാദൗ നൃപസ്യ ഹ
 28 സന്യജ്യ ച യഥാന്യായം ധൃതരാഷ്ട്രം മഹീപതിം
 ഹാ കഷ്ടം ഇതി ചോക്ത്യാ സ തതോ വചനം ആദദേ
 29 സഞ്ജയോ ിഹം ക്ഷിതിപതേ കച് ചിദ് ആന്യേ സുഖം ഭവാൻ
 സ്വദോഷേണാപദം പ്രാപ്യ കച് ചിൻ നാദ്യ വിമുഹ്യസി
 30 ഹിതാന്യ് ഉക്താനി വിദൂര ദ്രോണ ഗാംഗേയ കേശവൈഃ
 അഗ്രഹീതാന്യ് അനുസൃത്യ കച് ചിൻ ന കരുഷേ വ്യഥാം
 31 രാമ നാരദ കണ്ണൈശ് ച ഹിതം ഉക്തം സഭാ തലേ

ന ഗൃഹീതം അനുസ്മൃത്യ കച് ചിൻ ന കരുഷേ വ്യഥാം
 32 സുഹൃദസ് ത്വദ്ധിതേ യുക്താൻ ഭീഷ്മദ്രോണമുഖാൻ പരൈഃ
 നിഹതാൻ യധി സംസ്മൃത്യ കച് ചിൻ ന കരുഷേ വ്യഥാം
 33 തം ഏവം വാദിനം രാജാ സ്മൃതപത്രം കൃതാഞ്ജലിം
 സുദീർഘം അഭിനിഃശ്വസ്യ ദുഃഖാർത ഇദം അബ്രവീത്
 34 ഗാംഗേയേ നിഹതേ ശൂരേ ദിവ്യാസ്തുവതി സഞ്ജയ
 ദ്രോണേ ച പരമേഷ്യാസേ ഭൃശം മേ വ്യഥിതം മനഃ
 35 യോ രഥാനാം സഹസ്രാണി ദംശിതാനാം ദശൈവ ഹി
 അഹന്ത് അഹനി തേജസദി നിജഘ്നേ വസു സംഭവഃ
 36 സ ഹതോ യജ്ഞസേനസ്യ പുത്രേണേഹ ശിഖണ്ഡിനാ
 പാണ്ഡവേയാഭിമുച്യേന ഭൃശം മേ വ്യഥിതം മനഃ
 37 ഭാർഗവഃ പ്രദദൗ യസ്മൈ പരമാസ്തം മഹാത്മനേ
 സാക്ഷാദ് രാമേണ യോ ബാല്യേ ധനുർവേദ ഉപാകൃതഃ
 38 യസ്യ പ്രസാദാത് കൗന്തേയാ രാജപുത്രാ മഹാബലഃ
 മഹാരഥത്വം സമ്പ്രാപ്താസ് തഥാന്യേ വസുധാധിപാഃ
 39 തം ദ്രോണം നിഹതം ശ്രുത്വാ യുഷ്മദൃക്ലേന സംയുഗേ
 സത്യസന്ധം മഹേഷ്യാസം ഭൃശം മേ വ്യഥിതം മനഃ
 40 ത്രൈലോക്യേ യസ്യ ശാസ്ത്രേഷു ന പുമാൻ വിദ്യതേ സമഃ
 തം ദ്രോണം നിഹതം ശ്രുത്വാ കിം അകർവത മാമകാഃ
 41 സംശപ്തകാനാം ച ബലേ പാണ്ഡവേന മഹാത്മനാ
 ധനഞ്ജയേന വിക്രമ്യ ഗമിതേ യമസാദനം
 42 നാരായണാസ്ത്രേ നിഹതേ ദ്രോണപുത്രസ്യ ധീമതഃ
 ഹതശേഷേഷ്ഠ് അനീകേഷു കിം അകർവത മാമകാഃ
 43 വിപ്രദ്രുതാൻ അഹം മന്യേ നിമഗ്നഃ ശോകസാഗരേ
 പ്രവമാനാൻ ഹതേ ദ്രോണേ സന്നന്തുകാൻ ഇവാർണവേ
 44 ദുര്യോധനസ്യ കർണസ്യ ഭോജസ്യ കൃതവർമ്മണഃ
 മദ്രരാജസ്യ ശല്യസ്യ ദ്രുണേശ് ചൈവ കൃപസ്യ ച
 45 മത് പുത്ര ശേഷസ്യ തഥാ തഥാന്യേഷാം ച സഞ്ജയ
 വിപ്രകീർണേഷ്ഠ് അനീകേഷു മുഖവർണോ ഽഭവത് കഥം
 46 ഏതത് സർവം യഥാവൃത്തം തത്ത്വം ഗാവൽഗണേ രണേ
 ആചക്ഷ്യ പാണ്ഡവേയാനാം മാമകാനാം ച സർവശഃ
 47 [സ്]

പാണ്ഡവേയൈർ ഹി യദ്യുത്തം കൗരവേയേഷു മാരിഷ

തച്ഛ്രോത്വാ മാ വ്യഥാം കാർഷീദ് ഇഷ്ടേ ന വ്യഥതേ മനഃ
 48 യസ്മാദ് അഭാവി ഭാവി വാ ഭവേദ് അർഥോ നരം പ്രതി
 അപ്രാപ്തൗ തസ്യ വാ പ്രാപ്തൗ ന കൽ ചിദ് വ്യഥതേ ബുധഃ
 49 [ധൃ]

ന വ്യഥാ ശൃണ്വതഃ കാ ചിദ് വിദ്യതേ മമ സഞ്ജയ
 ദിഷ്ടം ഏതത് പുരാ മന്യേ കഥയസ്യ യഥേച്ഛകം

അധ്യായം 2

1 [സ്]

ഹതേ ദ്രോണേ മഹേഷ്യാസേ തവ പുത്രാ മഹാരഥാഃ
 ബഭ്രുവുർ ആശ്വസ്തു മുഖാ വിഷണ്ണാ ഗതചേതസഃ
 2 അവാങ്മുഖാഃ ശസ്ത്രഭൃതഃ സർവ ഏവ വിശാം പതേ
 അപ്രേക്ഷമാണാഃ ശോകാർതാ നാഭൃഭാഷൻ പരസ്പരം
 3 താൻ ദൃഷ്ട്വാ വ്യഥിതാകാരാൻ സൈന്യാനി തവ ഭാരത
 ഊർധ്വം ഏവാഭ്യവേക്ഷന്ത ഭുഖത്രസ്താനൃ അനേകശഃ
 4 ശസ്ത്രാന്യ ഏഷാം ച രാജേന്ദ്ര ശോണിതാക്താനൃ അശേഷതഃ
 പ്രാഭൃശൃന്ത കരാഗ്രേഭ്യോ ദൃഷ്ട്വാ ദ്രോണം നിപാതിതം
 5 താനി ബദ്ധാന്യ അനിഷ്ടാനി ലംബമാനാനി ഭാരത
 അദൃശ്യന്ത മഹാരാജ നക്ഷത്രാണി യഥാ ദിവി
 6 തഥാർതം സ്തിമിതം ദൃഷ്ട്വാ ഗതസത്തപം ഇവ സ്ഥിതം
 സ്വം ബലം തൻ മഹാരാജ രാജാ ദുര്യോധനോ ിബ്രുവീത്
 7 ഭവതാം ബാഹുവീര്യം ഹി സമാശ്രിത്യ മയാ യുധി
 പാണ്ഡവേയഃ സമാഹൃതാ യുദ്ധം ചേദം പ്രവർത്തിതം
 8 തദ് ഇദം നിഹതേ ദ്രോണേ വിഷണ്ണം ഇവ ലക്ഷ്യതേ
 യുധ്യമാനാശ് ച സമരേ യോധാ വധ്യന്തി സർവതഃ
 9 ജയോ വാപി വധോ വാപി യുധ്യമാനസ്യ സംയുഗേ
 ഭവേത് കിം അത്ര ചിത്രം വൈ യുധ്യധം സർവതോ മുഖാഃ
 10 പശ്യധം ച മഹാത്മാനം കർണം വൈകർത്തനം യുധി
 പ്രചരന്തം മഹേഷ്യാസം ദിവൈവർ അസ്തൈർ മഹാബലം
 11 യസ്യ വൈ യുധി സന്ത്രാസാത് കന്തിപത്രോ ധനഞ്ജയഃ
 നിവർത്തതേ സദാമർഷാത് സിംഹാത് ക്ഷുദ്രമൃഗോ യഥാ
 12 യേന നാഗായുത പ്രാണോ ഭീമസേനോ മഹാബലഃ
 മാനുഷേണൈവ യുദ്ധേന താം അവസ്ഥാം പ്രവേശിതഃ
 13 യേന ദിവ്യാസ്തുവിച് ഛരോ മായാവി സ ഘടോത്കചഃ
 അമോഘയാ രണേ ശക്ത്യാ നിഹതോ ദൈരവം നദൻ
 14 തസ്യ ദൃഷ്ട്വാര വീര്യസ്യ സത്യസന്ധസ്യ ധീമതഃ
 ബാഹോർ ദ്രവിണം അക്ഷയം അദ്യ ദൃക്ഷ്യഥ സംയുഗേ
 15 ദ്രോണപുത്രസ്യ വിക്രാന്തം രാധേയസൈന്യവ ചോഭയോഃ
 പാണ്ഡുപാണ്ഡാല സൈന്യേഷു ദൃക്ഷ്യഥാപി മഹാത്മനോഃ
 16 സർവ ഏവ ഭവന്തശ് ച ശൂരാഃ പ്രാജ്ഞാഃ കലോദ്ഗതാഃ

ശീലവന്തഃ കൃതാസ്താശ് ച ഭൃക്ഷ്യമാദ്യ പരസ്വരം
 17 ഏവം ഉഭേത മഹാരാജ കർണോ വൈകർത്തനോ നൃപഃ
 സിംഹനാദം വിനദ്യോച്ചൈഃ പ്രായുധ്യത മഹാബലഃ
 18 സ സൃഞ്ജയാനാം സർവേഷാം പാഞ്ചാലാനാം ച പശ്യതാം
 കേകയാനാം വിദേഹാനാം അകരോത് കദനം മഹത്
 19 തസ്യേഷു ധാരാഃ ശതശഃ പ്രാദുരാസഞ് ശരാസനാത്
 അഗ്രേ പുംബേ ച സംസക്താ യഥാ ഭ്രമരപക്തയഃ
 20 സ പീഡയിത്യാ പാഞ്ചാലാൻ പാണ്ഡവാംശ് ച തരസിനഃ
 ഹത്യാ സഹസ്രശോ യോധാൻ അർജുനേന നിപാതിതഃ

അധ്യായം 3

1 [വൈ]

ഏതച്ഛ്രുത്യാ മഹാരാജ ധൃതരാഷ്ട്രോ f്ബിനികാ സുതഃ
ശോകസ്യാന്തം അപശ്യൻ വൈ ഹതം മത്യാ സുയോധനം
വിഹവലഃ പതിതോ ഭ്രമൗ നഷ്ടചേതാ ഇവ ദ്വിപഃ

2 തസ്മിൻ നിപതിതേ ഭ്രമൗ വിഹവലേ രാജസത്തമേ
ആർതനാദോ മഹാൻ ആസീത് സ്തീണാം ഭരതസത്തമ

3 സ ശബ്ദഃ പൃഥിവീം സർവാം പൂരയാം ആസ സർവശഃ
ശോകാർണവേ മഹാഘോരേ നിമഗ്നാ ഭരത സ്തീയഃ

4 രാജാനം ച സമാസാദ്യ ഗാന്ധാരി ഭരതർഷഭ
നിഃസഞ്ജ്ഞാ പതിതാ ഭ്രമൗ സർവാണ്യ് അന്തഃപുരാണി ച

5 തതസ് താഃ സഞ്ജയോ രാജൻ സമാശ്വാസയദ് ആതുരാഃ
മുഹ്യമാനാഃ സുബഹുശോ മുഞ്ചന്ത്യോ വാരി നേത്രജം

6 സമാശ്വസ്താഃ സ്തീയസ് താസ് തു വേപമാനാ മുഹൂർ മുഹൂഃ
കദല്യ ഇവ വാതേന ധൃയമാനാഃ സമന്തതഃ

7 രാജാനം വിദൂരശ് ചാപി പ്രജ്ഞാ ചക്ഷുഷം ഈശ്വരം
ആശ്വാസയാം ആസ തദാ സിഞ്ചംസ് തോയേന കൗരവം

8 സ ലബ്ധ്യാ ശനകൈഃ സഞ്ജ്ഞാം താശ് ച ദൃഷ്ട്വാ സ്തീയോ നൃപ
ഉന്മത്ത ഇവ രാജാ സ സ്ഥിതസ് തുഷ്ണീം വിശാം പതേ

9 തതോ ധ്യാത്യാ ചിരം കാലം നിഃശ്വസംശ് ച പുനഃ പുനഃ
സ്വാൻ പുത്രാൻ ഗർഹയാം ആസ ബഹു മേനേ ച പാണ്ഡവൻ

10 ഗർഹയിത്യാത്മനോ ബുദ്ധിം ശകനേഃ സൗബലസ്യ ച
ധ്യാത്യാ ച സുചിരം കാലം വേപമാനോ മുഹൂർ മുഹൂഃ

11 സംസ്തഭ്യ ച മനോ ഭൂയോ രാജാ ധൈര്യസമന്വിതഃ
പുനർ ഗാവൽഗണിം സുതം പര്യപ്ലച്ഛത സഞ്ജയം

12 യത് ത്വയാ കഥിതം വാക്യം ശ്രുതം സഞ്ജയ തൻ മയാ
കച്ഛിദ് ദുര്യോധനഃ സുത ന ഗതോ വൈ യമക്ഷയം

ബ്രൂഹി സഞ്ജയ തത്ത്വേന പുനർ ഉക്താം കഥാം ഇമാം
13 ഏവം ഉക്തോ fബ്രവീത് സൂതോ രാജാനം ജനമേജയ

ഹതോ വൈകർതനോ രാജൻ സഹ പുത്രൈർ മഹാരഥൈഃ
ഭ്രാതൃഭിശ് ച മഹേഷ്വാസൈഃ സുതപുത്രൈസ് തനത്യജൈഃ

14 ദുഃശാസനശ് ച നിഹതഃ പാണ്ഡവേന യശസിനാ

പീതം ച ത്വധീരം കോപാദ് ഭീമസേനേന സംയുഗേ

അധ്യായം 4

1 [വൈ]

ഏതച്ഛ്രുത്വാ മഹാരാജ ധൃതരാഷ്ട്രോ fബികാ സുതഃ
അബ്രുവീത് സഞ്ജയം സുതം ശോകവ്യാകുല ചേതനഃ

2 ദുഷ്ടണീതേന മേ താത മനസാഭിപ്സതാത്മനഃ
ഹതം വൈകർതനം ശ്രുത്വാ ശോകോ മർമാണി കൃന്തി

3 കൃതാസ്തു പരമാഃ ശല്യേ ദുഃഖപാരം തിതീർഷവഃ
കുരൂണാം സൃഞ്ജയാനാം ച കേ ന ജീവന്തി കേ മൃതഃ

4 [സ്]

ഹതഃ ശാന്തനവോ രാജൻ ദുരായർഷഃ പ്രതാപവാൻ
ഹത്യാ പാണ്ഡവ യോധാനാം അർബുദം ദശഭീർ ദിനൈഃ

5 തതോ ദ്രോണോ മഹേഷ്യാസഃ പാണ്ഡാലാനാം രഥവ്രജാൻ
നിഹത്യ യുധി ദുർധർഷഃ പശ്യാദ് രക്തരഥോ ഹതഃ

6 ഹതശിഷ്യസ്യ ഭീഷ്മേണ ദ്രോണേന ച മഹാത്മനാ
അർധം നിഹത്യ സൈന്യസ്യ കർണോ വൈകർതനോ ഹതഃ

7 വിവിംശതീർ മഹാരാജ രാജപുത്രോ മഹാബലഃ
ആനർതയോധാഞ് ശതശോ നിഹത്യ നിഹതോ രണേ

8 അഥ പുത്രോ വികർണസ് തേ ക്ഷത്രവ്രതം അനുസ്മരൻ
ക്ഷീണവാഹായുഃ ശൂരഃ സ്ഥിതോ fഭിമുഖതഃ പരാൻ

9 ഘോരരൂപാൻ പരിക്ലേശാൻ ദുര്യോധനകൃതാൻ ബഹുൻ
പ്രതിജ്ഞാം സ്മരതാ ചൈവ ഭീമസേനേന പാതിതഃ

10 വിന്ദാനവിന്ദാവ് ആവന്ത്യൗ രാജപുത്രൗ മഹാബലൗ
കൃത്യാ ന സുകരം കർമ ഗതൗ വൈവസ്വതക്ഷയം

11 സിന്ധുരാഷ്ടമുഖാനീഹ ദശ രാഷ്ട്രാണി യസ്യ വൈ
വശേ തിഷ്ഠന്തി വിരസ്യ യഃ സ്ഥിതസ് തവ ശാസനേ

12 അക്ഷൗഹിണീർ ദശൈകാം ച നിർജിത്യ നിശിന്തൈഃ ശരൈഃ
അർജുനേന ഹതോ രാജൻ മഹാവീര്യോ ജയദ്രഥഃ

13 തഥാ ദുര്യോധന സുതസ് തരസീ യുദ്ധദുർമദഃ
വർതമാനഃ പിതൃഃ ശാസ്ത്രേ സൗഭദ്രേണ നിപാതിതഃ

14 തഥാ ദൗശാസനിർ വീരോ ബാഹുശാലീ രണോത്കടഃ
ദ്രൗപദേയേന വിക്രമ്യ ഗമിതോ യമസാദനം

15 കിരാതാനാം അധിപതിഃ സാഗരാന്തപവാസിനാം
ദേവരാജസ്യ ധർമാത്മാ പ്രിയോ ബഹുമതഃ സഖാ

16 ഭഗദത്തോ മഹിപാലഃ ക്ഷത്രധർമരതഃ സദാ
 ധനഞ്ജയേന വിക്രമ്യ ഗമിതോ യമസാദനം
 17 തഥാ കൗരവ ദായാദഃ സൗമദത്തിർ മഹായശാഃ
 ഹതോ ഭൂരിശ്രവാ രാജഞ് ശൂരഃ സാത്യകിനാ യുധി
 18 ശൂതായുർ അപി ചാംബഷ്ടഃ ക്ഷത്രിയാണാം ധനർധരഃ
 ചരന് അഭീതവത് സംഖ്യേ നിഹതഃ സവ്യസാചിനാ
 19 തവ പുത്രഃ സദാ സംഖ്യേ കൃതാസ്ത്രോ യുദ്ധദൂർമദഃ
 ദുഃശാസനോ മഹാരാജ ഭീമസേനേന പാതിതഃ
 20 യസ്യ രാജൻ ഗജാനികം ബഹുസാഹസ്രം അദ്ഭുതം
 സുദക്ഷിണഃ സ സംഗ്രാമേ നിഹതഃ സവ്യസാചിനാ
 21 കോസലനാം അധിപതിർ ഹത്യാ ബഹുശതാൻ പരാൻ
 സൗഭദ്രേണ ഹി വിക്രമ്യ ഗമിതോ യമസാദനം
 22 ബഹുശോ യോധയിത്യാ ച ഭീമസേനം മഹാരഥഃ
 ചിത്രസേനസ് തവ സുതോ ഭീമസേനേന പാതിതഃ
 23 മദ്രരാജാത്മജഃ ശൂരഃ പരേഷാം ഭയവർധനഃ
 അസി ചർമ ധരഃ ശ്രീമാൻ സൗഭദ്രേണ നിപാതിതഃ
 24 സമഃ കർണസ്യ സമരേ യഃ സ കർണസ്യ പശ്യതഃ
 വൃഷസേനോ മഹാതേജാഃ ശീഘ്രാസ്തുഃ കൃതനിശ്ചയഃ
 25 അഭീമന്യോർ വധം സ്മൃത്യാ പ്രതിജ്ഞാം അപി ചാത്മനഃ
 ധനഞ്ജയേന വിക്രമ്യ ഗമിതോ യമസാദനം
 26 നിത്യപ്രസക്തവൈരോ യഃ പാണ്ഡവൈഃ പൃഥിവിപതിഃ
 വിശ്രാവ്യ വൈരം പാർഥേന ശൂതായുഃ സ നിപാതിതഃ
 27 ശല്യ പുത്രസ് തു വിക്രാന്തഃ സഹദേവേന മാരിഷ
 ഹതോ രക്തമോ രാജൻ ഭ്രാതാ മാതൃലജോ യുധി
 28 രാജാ ഭഗീരഥോ വൃദ്ധോ ബൃഹത് ക്ഷത്രസ് ച കേകയഃ
 പരാക്രമന്തൗ വിക്രാന്തൗ നിഹന്തൗ വീര്യവത്തൗ
 29 ഭഗദത്തസുതോ രാജൻ കൃതപ്രജേന്തോ മഹാബലഃ
 ശ്യേനവച് ചരതാ സംഖ്യേ നകലേന നിപാതിതഃ
 30 പിതാമഹസ് തവ തഥാ ബാഹ്ലികഃ സഹ ബാഹ്ലികൈഃ
 ഭീമസേനേന വിക്രമ്യ ഗമിതോ യമസാദനം
 31 ജയത്സേനസ് തഥാ രാജഞ് ജാരാസന്ധിർ മഹാബലഃ
 മാഗധോ നിഹതഃ സംഖ്യേ സൗഭദ്രേണ മഹാത്മനാ
 32 പുത്രസ് തേ ദുർമുഖോ രാജൻ ദുഃസഹസ് ച മഹാരഥഃ

ഗദയാ ഭീമസേനേന നിഹതൗ ശൂരമാനിനൗ
 33 ദുർമർഷണോ ദുർവിഷഹോ ദുർജയശ് ച മഹാരഥഃ
 കൃത്യാ ന സുകരം കർമ്മ ഗതാ വൈവസ്വതക്ഷയം
 34 സചിവോ വൃഷവർമ്മാ തേ സൃതഃ പരമവീര്യവാൻ
 ഭീമസേനേന വിക്രമ്യ ഗമിതോ യമസാദനം
 35 നാഗായുത ബലോ രാജാ നാഗായുത ബലോ മഹാൻ
 സഗണഃ പാണ്ഡുപുത്രേണ നിഹതഃ സവ്യസാചിനാ
 36 വസാതയോ മഹാരാജ ദ്വിസാഹസ്രാഃ പ്രഹാരിണഃ
 ശൂരസേനാശ് ച വിക്രാന്താഃ സർവേ യുധി നിപാതിതാഃ
 37 അഭീഷാഹാഃ കവചിനഃ പ്രഹരന്തോ മഹോത്കടാഃ
 ശിബയശ് ച രഥോദാരാഃ കലിംഗ സഹിതാ ഹതാഃ
 38 ഗോകുലേ നിത്യസമ്പൃദ്ധാ യുദ്ധേ പരമകോവിദാഃ
 ശ്രേണയോ ബഹുസാഹസ്രാഃ സംശപ്തക ഗണാശ് ച യേ
 തേ സർവേ പാർഥം ആസാദ്യ ഗതാ വൈവസ്വതക്ഷയം
 39 സ്യാലൗ തവ മഹാരാജ രാജാനൗ വൃഷകാചലൗ
 ത്വദർഥേ സമ്പരാക്രാന്തൗ നിഹതൗ സവ്യസാചിനാ
 40 ഉഗ്രകർമ്മാ മഹേഷ്യാസോ നാമതഃ കർമ്മതസ് തഥാ
 ശാല്യരാജോ മഹാരാജ ഭീമസേനേന പാതിതഃ
 41 ഓഘവാംശ് ച മഹാരാജ ബൃഹതഃ സഹിതോ രണേ
 പരാക്രമന്തൗ മിത്രാർഥേ ഗതൗ വൈവസ്വതക്ഷയം
 42 തഥൈവ രമിനാം ശ്രേഷ്ഠഃ ക്ഷേമധൂർതിർ വിശാം പതേ
 നിഹതോ ഗദയാ രാജൻ ഭീമസേനേന സംയുഗേ
 43 തഥാ രാജാ മഹേഷ്യാസോ ജലസന്ധോ മഹാബലഃ
 സ്മഹത് കദനം കൃത്യാ ഹതഃ സാത്യകിനാ രണേ
 44 അലായുധോ രാക്ഷസേന്ദ്രഃ ഖരബന്ധൂര യാനഗഃ
 ഘടോത്കചേന വിക്രമ്യ ഗമിതോ യമസാദനം
 45 രാധേയാഃ സുതപുത്രാശ് ച ഭ്രാതരശ് ച മഹാരഥാഃ
 കേകയാഃ സർവശശ് ചാപി നിഹതാഃ സവ്യസാചിനാ
 46 മാലവാ മദ്രകാശ് ചൈവ ദ്രവിഡാശ് ചോഗ്രവിക്രമാഃ
 യൗധേയാശ് ച ലലിതമാശ് ച ക്ഷുദ്രകാശ് ചാപ്യ് ഉശീനരാഃ
 47 മാവേല്ലകാസ് തുണ്ഡികേരാഃ സാവിത്രി പുത്ര കാഞ്ചലാഹ്
 പ്രാച്യോദീച്യഃ പ്രതീച്യാശ് ച ദാക്ഷിണാത്യാശ് ച മാരിഷ
 48 പത്തിനാം നിഹതാഃ സംഘാ ഹയാനാം അയുതാനി ച

രഥവ്രജാശ് ച നിഹതാ ഹതാശ് ച വരവാരണാഃ
 49 സ ധ്വജാഃ സായുധാഃ ശൂരാഃ സ വർമാംബര ഭൂഷണാഃ
 കാലേന മഹതാ യത്താഃ ക്ഷേപേ യേ ച വിവർധിതാഃ
 50 തേ ഹതാഃ സമരേ രാജൻ പാർഥേനാക്ലിഷ്ട കർമ്മണാ
 അന്യേ തഥാമിത ബലാഃ പരസ്വരവയൈഷിണഃ
 51 ഏതേ ചാന്യേ ച ബഹവോ രാജാനഃ സഗണാ രണേ
 ഹതാഃ സഹസ്രശോ രാജൻ യൻ മാം ത്വം പരിപൃച്ഛസി
 ഏവം ഏഷ ക്ഷയോ വൃത്തഃ കർണാർജ്ജുന സമാഗമേ
 52 മഹേന്ദ്രേണ യഥാ വൃത്രോ യഥാ രാമേണ രാവണഃ
 യഥാ കൃഷ്ണേന നിഹതോ മുരോ രണനിപാതിതഃ
 കാർതവീര്യശ് ച രാമേണ ഭാർഗവേണ ഹതോ യഥാ
 53 സ ജ്ഞാതിബാസവഃ ശൂരഃ സമരേ യുദ്ധദുർമഃ
 രണേ കൃത്വാ മഹായുദ്ധം ഘോരം ത്രൈലോക്യവിശ്രുതം
 54 തഥാർജ്ജുനേന നിഹതോ ദ്വൈദരഥേ യുദ്ധദുർമഃ
 സാമാത്യബാസവോ രാജൻ കർണഃ പ്രഹരതാം വരഃ
 55 ജയാശാ ധാർതരാഷ്ട്രാണാം വൈരസ്യ ച മുഖം യതഃ
 തീർണം തത് പാണ്ഡവൈ രാജൻ യത് പുരാ നാവബുധ്യസേ
 56 ഉച്യമാനോ മഹാരാജ ബന്ധുഭിർ ഹിതകാങ്ക്ഷിഭിഃ
 തദ് ഇദം സമനുപ്രാപ്തം വ്യസനം ത്വം മഹാത്യയം
 57 പുത്രാണാം രാജ്യകാമാനാം ത്വയാ രാജൻ ഹിതൈഷിണാ
 അഹിതാനീവ ചീർണാനി തേഷാം തേ ഫലം ആഗതം
 58 [വൃ]
 ആഖ്യാതാ മാമകാസ് താത നിഹതാ യധി പാണ്ഡവൈഃ
 നിഹതാൻ പാണ്ഡവേയാനാം മാമകൈർ ബ്രൂഹി സഞ്ജയ
 59 [സ]
 കന്തയോ യധി വിക്രാന്താ മഹാസത്ത്വാ മഹാബലാഃ
 സാനബന്ധാഃ സഹാമാത്യാ ഭീഷ്മേണ യധി പാതിതാഃ
 60 സമഃ കിരീടിനാ സംഖ്യേ വീര്യേണ ച ബലേന ച
 സത്യജിത് സത്യസന്ധേന ദ്രോണേന നിഹതോ രണേ
 61 തഥാ വിരാട്രൂപദൗ വൃദ്ധൗ സഹ സുതൗ നൃപൗ
 പരാക്രമന്തൗ മിത്രാർഥേ ദ്രോണേന നിഹതൗ രണേ
 62 യോ ബാല ഏവ സമരേ സംമിതഃ സവ്യസാചിനാ
 കേശവേന ച ദുർധർഷോ ബലദേവേന ചാഭിഭൂഃ

63 സ ഏഷ കദനം കൃത്യാ മഹദ് രണവിശാരദഃ
 പരിവാര്യ മഹാമാത്രൈഃ ഷഡ്ഭിഃ പരമകൈ രഥൈഃ
 അശക്ലവദ്ഭിർ ബിഭ്രത്യം അഭിമന്യൂർ നിപാതിതഃ
 64 തം കൃതം വിരഥം വീരം ക്ഷത്രധർമ്മേ വ്യവസ്ഥിതം
 ദൗഃശാസനിർ മഹാരാജ സൗഭദ്രം ഹതവാനീ രണേ
 65 ബൃഹത്തസ് തു മഹേഷ്യാസഃ കൃതാന്യോ യുദ്ധദൂർമ്മദഃ
 ദുഃശാസനേന വിക്രമ്യ ഗമിതോ യമസാദനം
 66 മണിമാൻ ദണ്ഡധാരശ് ച രാജാനൗ യുദ്ധദൂർമ്മദൗ
 പരാക്രമന്തൗ മിത്രാർഥേ ദ്രോണേന വിനിപാതിതൗ
 67 അംശുമാൻ ഭോജരാജസ് തു സഹ സൈന്യോ മഹാരഥഃ
 ഭാരദ്വാജേന വിക്രമ്യ ഗമിതോ യമസാദനം
 68 ചിത്രായുധശ് ചിത്രയോധീ കൃത്യാ തൗ കദനം മഹത്
 ചിത്രമാർഗേണ വിക്രമ്യ കർണേന നിഹതൗ യുധി
 69 വൃകോദര സമോ യുദ്ധേ ദൃഢഃ കേകയജോ യുധി
 കേകയേനൈവ വിക്രമ്യ ദ്രാത്രാ ദ്രാതാ നിപാതിതഃ
 70 ജനമേജയോ ഗദായുധീ പാർവതീയഃ പ്രതാപവാനീ
 ദൂർമുഖേന മഹാരാജ തവ പുത്രേണ പാതിതഃ
 71 രോചമാനൗ നരവ്യാഘ്രൗ രോചമാനൗ ഗൃഹാവ് ഇവ
 ദ്രോണേന യുഗപദ് രാജൻ ദിവം സന്വേഷിതൗ ശരൈഃ
 72 നൃപാശ് ച പ്രതിയുധ്യന്തഃ പരാക്രാന്താ വിശാം പതേ
 കൃത്യാ ന സുകരം കർമ്മ ഗതാ വൈവസ്വതക്ഷയം
 73 പുരുജിത് കന്തിഭോജശ് ച മാതൃലഃ സവ്യസാചിനഃ
 സംഗ്രാമനിർജിതാംൽ ലോകാൻ ഗമിതോ ദ്രോണ സായകൈഃ
 74 അഭിഭൂഃ കാശിരാജശ് ച കാശികൈർ ബഹുഭിർ വൃതഃ
 വസു ദാനസ്യ പുത്രേണ ന്യാസിതോ ദേഹം ആഹവേ
 75 അമിതൗജാ യുധാമന്യൂർ ഉത്തമൗജാശ് ച വീര്യവാനീ
 നിഹത്യ ശതശഃ ശൂരാൻ പരൈർ വിനിഹതൗ രണേ
 76 ക്ഷത്രധർമ്മാ ച പാണ്ഡാല്യഃ ക്ഷത്രവർമ്മാ ച മാരിഷ
 ദ്രോണേന പരമേഷ്യാസൗ ഗമിതൗ യമസാദനം
 77 ശിഖണ്ഡിതനയോ യുദ്ധേ ക്ഷത്രദേവോ യുധാം പതിഃ
 ലക്ഷ്മണേന ഹതോ രാജംസ് തവ പുത്രേണ ഭാരത
 78 സുചിത്രശ് ചിത്രധർമ്മാ ച പിതാ പുത്രൗ മഹാരഥൗ
 പ്രചരന്തൗ മഹാവിര്യൗ ദ്രോണേന നിഹതൗ രണേ

79 വാർധക്ഷേമീർ മഹാരാജ കൃത്യാ കദനം ആഹവേ
ബാഹ്ലികേന മഹാരാജ കൗരവേണ നിപാതിതഃ

80 യുഷ്ടകേതുർ മഹാരാജ ചേദീനാം പ്രവരോ രഥഃ
കൃത്യാ ന സുകരം കർമ്മ ഗതോ വൈവസ്വതക്ഷയം

81 തഥാ സത്യധൃതിസ് താത കൃത്യാ കദനം ആഹവേ
പാണ്ഡവാര്മേ പരാക്രാന്തോ ഗമിതോ യമസാദനം

82 പുത്രസ് തു ശിശുപാലസ്യ സുകേതുഃ പൃഥിവീപതേ
നിഹത്യ ശാത്രവാൻ സംഖ്യേ ദ്രോണേന നിഹതോ യുധി

83 തഥാ സത്യധൃതിർ വീരോ മദിരാശ്വശ് ച വീര്യവാൻ
സൂര്യദത്തശ് ച വിക്രാന്തോ നിഹതോ ദ്രോണ സായയകൈഃ

84 ശ്രേണിമാംശ് ച മഹാരാജ യുധ്യമാനഃ പരാക്രമീ
കൃത്യാ ന സുകരം കർമ്മ ഗതോ വൈവസ്വതക്ഷയം

85 തഥൈവ യുധി വിക്രാന്തോ മാഗധഃ പരവീരഹാ
ഭീഷ്മേണ നിഹതോ രാജന്യുധ്യമാനഃ പരാക്രമീ

86 വസു ദാനശ് ച കദനം കർവാനോ ിതീവ സംയുജേ
ഭാരദ്വാജേന വിക്രമ്യ ഗമിതോ യമസാദനം

87 ഏതേ ചാന്യേ ച ബഹവഃ പാണ്ഡവാനാം മഹാരഥാഃ
ഹതാ ദ്രോണേന വിക്രമ്യ യൻ മാം ത്വം പരിപ്ലച്ഛസി

88 [ധൃ]

ഹതപ്രവീരേ സൈന്യേ ിസ്മിൻ മാമകേ വദതാം വര
അഹതാഞ് ശംസ മേ സൃത യേ ിത്ര ജീവന്തി കേ ചന

89 ഏതേഷു നിഹതേഷ് അദ്യ യേ ത്വയാ പരികീർതിതാഃ
അഹതാൻ മന്യസേ യാംസ് ത്വം തേ ിപി സ്വർഗജിതോ മതാഃ

90 [സ്]

യസ്മിൻ മഹാസ്താണി സമർപിതാനി; ചിത്രാണി ശുഭ്രാണി ചതുർവിധാനി
ദിവ്യാനി രാജൻ നിഹിതാനി ചൈവ; ദ്രോണേന വീര ദ്വിജസന്തമേന

91 മഹാരഥഃ കൃതിമാൻ ക്ഷിപ്രഹസ്തോ; ദൃശായുധോ ദൃശമുഷ്ടീർ ദൃശേഷഃ
സ വീര്യവാൻ ദ്രോണപുത്രസ് തരസി; വ്യവസ്ഥിതോ യോദ്ധുകാമസ് ത്വദർഥേ

92 ആനർതവാസി എദികാത്മജോ ിസൗ; മഹാരഥഃ സാത്യാതാനാം വരിഷ്ടഃ
സ്വയം ഭോജഃ കൃതവർമ്മാ കൃതാസ്തോ; വ്യവസ്ഥിതോ യോദ്ധുകാമസ് ത്വദർഥേ

93 ശാരദ്വതോ ഗൗതമശ് ചാപി രാജൻ; മഹാബലോ ബഹു ചിത്രാസ്തു യോധീ
ധനശ് ചിത്രം സുമഹദ് ഭാരസാഹം; വ്യവസ്ഥിതോ യോത്സ്യമാനഃ പ്രഗൃഹ്യ

94 ആർതായനിഃ സമരേ ദൃഷ്ടകമ്പ്യഃ; സേനാഗ്രണീഃ പ്രഥമസ് താവകാനാം

സ്വന്ത്രേയാംസ് താൻ പാണ്ഡവേയാൻ വിസൃജ്യ; സത്യാം വാചം താം ചികീർഷ്യ
സ് തരസി

95 തേജോവധം സൂതപുത്രസ്യ സംഖ്യേ; പ്രതിശ്രുത്യാജാത ശത്രോഃ പുരസ്താത്
ദുരാധർഷഃ ശക്രസമാനവീര്യഃ; ശല്യഃ സ്ഥിതോ യുദു കാമസ് ത്വദർഥേ

96 ആജാനേനൈഃ സൈന്ധവൈഃ പാർവതീയൈർ; നദീജ കാംബോജവനായു
ബാഹ്ലിക്കൈഃ

ഗാന്ധാരരാജഃ സ്വബലേന യുക്തോ; വ്യവസ്ഥിതോ യോദ്ധുകാമസ് ത്വദർഥേ

97 തഥാ സുതസ് തേ ജ്വലനാർകവർണം; റഥം സമാസ്ഥായ കരുപ്രവീര
വ്യവസ്ഥിതഃ കരു മിത്രോ നരേന്ദ്രഃ; വ്യഭ്രേ സൂര്യോ ഭ്രാജമാനോ യഥാ വൈ

98 ദുര്യോധനോ നാഗകലസ്യ മധ്യേ; മഹാവിര്യഃ സഹ സൈന്യപ്രവീരൈഃ
രഥേന ജാംബൂനദഭ്രൂഷണേന; വ്യവസ്ഥിതഃ സമരേ യോദ്ധുകാമഃ

99 സ രാജമധ്യേ പുരുഷപ്രവീരോ; രരാജ ജാംബൂനദചിത്രവർമാ

പദ്മപ്രഭോ വഹ്നിർ ഇവാൽപധ്യമോ; മേഘാന്തരേ സൂര്യ ഇവ പ്രകാശഃ

100 തഥാ സുഷേണോ fപ്യ് അസി ചർമ പാണിസ്; തവാത്മജഃ സത്യസേനസ്
ച വിരഃ

വ്യവസ്ഥിതൗ ചിത്രസേനേന സാർധം; ഹൃഷ്ടാത്മാനൗ സമരേ യോദ്ധുകാമൗ

101 ഹ്രീനിഷേധാ ഭരതാ രാജപുത്രാൾ; ചിത്രായുധഃ ശ്രുതകർമാ ജയസ് ച
ശലസ് ച സത്യവ്രതദുഃശലൗ ച; വ്യവസ്ഥിതൗ ബലിനോ യോദ്ധുകാമൗഃ

102 കൈതവ്യാനാം അധിപഃ ശൂരമാനീ; രണേ രണേ ശത്രുഹാ രാജപുത്രഃ
പത്രി ഹയീ നാഗരഥപ്രയാധി; വ്യവസ്ഥിതോ യോദ്ധുകാമസ് ത്വദർഥേ

103 വീരഃ ശ്രുതായുസ് ച ശ്രുതായുധസ് ച; ചിത്രാംഗദസ് ചിത്രവർമാ സ വീരഃ

വ്യവസ്ഥിതൗ യേ ഇ സൈന്യേ നരാഗ്രയാഃ; പ്രഹാരിണോ മാനിനഃ സത്യസന്ധാഃ

104 കർണാത്മജഃ സത്യസേനോ മഹാത്മാഃ; വ്യവസ്ഥിതഃ സമരേ യോദ്ധുകാമഃ

അഥാപരൗ കർണസുതൗ വരാർഹൗ; വ്യവസ്ഥിതൗ ലഘുഹസ്തൗ നരേന്ദ്ര

ബലം മഹദ് ദുർഭീദം അൽപദൈര്യൈഃ; സമാശ്രിതൗ യോത്സ്യമാനൗ ത്വദർഥേ

105 ഏതൈസ് ച മുഖൈർ അപരൈസ് ച രാജൻ; യോധപ്രവീരൈർ അമിതപ്ര
ഭാവൈഃ

വ്യവസ്ഥിതോ നാഗകലസ്യ മധ്യേ; യഥാ മഹേന്ദ്രഃ കരുരാജോ ജയായ

106 [ധൃ]

ആഖ്യാതാ ജീവമാനാ യേ പരേഭ്യോ fന്യേ യഥാതഥം

ഇതീദം അഭിഗച്ഛാമി വ്യക്തം അർഥാഭിപത്തിതഃ

107 [വൈ]

ഏവം ബ്രുവന് ഏവ തദാ ധൃതരാഷ്ട്രോ fബ്ധികാ സുതഃ

ഹതപ്രവീരം വിധ്വസ്തം കീം ചിച്ഛേരേഷം സ്വകം ബലം
ശ്രുത്വാ വ്യാമോഹം അഗമച്ഛേരാകവ്യാകലിതേന്ദ്രിയഃ
108 മുഹ്യമാനോ ിബ്രവീച്ഛാപി മുഹൂർത്തം തിഷ്ഠ സഞ്ജയ
വ്യാകലം മേ മനസ് താത ശ്രുത്വാ സുമഹദ് അപ്രിയം
നഷ്ടചിത്തസ് തതഃ സോ ിഥ ബഭ്രുവ ജഗതീപതിഃ

അധ്യായം 5

1 [ജ]

ശ്രുത്യാ കർണം ഹതം യുദ്ധേ പുത്രാംഗ് ചൈവാപലായിനഃ
 നരേന്ദ്രഃ കിം ചിദ് ആശ്വസ്തോ ദ്വിജശ്രേഷ്ഠ കിം അബ്രവീത്
 2 പ്രാപ്തവാൻ പരമം ദുഃഖം പുത്രവ്യസനജം മഹത്
 തസ്മിൻ യദ് ഉക്തവാൻ കാലേ തൻ മമാചക്ഷ്യ പൃച്ഛതഃ

3 [വൈ]

ശ്രുത്യാ കർണസ്യ നീധനം അശ്രുദ്ധേയം ഇവാദ്ഭൂതം
 ഭൂതസംമോഹനം ഭീമം മേരോഃ പര്യസനം യഥാ
 4 ചിത്തമോഹം ഇവായുക്തം ഭാർഗവസ്യ മഹാമതേഃ
 പരാജയം ഇവേന്ദ്രസ്യ ദ്വിഷദ്ഭ്യോ ഭീമകർമ്മണഃ
 5 ദിവഃ പ്രപതനം ഭാനോർ ഉർവ്യാം ഇവ മഹാദ്യുതേഃ
 സംശോഷണം ഇവാചിത്യം സമുദ്രസ്യക്ഷയാംഭസഃ
 6 മഹീ വിയദ് ദിഗ് ഊശാനാം സർവനാശം ഇവാദ്ഭൂതം
 കർമ്മണോർ ഇവ വൈഫല്യം ഉഭയോഃ പുണ്യപാപയോഃ
 7 സഞ്ചിത്യ നിപുണം ബുദ്ധ്യാ ധൃതരാഷ്ട്രോ ജനേശ്വരഃ
 നേദം അസ്തീതി സഞ്ചിത്യ കർണസ്യ നീധനം പ്രതി
 8 പ്രാണിനാം ഏതദ് ആത്മത്വാത് സ്യാദ് അപീതി വിനാശനം
 ശോകാഗ്നിനാ ദഹ്യമാനോ ധമ്യമാന ഇവാശയഃ
 9 വിധസ്താത്മാ ശ്വസൻ ദീനോ ഹാഹേത്യ് ഉക്ത്വാ സുദുഃഖിതഃ
 വിലലാപ മഹാരാജ ധൃതരാഷ്ട്രോ ിബികാ സുതഃ

10 [ധൃ]

സഞ്ജയാധിരഥോ വീരഃ സിംഹദിഗിരദവിക്രമഃ
 വൃഷം അപ്രതിമസ്തസ്യോ വൃഷഭാക്ഷ ഗതിസ്വനഃ
 11 വൃഷഭോ വൃഷഭസ്യേവ യോ യുദ്ധേ ന നിവർത്തതേ
 ശത്രോർ അപി മഹേന്ദ്രസ്യ വജ്രസംഹനനോ യവാ
 12 യസ്യ ജ്യോതലശബ്ദേന ശരവൃഷ്ടിരവേണ ച
 രഥാശ്വനരമാതംഗാ നാവതിഷ്ഠന്തി സംയുഗേ
 13 യം ആശ്രിത്യ മഹാബാഹും ദ്വിഷത് സംഘഘ്നം അച്യുതം
 ദുര്യോധനോ ികരോദ് വൈരം പാണ്ഡുപുത്രൈർ മഹാബലൈഃ
 14 സ കഥം രഥിനാം ശ്രേഷ്ഠഃ കർമ്മണഃ പാർഥേന സംയുഗേ
 നിഹതഃ പുരുഷവ്യാഘ്രഃ പ്രസഹ്യാസഹ്യ വിക്രമഃ
 15 യോ നാമന്യത വൈ നിത്യം അച്യുതം ന ധനഞ്ജയം

ന വൃഷ്ണീൻ അപി താൻ അന്യാൻ സ്വബാഹുബലം ആശ്രിതഃ
 16 ശാർമഗ്ഗഗണ്ഡീവധന്യാനൗ സഹിതാവ് അപരാജിതൗ
 അഹം ദിവ്യാദ് രഥാദ് ഏകഃ പാതയിഷ്യാമി സംയുഗേ
 17 ഇതി യഃ സതതം മന്ദം അവോചൽ ലോഭമോഹിതം
 ദുര്യോധനം അപാദിനം രാജ്യകാമുകം ആതുലം
 18 യശ് ചാജൈഷീദ് അതിബലാൻ അമിത്രാൻ അപി ദുർജയാൻ
 ഗാന്ധാരാൻ മദ്രകാൻ മത്സ്യാംസ് ത്രിശർതാംസ് തംഗണാഞ് ശകാൻ
 19 പാഞ്ചാലാംഗ് ച വിദേഹാംഗ് ച കണിനാൻ കാശികോസലാൻ
 സുഹ്യാൻ അംഗാംഗ് ച പുണ്ഡ്രാംഗ് ച നിഷാദാൻ വംഗ കീചകാൻ
 20 വത്സാൻ കലിംഗാംഗ് തരലാൻ അശ്ശകാൻ ജ്ജികാംഗ് തഥാ
 യോ ജിത്വാ സമരേ വീരശ് ചക്രേ ബലിഭൃതഃ പുരാ
 21 ഉച്ചൈഃശ്രവാ വരോ ിശ്യാനാം രാജ്ഞാം വൈശ്രവണോ വരഃ
 വരോ മഹേന്ദ്രോ ദേവാനാം കർണഃ പ്രഹരതാം വരഃ
 22 യം ലബ്ധ്യാ മാഗധോ രാജാ സാന്ത്വമാനാർഥ ഗൗരവൈഃ
 അരൗത്സീത് പാർഥിവം ക്ഷത്രം ഭൃതേ കൗരവ യാദവാൻ
 23 തം ശ്രുത്വാ നിഹതം കർണം ദ്വൈരഥേ സവ്യസാചിനാ
 ശോകാർണവേ നിമഗ്നോ ിഹം അപ്സവഃ സാഗരേ യഥാ
 24 ഈദൃശൈർ യദ്യ് അഹം ദുഃഖൈർ ന വിനശ്യാമി സഞ്ജയ
 വജ്രാദ് ദ്രവ്യതരം മന്യേ ഹൃദയം മമ ദുർഭിദം
 25 ജ്ഞാതിസംബന്ധിമിത്രാണാം ഇമം ശ്രുത്വാ പരാജയം
 കോ മദ് അന്യഃ പുമാൻ ലോകേ ന ജഹ്യാത് സൃത ജീവിതം
 26 വിഷം അഗ്നിം പ്രചാതം വാ പർവതാഗ്രാദ് അഹം വൃണേ
 ന ഹി ശക്ഷ്യാമി ദുഃഖാനി സോഽപ്യം കഷ്ടാനി സഞ്ജയ
 27 [സ്]
 ശ്രീയാ കലേന യശസാ തപസാ ച ശ്രുതേന ച
 ത്യാം അദ്യ സന്തോ മന്യന്തേ യയാതിം ഇവ നാഹുഷം
 28 ശ്രുതേ മഹർഷിപ്രതിമഃ കൃതകൃത്യോ ിസി പാർഥിവ
 പര്യവസ്ഥാപയാത്മാനം മാ വിഷാദേ മനഃ കൃഥാഃ
 29 [വൃ]
 ദൈവം ഏവ പരം മന്യേ ധിക് പൗരൂഷം അനർഥകം
 യത്ര രാമ പ്രതീകാശഃ കർണോ ിഹന്യത സംയുഗേ
 30 ഹത്യാ യധിഷ്ഠിരാനീകം പാഞ്ചാലാനാം രഥവ്രജാൻ
 പ്രതാപ്യ ശരവർഷേണ ദിശഃ സർവാ മഹാരഥഃ

31 മോഹയിത്യാ രണേ പാർഥാൻ വജ്രഹസ്ത ഇവാസുരാൻ
സ കഥം നിഹതഃ ശേതേ വാതരുഗ്ണ ഇവ ദ്രുമഃ

32 ശോകസ്യാന്തം ന പശ്യാമി സമുദ്രസ്യേവ വിപ്ലവകാഃ
ചിന്താ മേ വർധതേ തീവ്രാ മുരൂർഷാ ചാപി ജായതേ

33 കർണസ്യ നിധനം ശ്രുത്വാ വിജയം ഫൽഗുനസ്യ ച
അശ്രുദ്ധേയം അഹം മന്യേ വധം കർണസ്യ സഞ്ജയ

34 വജ്രസാര മയം നൃനം ഹൃദയം സുദൃഢം മമ
യച് ശ്രുത്വാ പുരുഷവ്യാഘ്രം ഹതം കർണം ന ദീര്യതേ

35 ആയുർ നൃനം സുദീർഘം മേ വിഹിതം ദൈവഭൈഃ പുരാ
യത്ര കർണം ഹതം ശ്രുത്വാ ജീവാമീഹ സുദുഃഖിതഃ

36 ധിഗ് ജീവിതം ഇദം മേ ദൃദ്യ സുഹൃദ് ധീനസ്യ സഞ്ജയ
അദ്യ ചാഹം ദശാം ഏതാം ഗതഃ സഞ്ജയ ഗർഹിതാം

കൃപണം വർതയിഷ്യാമി ശോച്യഃ സർവസ്യ മന്ദധീഃ
37 അഹം ഏവ പുരാ ഭൂത്വാ സർവലോകസ്യ സത്കൃതഃ

പരിഭൃതഃ കഥം സ്മൃത പുനഃ ശക്ഷ്യാമി ജീവിതം
ദുഃഖാത് സുദുഃഖം വ്യസനം പ്രാപ്തവാൻ അസ്മി സഞ്ജയ

38 തസ്മാദ് ഭീഷ്മ വധേ ചൈവ ദ്രോണസ്യ ച മഹാത്മനഃ
നാത്ര ശേഷം പ്രപശ്യാമി സ്മൃതപുത്രേ ഹതേ യധി

39 സ ഹി പാരം മഹാൻ ആസീത് പുത്രാണാം മമ സഞ്ജയ
യുദ്ധേ വിനിഹതഃ ശൂരോ വിസൃജൻ സായകാൻ ബഹുൻ

40 കോ ഹി മേ ജീവിതേനാർഥസ് തം ഋതേ പുരുഷർഷഭം
രഥാദ് അതിരഥോ നൃനം അപതത് സായകാർഭിതഃ

41 പർവതസ്യേവ ശിഖരം വജ്രപാത വിദാരിതം
ശയീത പൃഥിവീം നൃനം ശോഭയൻ രധിരോക്ഷിതഃ

മാതംഗ ഇവ മത്തേന മാതംഗേന നിപാതിതഃ
42 യദ് ബലം ധാർതരാഷ്ട്രാണാം പാണ്ഡവാനാം യതോ ഭയം

സോ ദർശ്വനേന ഹതഃ കർണഃ പ്രതിമാനം ധനുഷ്ഠതാം
43 സ ഹി വീരോ മഹേഷ്യാസഃ പുത്രാണാം അഭയകരഃ

ശേതേ വിനിഹതോ വീരഃ ശക്രേണേവ യഥാബലഃ
44 പംഗോർ ഇവാധ്വ ഗമനം ദരിദ്രസ്യേവ കാമിതം

ദുര്യോധനസ്യ ചാകൃതം തൃഷ്ണിതസ്യേവ പിപ്ലവകാഃ
45 അന്യഥാ ചിന്തിതം കാര്യം അന്യഥാ തത് തു ജായതേ

അഹോ ന ബലവദ് ദൈവം കാലഗ് ച ദുരതിക്രമഃ

46 പലായമാനഃ കൃപണം ദീനാത്മാ ദീനപൗരൂഷഃ
 കച്ഛിൻ ന നിഹതഃ സുതപുത്രോ ദുഃശാസനോ മമ
 47 കച്ഛിൻ ന നീചാചരിതം കൃതവാംസ് താത സംയുഗേ
 കച്ഛിൻ ന നിഹതഃ ശൂരോ യഥാ ന ക്ഷത്രീയാ ഹതാഃ
 48 യുധിഷ്ഠിരസ്യ വചനം മാ യുദ്ധം ഇതി സർവദാ
 ദുര്യോധനോ നാഭ്യഗൃഹ്ണാൻ മൃഗഃ പഥ്യം ഇവൗഷധം
 49 ശരതൽപേ ശയാനേന ഭീഷ്മേണ സുമഹാത്മനാ
 പാനീയം യാചിതഃ പാർഥഃ സോ ഫവിധ്യൻ മേദിനീ തലം
 50 ജലസ്യ ധാരാം വിഹിതാം ദൃഷ്ട്വാ താം പാണ്ഡവേന ഹ
 അബ്രുവീത് സ മഹാബാഹുസ് താത സംശാമ്യ പാണ്ഡവൈഃ
 51 പ്രശമാദ് ധി ഭവേച്ഛാഹ്ണിർ മദന്തം യുദ്ധം അസ്തു ച
 ഭ്രാന്തഭാവേന പൃഥിവീം ഭുങ്ക്ഷ്യ പാണ്ഡുസുതൈഃ സഹ
 52 അകർവൻ വചനം തസ്യ നൃനം ശോചതി മേ സുതഃ
 തദ് ഇദം സമന്പ്രാപ്തം വചനം ദീർഘദർശിനഃ
 53 അഹം തു നിഹതമാത്യോ ഹതപുത്രൗ ച സഞ്ജയ
 ദ്യുതതഃ കൃച്ഛം ആപനോ ലൂനപക്ഷ ഇവ ദ്വിജഃ
 54 യഥാ ഹി ശകുനിം ഗൃഹ്യ ഛിത്യാ പക്ഷൗ ച സഞ്ജയ
 വിസർജയന്തി സംഹൃഷ്ടാഃ ക്രീഡമാനാഃ കമാരകാഃ
 55 ഛിന്നപക്ഷതയാ തസ്യ ഗമനം നോപപദ്യതേ
 തഥാഹം അപി സമ്പ്രാപ്തോ ലൂനപക്ഷ ഇവ ദ്വിജഃ
 56 ക്ഷീണഃ സർവ്വാർഥഹീനസ് ച നിർബന്ധൂർ ജ്ഞാതിവർജിതഃ
 കാം ദിശം പ്രതിപത്യാമി ദീനഃ ശത്രുവശം ഗതഃ
 57 ദുര്യോധനസ്യ വൃദ്ധ്യർഥം പൃഥിവീം യോ ഫജയത് പ്രഭുഃ
 സ ജിതഃ പാണ്ഡവൈഃ ശൂരൈഃ സമർഥൈർ വിര്യശാലിഭിഃ
 58 തസ്മിൻ ഹതേ മഹേഷ്യാസേ കർണേ യുധി കിരീടിനാ
 കേ വീരാഃ പര്യവർത്തത തൻ മമാചക്ഷ്യ സഞ്ജയ
 59 കച്ഛിൻ നൈകഃ പരിത്യക്തഃ പാണ്ഡവൈർ നിഹതോ രണേ
 ഉക്തം ത്വയാ പുരാ വീര യഥാ വീരാ നിപാതിതാഃ
 60 ഭീഷ്മം അപ്രതിയുധ്യന്തം ശിഖണ്ഡീ സായകോത്തമൈഃ
 പാതയാം ആസ സമരേ സർവവസ്തുഭൂതാം വരം
 61 തഥാ ഭ്രൗപദിനാ ഭ്രോണോ നൃസ്തസർവായുധോ യുധി
 യുക്തയോഗോ മഹേഷ്യാസഃ ശരൈർ ബഹുഭീർ ആചിതഃ
 നിഹതഃ ഖഡ്ഗം ഉദ്യമ്യ യുഷ്ടദ്യുന്തേന സഞ്ജയ

62 അന്തരേണ ഹതാവ് ഏതൗ ഛലേന ച വിശേഷതഃ
അശ്രൗഷം അഹം ഏതദ് വൈ ഭീഷ്മദ്രോണൗ നിപാതിതൗ
63 ഭീഷ്മദ്രോണൗ ഹി സമരേ ന ഹന്യാദ് വജ്രഭൃത് സ്വയം
ന്യായേന യുധമാനൗ ഹി തദ് വൈ സത്യം ബ്രവീമി തേ
64 കർണം ത്വ് അസ്യന്തം അസ്താണി ദിവ്യാനി ച ബഹുനി ച
കഥം ഇന്ദ്രോപമം വീരം മൃത്യുർ യുദ്ധേ സമസ്തശത്
65 യസ്യ വിദ്യുത്പ്രഭാം ശക്തിം ദിവ്യാം കനകഭ്രഷണാം
പ്രായച്ഛദ് ദിഷ്യാതാം ഹന്ത്രിം കണ്ഡലാഭ്യാം പുരന്ദരഃ
66 യസ്യ സർപമുഖോ ദിവ്യഃ ശരഃ കനകഭ്രഷണഃ
അശേത നിഹതഃ പത്രി ചന്ദനേഷ് അരിസുദനഃ
67 ഭീഷ്മദ്രോണമുഖാൻ വീരാൻ യോ ിവമന്യ മഹാരഥാൻ
ജാമദഗ്ന്യാൻ മഹാഘോരം ബ്രാഹ്മം അസ്ത്രം അശിക്ഷത
68 യശ് ച ദ്രോണ മുഖാൻ ദൃഷ്ട്വാ വിമുഖാൻ അർദിതാഞ് ശരൈഃ
സൗഭദ്രസ്യ മഹാബാഹുർ വ്യധമത് കാർമുകം ശരൈഃ
69 യശ് ച നാഗായുത പ്രാണം വാതരംഹസം അച്യുതം
വിരഥം ഭ്രാതരം കൃത്വാ ഭീമസേനം ഉപാഹസത്
70 സഹദേവം ച നിർജീത്യ ശരൈഃ സംനതപർവഭിഃ
കൃപയാ വിരഥം കൃത്വാ നാഹനദ് ധർമവിത്തയാ
71 യശ് ച മായാ സഹസ്രാണി ധ്യാസയിത്വാ രണോത്കടം
ഘടോത്കചം രാക്ഷസേന്ദ്രം ശക്ര ശക്ത്യാഭിജ്ജ്വല്ലിവാൻ
72 ഏതാനി ദിവസാന്യ് അസ്യ യുദ്ധേ ഭീതോ ധനഞ്ജയഃ
നാഗമദ് ദൈദ്യവഥം വീരഃ സ കഥം നിഹതോ രണേ
73 രഥസംഗോ ന ചേത് തസ്യ ധനർ വാ ന വ്യശീര്യത
ന ചേദ് അസ്താണി നിർണേശ്ഃ സ കഥം നിഹതഃ പരൈഃ
74 കോ ഹി ശക്തോ രണേ കർണം വിധുന്വാനം മഹദ് ധനുഃ
വിമുഞ്ചന്തം ശരാൻ ഘോരാൻ ദിവ്യാന്യ് അസ്താണി ചാഹവേ
ജേതും പുരുഷശാർദ്ദൂലം ശാർദ്ദൂലം ഇവ വേഗിതം
75 ധ്രുവം തസ്യ ധനശ് ചിന്നം രഥോ വാപി ഗതോ മഹീം
അസ്താണി വാ പ്രനഷ്ടാനി യഥാ ശംസസി മേ ഹതം
ന ഹ്യ് അന്യാദ് അനുപശ്യാമി കാരണം തസ്യ നാശനേ
76 ന ഹന്യാം അർജുനം യാവത് താവത് പാദൗ ന ധാവയേ
ഇതി യസ്യ മഹാഘോരം വ്രതം ആസീൻ മഹാത്മനഃ
77 യസ്യ ഭീതോ വനേ നിത്യം ധർമരാജോ യുധിഷ്ഠിരഃ

ത്രയോദശ സമാ നിദ്രാം ന ലേഭേ പുരുഷർഷഭഃ
 78 യസ്യ വീര്യവതോ വീര്യം സമാശ്രിത്യ മഹാത്മനഃ
 മമ പുത്രഃ സഭാം ഭാര്യാം പാണ്ഡുനാം നീതവാൻ ബലാത്
 79 തത്ര ചാപി സഭാമധ്യേ പാണ്ഡവാനാം ച പശ്യതാം
 ദാസഭാര്യേതി പാണ്ഡാലീം അബ്രുവീത് കരുസംസദി
 80 യശ് ച ഗാഞ്ധീവമുക്താനാം സ്മർശം ഉഗ്രം അചിന്തയൻ
 അപതിർ ഹ്യ് അസി കൃഷ്ണേതി ബ്രുവൻ പാർഥാൻ അഭൈക്ഷത
 81 യസ്യ നാസീദ് ഭയം പാർഥൈഃ സപുത്രൈഃ സജനാർദഭനൈഃ
 സ്വബാഹുബലം ആശ്രിത്യ മുഹൂർതം അപി സഞ്ജയ
 82 തസ്യ നാഹം വധം മന്യേ ദേവൈർ അപി സ വാസവൈഃ
 പ്രതിപം ഉപയാവദ്ഭിഃ കിം പുനസ് താത പാണ്ഡവൈഃ
 83 ന ഹി ജ്യാം സ്മശമാനസ്യ തലത്രേ ചാപി ഗൃഹ്ണതഃ
 പുമാൻ ആധിരഥേഃ കശ് ചിത് പ്രമുഖേ സ്ഥാതും അർഹതി
 84 അപി സ്യാൻ മേദിനീ ഹീനാ സോമസൂര്യപ്രഭാംശുഭിഃ
 ന വധഃ പുരുഷേന്ദ്രസ്യ സമരേഷ് അപലായിനഃ
 85 യദി മന്ദഃ സഹായേന ഭ്രാത്രാ ദുഃശാസനേന ച
 വാസുദേവസ്യ ദുർബുദ്ധിഃ പ്രത്യാഖ്യാനം അരോചയത്
 86 സ നൂനം ഋഷഭസ്തസ്യം ദൃഷ്ട്വാ കർണം നിപാതിതം
 ദുഃശാസനം ച നിഹതം മന്യേ ശോചതി പുത്രകഃ
 87 ഹതം വൈകർതനം ശ്രുത്വാ ദൈദരഥേ സവ്യസാചിനാ
 ജയതഃ പാണ്ഡവാൻ ദൃഷ്ട്വാ കിംസിദ് ദുര്യോധനോ fബ്രുവീത്
 88 ദുർമർഷണം ഹതം ശ്രുത്വാ വൃഷസേനം ച സംയുഗേ
 പ്രഭസം ച ബലം ദൃഷ്ട്വാ വധ്യമാനം മഹാരഥൈഃ
 89 പരാങ്മുഖാംസ് തഥാ രാജന്തഃ പലായനപരായണാൻ
 വിദ്രുതാൻ രഥിനോ ദൃഷ്ട്വാ മന്യേ ശോചതി പുത്രകഃ
 90 അന്തേയശ് ചാഭിമാനേന ബാല ബുദ്ധിർ അമർഷണഃ
 ഹതോത്സാഹം ബലം ദൃഷ്ട്വാ കിംസിദ് ദുര്യോധനോ fബ്രുവീത്
 91 ഭ്രാതരം നിഹതം ദൃഷ്ട്വാ ഭീമസേനേന സംയുഗേ
 അധിരം പീയമാനേന കിംസിദ് ദുര്യോധനോ fബ്രുവീത്
 92 സഹ ഗാന്ധാരരാജേന സഭായാം യദ് അഭാഷത
 കർണോ fർജ്ജുനം രണേ ഹന്താ ഹതേ തസ്മിൻ കിം അബ്രുവീത്
 93 ദ്യുതം കൃത്വാ പുരാ ഹൃഷ്ട്വോ വഞ്ചയിത്വാ ച പാണ്ഡവാൻ
 ശകുനിഃ സൗബലസ് താത ഹതേ കർണേ കിം അബ്രുവീത്

94 കൃതവർമ്മാ മഹേഷ്യാസഃ സാത്യതാനാം മഹാരഥഃ
കർണം വിനിഹതം ദൃഷ്ട്വാ ഹാർദിക്യഃ കിം അഭാഷത
95 ബ്രാഹ്മണാഃ ക്ഷത്രിയാ വൈശ്യാ യസ്യ ശിക്ഷാം ഉപാസതേ
ധനുർവേദം ചികീർഷന്തോ ദ്രോണപുത്രസ്യ ധീമതഃ
96 യുവാ രൂപേണ സമ്പന്നോ ദർശനീയോ മഹായശാഃ
അശ്വത്ഥാമാ ഹതേ കർണേ കിം അഭാഷത സഞ്ജയ
97 ആചാര്യത്വം ധനുർവേദേ ഗതഃ പരമതത്ത്വവിത്
കൃപഃ ശാരദ്യതസ് താത ഹതേ കർണേ കിം അബ്രുവീത്
98 മദ്രരാജോ മഹേഷ്യാസഃ ശല്യഃ സമിതിശോഭനഃ
ദിഷ്ടും തേന ഹി തത് സർവം യഥാ കർണോ നിപാതിതഃ
99 യേ ച കേ ചന രാജാനഃ പൃഥിവ്യാം യോദ്ധും ആഗതാഃ
വൈകർതനം ഹതം ദൃഷ്ട്വാ കിം അഭാഷന്ത സഞ്ജയ
100 കർണേ തു നിഹതേ വീരേ രഥവ്യാഘ്രേ നരർഷഭേ
കിം വോ മുഖം അനീകാനാം ആസീത് സഞ്ജയ ഭാഗശഃ
101 മദ്രരാജഃ കഥം ശല്യോ നിയുക്തോ രഥിനാം വരഃ
വൈകർതനസ്യ സാരഥ്യേ തൻ മമാചക്ഷ്യ സഞ്ജയ
102 കേ ഫരക്ഷൻ ദക്ഷിണം ചക്രം സുതപുത്രസ്യ സംയുഗേ
വാമം ചക്രം രരക്ഷൂർ വാ കേ വാ വീരസ്യ പൃഷ്ഠതഃ
103 കേ കർണം വാജഹഃ ശൂരാഃ കേ ക്ഷുദ്രാഃ പ്രാദ്രവൻ ഭയാത്
കഥം ച വഃ സമേതാനാം ഹതഃ കർണോ മഹാരഥഃ
104 പാണ്ഡവാശ് ച കഥം ശൂരാഃ പ്രത്യദീയൂർ മഹാരഥം
സൃജന്തം ശരവർഷാണി വാരിധാരാ ഇവാംബുദം
105 സ ച സർപമുഖോ ദിവ്യോ മഹേഷു പ്രവരസ് തദാ
വ്യർഥഃ കഥം സമഭവത് തൻ മമാചക്ഷ്യ സഞ്ജയ
106 മാമകസ്യാസ്യ സൈന്യസ്യ ഹൃതോത്സേധസ്യ സഞ്ജയ
അവശേഷം ന പശ്യാമി കകദേ മൃദിതേ സതി
107 തൗ ഹി വീരൗ മഹേഷ്യാസൗ മദർഥേ കരുസത്തമൗ
ഭീഷ്മദ്രോണൗ ഹതൗ ശ്രുത്വാ കോ ന് അർഥോ ജീവിതേന മേ
108 ന മൃഷ്ട്യാമി ച രാധേയം ഹതം ആഹവശോഭിനം
യസ്യ ബാഹോർ ബലം തുല്യം കണ്ജരാണാം ശതം ശതം
109 ദ്രോണേ ഹതേ ച യദ്വൃത്തം കൗരവാണാം പരൈഃ സഹ
സംഗ്രാമേ നരവീരാണാം തൻ മമാചക്ഷ്യ സഞ്ജയ
110 യഥാ ച കർണഃ കൗന്തേയൈഃ സഹ യുദ്ധം അയോജയത്

യഥാ ച ദ്വിഷതാം ഹന്താ രണേ ശാന്തസ് തദ് ഉച്യതാം

അധ്യായം 6

1 [സ്]

ഹതേ ദ്രോണേ മഹേഷ്യാസേ തസ്മിന്നു അഹനി ഭാരത
 കൃതേ ച മോഘസങ്കൽപേ ദ്രോണപുത്രേ മഹാരഥേ
 2 ദ്രവമാണേ മഹാരാജ കൗരവാണാം ബലേ തഥാ
 വ്യൂഹ്യ പാർഥഃ സ്വകം സൈന്യം അതിഷ്ടദ് ഭ്രാന്തഭിഃ സഹ
 3 തം അവസ്ഥിതം ആജ്ഞായ പുത്രസ് തേ ഭരതർഷഭേ
 ദ്രവച് ച സ്വബലം ദൃഷ്ട്വാ പൗരൂഷേണ ന്യവാരയത്
 4 സ്വം അനീകം അവസ്ഥാപ്യ ബാഹുവീര്യേ വ്യവസ്ഥിതഃ
 യുദ്ധാ ച സുചിരം കാലം പാണ്ഡവൈഃ സഹ ഭാരത
 5 ലബ്ധലക്ഷഃ പരൈർ ഹൃഷൈർ വ്യായച്ഛദ്ഭിശ് ചിരം തദാ
 സന്ധ്യാകാലം സമാസാദ്യ പ്രത്യാഹാരം അകാരയത്
 6 കൃത്യാവഹാരം സൈന്യാനാം പ്രവിശ്യ ശിബിരം സ്വകം
 കരവോ *ff*രമഹിതം മന്ത്രം മന്ത്രയാം ചക്രിരേ തദാ
 7 പര്യങ്കേഷു പരാർധ്യേഷു സ്മർത്യാസ്തരണവത്സു ച
 വരാസനേഷുപവിഷ്ടാഃ സുഖശയ്യാസ് ഇവാമരാഃ
 8 തതോ ദുര്യോധനോ രാജാ സാമ്നാ പരമവൽഗ്നാ
 താൻ ആഭാഷ്യ മഹേഷ്യാസാൻ പ്രാപ്തകാലം അഭാഷത
 9 മതിം മതിമതാം ശ്രേഷ്ഠാഃ സർവേ പ്രബൃത മാചിരം
 ഏവംഗതേ തു യത് കാര്യം ഭവേത് കാര്യകരം നൃപാഃ
 10 ഏവം ഉഷേ നരേന്ദ്രേണ നരസിംഹാ യുയുത്സവഃ
 ചക്രൂ നാനാവിധാശ് ചേഷ്ടാഃ സിംഹാസനഗതാസ് തദാ
 11 തേഷാം നിശമ്യംഗിതാനി യുദ്ധേ പ്രാണാഞ്ജുഹുഷ്വതാം
 സമുദ്ദീക്ഷ്യ മുഖം രാജേന്താ ബാലാർകസമവർചസഃ
 ആചാര്യ പുത്രോ മേധാവീ വാക്യജേന്താ വാക്യം ആദദേ
 12 രാഗോ യോഗസ് തഥാ ദാക്ഷ്യം നയശ് ചേത്യ് അർഥസാധകാഃ
 ഉപായാഃ പണ്ഡിതൈഃ പ്രോക്താഃ സർവേ ദൈവസമാഹൃതാഃ
 13 ലോകപ്രവീരാ യേ *f*സ്താകം ദേവകൽപാ മഹാരഥാഃ
 നീതിമന്തസ് തഥായുക്താ ദക്ഷാ രക്താശ് ച തേ ഹതാഃ
 14 ന ത്വ് ഏവ കാര്യം നൈരാഗ്യം അസ്മാഭിർ വിജയം പ്രതി
 സുനീതൈർ ഇഹ സർവാർഥൈർ ദൈവം അപ്യ് അനുലോമ്യതേ
 15 തേ വയം പ്രവരം നൃണാം സർവൈർ ഗുണഗുണൈർ യതം
 കർണം സേനാപതിം കൃത്യാ പ്രഥമിഷ്ട്യാമഹേ രിപുൻ

16 തതോ ദുര്യോധനഃ പ്രീതഃ പ്രിയം ശ്രുത്വാ വചസ് തദാ
 പ്രീതിസംസ്കാര സംയുക്തം തഥ്യം ആത്മഹിതം ശ്രഭം
 17 സ്വം മനഃ സമവസ്ഥാപ്യ ബാഹുവീര്യം ഉപാശ്രിതഃ
 ദുര്യോധനോ മഹാരാജ രാധേയം ഇദം അബ്രുവീത്
 18 കർണ ജാനാമി തേ വീര്യം സൗഹൃദം ച പരം മയി
 തഥാപി ത്വാം മഹാബാഹോ പ്രവക്ഷ്യാമി ഹിതം വചഃ
 19 ശ്രുത്വാ യഥേഷ്ടം ച കുരുവീര യത് തവ രോചതേ
 ഭവാൻ പ്രാജ്ഞതമോ നിത്യം മമ ചൈവ പരാ ഗതിഃ
 20 ഭീഷ്മദ്രോണാവ് അതിരഥൗ ഹതൗ സേനാപതീ മമ
 സേനാപതിർ ഭവാൻ അസ്തു താഭ്യാം ദ്രവിണവന്തരഃ
 21 വേദ്ധൗ ച തൗ മഹേഷ്യാസൗ സാപേക്ഷൗ ച ധനഞ്ജയേ
 മാനിതൗ ച മയാ വീരൗ രാധേയ വചനാത് തവ
 22 പിതാമഹത്വം സന്ദ്രേക്ഷ്യ പാണ്ഡുപുത്രൗ മഹാരണേ
 രക്ഷിതാസ് താത ഭീഷ്മേണ ദിവസാനി ദശൈവ ഹ
 23 ന്യസ്തശസ്ത്രേ ച ഭവതി ഹതോ ഭീഷ്മഃ പിതാമഹഃ
 ശിഖണ്ഡിനം പുരസ്കൃത്യ ഫൽഗുനേന മഹാഹവേ
 24 ഹതേ തസ്മിൻ മഹാഭാഗേ ശരതൽപഗതേ തദാ
 ത്യയോക്തേ പുരുഷവ്യാഘ്രേ ദ്രോണോ ഹ്യ് ആസീത് പുരഃസരഃ
 25 തേനാപി രക്ഷിതാഃ പാർഥാഃ ശിഷ്യത്വാദ് ഇഹ സംയുഗേ
 സ ചാപി നിഹതോ വൃദ്ധോ യുഷ്ടദൃണ്ണേന സ ത്വരം
 26 നിഹതാഭ്യാം പ്രധാനാഭ്യാം താഭ്യാം അമിതവിക്രമ
 ത്വത്സമം സമരേ യോദ്ധം നാന്യം പശ്യാമി ചിന്തയൻ
 27 ഭവാൻ ഏവ തു നഃ ശക്തോ വിജയായ ന സംശയഃ
 പൂർവം മധ്യേ ച പശ്ചാച് ച തവൈവ വിദിതം ഹി തത്
 28 സ ഭവാൻ ധുര്യവത് സംഖ്യേ ദുരം ഉദ്യാവൃം അർഹസി
 അഭീഷേചയ സേനാന്യേ സ്വയം ആത്മാനം ആത്മനാ
 29 ദേവതാനാം യഥാ സ്തന്ദഃ സേനാനീഃ പ്രഭൂർ അവ്യയഃ
 തഥാ ഭവാൻ ഇമാം സേനാം ധാർതരാഷ്ട്രീം ബിഭർതു മേ
 ജഹി ശത്രുഗണാൻ സർവ്വൻ മഹേന്ദ്ര ഇവ ദാനവാൻ
 30 അവസ്ഥിതം രണേ ജ്ഞാത്വാ പാണ്ഡവാസ് ത്വാം മഹാരഥം
 ദ്രവിഷ്യന്തി സ പാണ്ഡാലാ വിഷ്ണും ദൃഷ്ട്വേവ ദാനവാഃ
 തസ്മാത് ത്വം പുരുഷവ്യാഘ്രേ പ്രകർഷേഥാ മഹാചക്രം
 31 ഭവത്യ് അവസ്ഥിതേ യത് തേ പാണ്ഡവാ ഗതചേതസഃ

ഭവിഷ്യതി സഹാമാത്യാഃ പാഞ്ചാലൈഃ സൃജഞ്ചൈഃ സഹ
 32 യഥാ ഹ്യ് അഭ്യുദിതഃ സൂര്യഃ പ്രതപൻ സ്വേന തേജസാ
 വ്യപോഹതി തമസ് തീവ്രം തഥാ ശത്രുൻ വ്യപോഹ നഃ
 33 [കർണ്ണ]

ഉക്തം ഏതൻ മയാ പൂർവം ഗാന്ധരേ തവ സംനിയൗ
 ജേഷ്യാമി പാണ്ഡവാൻ രാജൻ സപുത്രാൻ സജനാർദനാൻ
 34 സേനാപതിർ ഭവിഷ്യാമി തവാഹം നാത്ര സംശയഃ
 സ്ഥിരോ ഭവ മഹാരാജ ജിതാൻ വിദ്ധി ച പാണ്ഡവാൻ
 35 [സ്]

ഏവം ഉക്തോ മഹാതേജാസ് തതോ ദുര്യോധനോ നൃപഃ
 ഉത്തസ്ഥൗ രാജഭിഃ സാർധം ദേവൈർ ഇവ ശതക്രതുഃ
 സേനാപത്യേന സത്കർതും കർണം സ്കന്ദം ഇവാമരഃ
 36 തതോ fഭിഷിഷിച്ചുസ് തുർണം വിധിദൃഷ്ടേന കർമ്മണാ
 ദുര്യോധനമുഖാ രാജൻ രാജാനോ വിജയൈഷിണഃ
 ശാതകൗഠ മയൈഃ കംഭൈർ മാഹേയൈശ് ചാഭിമന്ത്രിതൈഃ
 37 തോയപൂർണൈർ വിഷാണൈശ് ച ദ്വിപിഖഡ്ഗമഹർഷഭൈഃ

മണിമുക്താ മയൈശ് ചാത്യൈഃ പുണ്യഗന്ധൈസ് തഥൗഷയൈഃ
 38 ഔദുംബരേ സമാസീനം ആസനേ ക്ഷൗമസംവൃതം
 ശാസ്ത്രദൃഷ്ടേന വിധിനാ സംഭാരൈശ് ച സുസംഭൃതൈഃ
 39 ജയ പാർഥാൻ സ ഗോവിന്ദാൻ സാനുഗാസം ത്വം മഹാഹവേ
 ഇതി തം ബന്ദിനഃ പ്രാഹുർ ദ്വിജാശ് ച ഭരതർഷഭ

40 ജഹി പാർഥാൻ സപാഞ്ചാലാൻ രാധേയ വിജയായ നഃ
 ഉദ്യന് ഇവ സദാ ഭാനുസ് തമാംസ്യ് ഉഗ്രൈർ ഗഭസ്തീഭിഃ
 41 ന ഹ്യ് അലം ത്വദ് വിസൃഷ്ടാനാം ശരാണാം തേ സ കേശവാഃ
 കൃതഘ്നാഃ സൂര്യരശ്മീനാം ജലതാം ഇവ ദർശനേ
 42 ന ഹി പാർഥാഃ സപാഞ്ചാലാഃ സ്ഥാതും ശക്താസ് തവാഗ്രതഃ
 ആത്തശസ്ത്രസ്യ സമരേ മഹേന്ദ്രസ്യേവ ദാനവാഃ

43 അഭിഷിക്തസ് തു രാധേയഃ പ്രഭയാ സോ fമിതപ്രഭഃ
 വ്യത്യതീച്യത രൂപേണ ദിവാകര ഇവാപരഃ
 44 സേനാപത്യേന രാധേയം അഭിഷിച്യ സുതസ് തവ
 അമന്യത തദാത്മാനം കൃതാർഥം കാലചോദിതഃ

45 കർണോ fപി രാജൻ സമ്പ്രാപ്യ സേനാപത്യം അരിന്ദമഃ
 യോഗം ആജ്ഞാപയാം ആസ സൂര്യസ്യോദയനം പ്രതി

46 തവ പുത്രൈർ വൃതഃ കർണ്ണഃ ശുശ്രൂഷേ തത്ര ഭാരത
ദേവൈർ ഇവ യഥാ സ്കന്ദഃ സംഗ്രാമേ താരകാ മധേ

അധ്യായം 7

1 [ധൃ]

സേനാപത്യം തു സമ്പ്രാപ്യ കർണോ വൈകർത്തനസ് തദാ
തഥോക്തശ് ച സ്വയം രാജ്ഞാ സ്തിഗ്ധം ദ്രാതൃസമം വചഃ
2 യോഗം ആജ്ഞാപ്യ സേനായാ ആദിത്യേ റ്റഭ്യദിതേ തദാ
അകരോത് കീം മഹാപ്രാജ്ഞസ് തൻ മമാചക്ഷ്യ സഞ്ജയ

3 [സ്]

കർണസ്യ മതം ആജ്ഞായ പുത്രസ് തേ ഭരതർഷഭേ
യോഗം ആജ്ഞാപയാം ആസ നാനീ തുര്യപുരഃസരം
4 മഹത്യ് അപരരാത്രേ തു തവ പുത്രസ്യ മാരിഷ
യോഗോ ഗോഗേതി സഹസാ പ്രാദുരാസീൻ മഹാസ്വനഃ
5 നാഗാനാം കൽപമാനാനാം രഥാനാം ച വരൂഥിനാം
സംനഹ്യതാം പദാതീനാം വാജീനാം ച വിശാം പതേ
6 ക്രോശതാം ചാപി യോധാനാം ത്വരിതാനാം പരസ്സരം
ബഭ്രുവ തുമുലഃ ശബ്ദോ ദിവസ്യക് സുമഹാംസ് തദാ
7 തതഃ ശ്വേതപതാകേന ബാലാർകാകാര വാജീനാ
ഹേമപൃഷ്ണേന ധനുഷാ ഹസ്തികക്ഷേപ്യണ കേതുനാ
8 തുണേന ശരപൂർണേന സാംഗദേന വരൂഥിനാ
ശതഘ്നീ കീകിണീ ശക്തിശൂലതോമര ധാരിണാ
9 കാർമുക്തേണോപപന്നേന വിമലാദിത്യ വർചസാ
രഥേനാതിപതാകേന സൂതപുത്രോ വ്യദൃശ്യത
10 ധമന്തം വാരിജം താത ഹേമജാലവിഭ്രഷിതം
വിധുന്വാനം മഹച് ചാപം കാർതസ്വരവിഭ്രഷിതം
11 ദൃഷ്ട്വാ കർണം മഹേഷ്വാസം രഥസ്ഥം രഥിനാം വരം
ഭാനമന്തം ഇവോദ്യന്തം തമോ ഘ്ലന്തം സഹസ്രശഃ
12 ന ഭീഷ്മ വ്യസനം കേ ചിൻ നാപി ദ്രോണസ്യ മാരിഷ
നാന്യേഷാം പുരുഷവ്യാഘ്രേ മേനിരേ തത്ര കൗരവാഃ
13 തതസ് തു ത്വരയൻ യോധാഞ് ശംഖശബ്ദേന മാരിഷ
കർണോ നിഷ്കാസയാം ആസ കൗരവാണാം വരൂഥിനീം
14 വ്യൂഹം വ്യൂഹ്യ മഹേഷ്വാസോ മാകരം ശത്രുതാപനഃ
പ്രത്യുദ്യയൗ തദാ കർണഃ പാണ്ഡവാൻ വിജീഗീഷയാ
15 മകരസ്യ തു തുണ്ഡേ വൈ കർണോ രാജൻ വ്യവസ്ഥിതഃ
നേത്രാഭ്യാം ശകനിഃ ശൂര ഉലൂകശ് ച മഹാരഥഃ

16 ദ്രോണപുത്രസ് തു ശിരസി ശ്രീവായാം സർവസോദരാഃ
 മധ്യേ ദുര്യോധനോ രാജാ ബലേന മഹതാ വൃതഃ
 17 വാമേ പാദേ തു രാജേന്ദ്ര കൃതവർമ്മാ വ്യവസ്ഥിതഃ
 നാരായണ ബലൈർ യുക്തോ ഗോപാലൈർ യുദ്ധദുർമദഃ
 18 പാദേ തു ദക്ഷിണേ രാജൻ ഗൗതമഃ സത്യവിക്രമഃ
 ത്രിഗർഭതൈസ് ച മഹേഷ്വാസൈർ ദാക്ഷിണായൈസ് ച സംവൃതഃ
 19 അനപാദസ് തു യോ വാമസ് തത്ര ശല്യോ വ്യവസ്ഥിതഃ
 മഹത്യാ സേനയാ സാർധം മദ്രദേശസമൃതമയാ
 20 ദക്ഷിണേ തു മഹാരാജ സുഷേണഃ സത്യസംഗരഃ
 വൃതോ രഥസഹസ്രൈസ് ച ദന്തിനാം ച ശതൈസ് തഥാ
 21 പുച്ഛേ ആസ്താം മഹാവീരൗ ഭ്രാതരൗ പാർഥിവൗ തദാ
 ചിത്രസേനസ് ച ചിത്രസ് ച മഹത്യാ സേനയാ വൃതൗ
 22 തതഃ പ്രയാതേ രാജേന്ദ്ര കർണേ നരവരോത്തമേ
 ധനഞ്ജയം അഭിപ്രേക്ഷ്യ ധർമ്മരാജോ fബ്രവിദ് ഇദം
 23 പശ്യ പാർഥ മഹാസേനാം ധാർതരാഷ്ട്രസ്യ സംയുഗ്ഗേ
 കർണേന നിർമ്മിതാം വീര ഗുപ്താം വീരൈർ മഹാരഥൈഃ
 24 ഹതവീരതമാ ഹ്യ ഏഷാ ധാർതരാഷ്ട്രീ മഹാചമുഃ
 ഫൽഗു ശേഷാ മഹാബാഹോ തൃണൈസ് തുല്യാ മതാ മമ
 25 ഏകോ ഹ്യ അത്ര മഹേഷ്വാസഃ സൃതപുത്രോ വ്യവസ്ഥിതഃ
 സ ദേവാസുരഗന്ധർവൈഃ സ കിംനരമഹോരഭൈഃ
 ചരാചരൈസ് ത്രിഭിർ ലോകൈർ യോ fജയ്യോ രഥിനാം വരഃ
 26 തം ഹത്യാദ്യ മഹാബാഹോ വിജയസ് തവ ഫൽഗുനാ
 ഉച്യതേ ച ഭവേച് ഛലേയാ മമ ദ്വാദശ വാർഷികഃ
 ഏവം ജ്ഞാത്യാ മഹാബാഹോ വ്യൂഹം വ്യൂഹ യഥേച്ഛസി
 27 ഭ്രാതൃസ് തദ് വചനം ശ്രുത്യാ പാണ്ഡവഃ ശ്ലേതവാഹനഃ
 അർധചന്ദ്രേണ വ്യൂഹേന പ്രത്യവ്യൂഹത താം ചമുഃ
 28 വാമപാർശ്വേ fവേദ് രാജൻ ഭീമസേനോ വ്യവസ്ഥിതഃ
 ദക്ഷിണേ ച മഹേഷ്വാസോ ധൃഷ്ടദൃശ്ണോ മഹാബലഃ
 29 മധ്യേ വ്യൂഹസ്യ സാക്ഷാത് തു പാണ്ഡവഃ കൃഷ്ണസാരഥിഃ
 നക്ഷലഃ സഹദേവസ് ച ധർമ്മരാജസ് ച പൃഷ്ഠതഃ
 30 ചക്രരക്ഷൗ തു പാഞ്ചാല്യൗ യുധാമന്യുത്തമൗജസൗ
 നാർജുനം ജഹതൂർ യുദ്ധേ പാല്യമാനൗ കിരീടിനാ
 31 ശേഷാ നൃപതയോ വീരാഃ സ്ഥിതാ വ്യൂഹസ്യ ദംശിതാഃ

യഥാ ഭാവം യഥോത്സാഹം യഥാ സത്ത്വം ച ഭാരത
 32 ഏവം ഏതൻ മഹാവൃഹം വൃഹ്യ ഭാരത പാണ്ഡവാഃ
 താവകാശ് ച മഹേഷ്യാസാ യുദ്ധായൈവ മനോ ദധുഃ
 33 ദൃഷ്ട്വാ വ്യൂഢാം തവ ചമുഃ സുതപുത്രേണ സംയുഗ്ധേ
 നിഹതാൻ പാണ്ഡവാൻ മേനേ തവ പുത്രഃ സഹാനൃയഃ
 34 തഥൈവ പാണ്ഡവീം സേനാം വ്യൂഢാം ദൃഷ്ട്വാ യുധിഷ്ഠിരഃ
 ധാർതരാഷ്ട്രാൻ ഹതാൻ മേനേ സ കർണാൻ വൈ ജനാധിപ
 35 തതഃ ശംഖാശ് ച ഭര്യൂശ് ച പണവാനകഗോമുഖാഃ
 സഹസൈവാദ്യഹന്യന്ത സ ശബ്ദാശ് ച സമന്തതഃ
 36 സേനയോർ ഉഭയോ രാജൻ പ്രവാദ്യന്ത മഹാസ്വനഃ
 സിംഹനാദശ് ച സഞ്ജജേത ശൂരാണാം ജയ ഗൃദ്ധിനാം
 37 ഹയഹേഷിത ശബ്ദാശ് ച വാരണാനാം ച ബൃഹിതം
 രഥനേമി സ്വനാശ് ചോഗ്രഃ സംബഭ്രുവുർ ജനാധിപ
 38 ന ദ്രോണ വ്യസനം കശ് ചിജ്ജാനീതേ ഭരതർഷഭ
 ദൃഷ്ട്വാ കർണം മഹേഷ്യാസം മുഖേ വ്യഹസ്യ ദംശിതം
 39 ഉഭേ സേനേ മഹാസന്തേപ പ്രഹൃഷ്ടനരകുഞ്ജരേ
 യോദ്ധുകാമേ സ്ഥിതേ രാജൻ ഹതുഃ അന്യോന്യം അഞ്ജസാ
 40 തത്ര യത്തൗ സുസംരബ്ധൗ ദൃഷ്ട്വാന്യോന്യം വ്യവസ്ഥിതൗ
 അനീകമധ്യേ രാജേന്ദ്ര രേജതുഃ കർണപാണ്ഡവൗ
 41 നൃത്യമാനേ തു തേ സേനേ സമേയാതാം പരസ്പരം
 തയോഃ പക്ഷൈഃ പ്രപക്ഷൈശ് ച നിർജഗുർ വൈ യുയുത്സവഃ
 42 തതഃ പ്രവൃതേ യുദ്ധം നരവാരണവാജിനാം
 രഥിനാം ച മഹാരാജ അന്യോന്യം നിഘ്നതാം ദൃഢം

അധ്യായം 8

1 [സ്]

തേ സേനേ fന്യോന്യം ആസാദ്യ പ്രഹൃഷ്ടാശ്വനരദിപേ
 ബൃഹത്യൗ സന്ദ്രജഹ്രാതേ ദേവാസുരചമൃപമേ
 2 തതോ ഗജാ രഥാഗ് ചാശ്യാഃ പത്തയഗ് ച മഹാഹവേ
 സന്ദ്രഹാരം പരം ചക്രൂർ ദേവ പാപ്മ പ്രണാശനം
 3 പൂർണചന്ദ്രാർക പദ്മാനാം കാന്തി ത്വിഡ് ഗന്ധതഃ സമൈഃ
 ഉത്തമാംഗൈർ നൃസിംഹാനാം നൃസിംഹാസ് തസ്തൂരുർ മഹീം
 4 അർധചന്ദ്രേസ് തഥാ ഭൈഷ്ഠഃ ക്ഷുരപ്രേർ അസി പട്ടിശൈഃ
 പരശ്വയൈഗ് ചാപ്യ് അക്രന്തന് ഉത്തമാംഗാനി യുധൃതാം
 5 വ്യായതായത ബാഹുനാം വ്യായതായത ബാഹുഭിഃ
 വ്യായതാ ബാഹവഃ പേതുഗ് ചിന്നമുഷ്ട്യ് ആയുധാംഗദഃ
 6 തൈഃ സ്കുരദ്ഭിർ മഹീ ഭാതി രക്താംഗുലി തലൈസ് തദാ
 ഗരുഡ പ്രഹരതൈർ ഉഗ്രൈഃ പഞ്ചാസൈശ്വർ ഇവ പന്നശൈഃ
 7 ഹയസ്യന്തന നാഗേഭ്യഃ പേതുർ വീരാ ദ്വിഷദ് യതഃ
 വിമാനേഭ്യോ യഥാ ക്ഷീണേ പുണ്യേ സ്വർഗസദസ് തഥാ
 8 ഗദാഭിർ അന്യൈർ ഗുർവീഭിഃ പരിഘൈർ മുസലൈർ അപി
 പോഥിതഃ ശതശഃ പേതുർ വീരാ വീരതരൈര രണേ
 9 രഥാ രഥൈർ വിനിഹതാ മത്താ മഞ്ഞൈർ ദ്വിപൈർ ദ്വിപഃ
 സാദിനഃ സാദിഭിഗ് ചൈവ തസ്തിൻ പരമസങ്കലേ
 10 രഥാ വരരഥൈർ നാഗൈർ അശ്വാരോഹാഗ് ച പത്തിഭിഃ
 അശ്വാരോഹൈഃ പദാതാഗ് ച നിഹതാ യുധി ശേരതേ
 11 രഥാശ്വപത്തയോ നാഗൈര രഥൈർ നാഗാഗ് ച പത്തയഃ
 രഥപത്തിദ്വിപാഗ് ചാശ്വൈർ നൃഭിഗ് ചാശ്വരഥദ്വിപഃ
 12 രഥാശ്വേഭ നരാണാം ച നരാശ്വേഭ രഥൈഃ കൃതം
 പാണിപാദൈഗ് ച ശസ്ത്രൈഗ് ച രഥൈഗ് ച കദനം മഹത്
 13 തഥാ തസ്തിൻ ബലേ ശൂരൈർ വധ്യമാനേ ഹതേ fപി ച
 അസ്താൻ അഭയാഗമൻ പാർഥാ വൃകോദര പുരോഗമഃ
 14 യുഷ്ടദൃശ്ഠഃ ശിഖണ്ഡീ ച ദ്രൗപദേയാഃ പ്രഭദ്രകഃ
 സാത്യകിഗ് ചേകിതാനഗ് ച ദ്രവീശൈഃ സൈനികൈഃ സഹ
 15 ഭൃതാ വിന്തേന മഹതാ പാണ്ഡ്യാഗ് ചൗദ്രാഃ സ കേരലഃ
 വൃശോരസ്താ ദീർഘഭജഃ പ്രാംശവഃ പ്രിയദർശനഃ
 16 ആപീഡിനോ രക്തദന്താ മത്തമാതംഗവിക്രമഃ

നാനാ വിരാഗ വസനാ ഗന്ധചൂർണാവചൂർണിതാഃ
 17 ബദ്ധാസയഃ പാശഹസ്താ വാരണപ്രതിവാരണാഃ
 സമാനമൃത്യവോ രാജന് അനീകസ്ഥാഃ പരസ്സരം
 18 കലാപിനശ് ചാപഹസ്താ ദീർഘകേശാഃ പ്രിയാഹവാഃ
 പത്തയഃ സാത്യകേർ അന്ത്യാ ഘോരരൂപപരാക്രമാഃ
 19 അഥാപരേ പുനഃ ശൂരാശ് ചേദിപാഞ്ചാലകേകയാഃ
 കരൂഷാഃ കോസലാഃ കാശ്യാ മാഗധാശ് ചാപി ദുദ്രുവുഃ
 20 തേഷാം രഥാശ് ച നാഗാശ് ച പ്രവരാശ് ചാപി പത്തയഃ
 നാനാവിധ രവൈർ ഹൃഷ്ടാ നൃത്യന്തി ച ഹസന്തി ച
 21 തസ്യ സൈന്യസ്യ മഹതോ മഹാമാത്രവരൈർ വൃതഃ
 മധ്യം വൃകോദരോ ദ്വയാഗാത് ത്വദീയം നാഗധൂർ ഗതഃ
 22 സ നാഗപ്രവരോ ദ്വയാഗാത് വിധിവത് കൽപിതോ ബഭൗ
 ഉദയാദ്യ് അഗ്രഭവനം യഥാഭ്യുദിത ഭാസ്കരം
 23 തസ്യായസം വർമ വരം വരരത്നവിഭൂഷിതം
 താരോദ്ഭാസസ്യ നഭസഃ ശാരദസ്യ സമതിഷം
 24 സ തോമരപ്രാസകരശ് ചാരു മൗലിഃ സ്വലങ്കൃതഃ
 ചരൻ മധ്യന്ദിനാർകാഭസ് തേജസാ വ്യദഹദ് രിപുൻ
 25 തം ദൃഷ്ട്വാ ദ്വിരദം ദൂരാത് ക്ഷേമധൂർതിർ ദ്വിപസ്ഥിതഃ
 ആഹ്വയാനോ ദ്വിദുദ്രാവ പ്രമനാഃ പ്രമനസ്തരം
 26 തയോഃ സമഭവദ് യുദ്ധം ദ്വിപയോർ ഉഗ്രരൂപയോഃ
 യദൃച്ഛയാ ദ്രുമവതോർ മഹാപർവതയോർ ഇവ
 27 സംസക്തനാഗൗ തൗ വീരൗ തോമരൈർ ഇതരേതരം
 ബലവത് സൂര്യരശ്മ്യ് ആഭൈർ ഭിത്ത്വാ ഭിത്ത്വാ വിനേദതുഃ
 28 വ്യപസ്യത്യ തു നാഗാഭ്യാം മധലാനി വിചേരതുഃ
 പ്രഗ്രഹ്യ ചൈവ ധനുഷീ ജ്വല്ലതൂർ വൈ പരസ്സരം
 29 ക്ഷേപധിതാസ്സോടിത രവൈർ ബാണശബ്ദൈശ് ച സർവശഃ
 തൗ ജനാൻ ഹർഷയിത്വാ ച സിംഹനാദാൻ പ്രചക്രതുഃ
 30 സമുദ്യതകരാഭ്യാം തൗ ദ്വിപാഭ്യാം കൃതിനാവ് ഉഭൗ
 വാതോദ്ധൃത പതാകാഭ്യാം യുധയാതേ മഹാബലൗ
 31 താവ് അന്യോന്യസ്യ ധനുഷീ ചിത്ത്വാന്യോന്യം വിനേദതുഃ
 ശക്തിതോമര വർഷേണ പ്രാവൃൺ മേഘാവ് ഇവാംബുഭിഃ
 32 ക്ഷേമധൂർതിസ് തദാ ഭീമം തോമരേണ സ്തനാന്തരേ
 നിർബിഭേദ തു വേഗേന ഷഡ്ഭിശ് ചാപ്യ് അപരൈർ നദൻ

33 സ ഭീമസേനഃ ശുശ്രൂഷേ തോമരൈർ അംഗമാശ്രിതൈഃ
ക്രോധദീപ്തവപുർ മേഘൈഃ സപ്ത സപ്തീർ ഇവാംശ്രമാൻ
34 തതോ ഭാസ്കരവർണാഭം അഞ്ജോ ഗതിമയ സ്മയം
സസർജ തോമരം ഭീമഃ പ്രത്യമിത്രായ യതവാൻ
35 തതഃ കല്പതാധിപതിഗ് ചാപം ആയമ്യ സായകൈഃ
ദശഭിസ് തോമരം ചരിത്യാ ശക്ത്യാ വിവ്യാധ പാണ്ഡവം
36 അഥ കാർമുകം ആദായ മഹാജലദ നിസ്വനം
രിപോർ അഭ്യർദയൻ നാഗം ഉന്മദഃ പാണ്ഡവഃ ശരൈഃ
37 സ ശരൗഘാർദിതോ നാഗോ ഭീമസേനേന സംയുഗോ
നിഗൃഹ്യമാണോ നാതിഷ്ടദ് വാതധ്വസ്ത ഇവാംബുദഃ
38 താം അഭ്യധാവദ് ദ്വിരദം ഭീമസേനസ്യ നാഗരാദ്
മഹാവാരേരിതം മോഘം വാതോദ്ധൃത ഇവാംബുദഃ
39 സംനിവർത്യാത്മനോ നാഗം ക്ഷേമധൂർതിഃ പ്രയത്തഃ
വിവ്യാധാഭിദ്രുതം ബാണൈർ ഭീമസേനം സ കഞ്ജരം
40 തതഃ സാധു വിസൃഷ്ടേന ക്ഷുരേണ പുരുഷർഷഭഃ
ചരിത്യാ ശരാസനം ശരത്രോർ നാഗം ആമിത്രം ആർദയത്
41 തതഃ ഖജാ കയാ ഭീമം ക്ഷേമധൂർതിഃ പരാഭിനത്
ജഘാന ചാസ്യ ദ്വിരദം നാരാചൈഃ സർവമർമസു
42 പുരാ നാഗസ്യ പതനാദ് അവപ്സത്യ സ്ഥിതോ മഹീം
ഭീമസേനോ റിപോർ നാഗം ഗദയാ സമപോഥയത്
43 തസ്മാത് പ്രമഥിതാൻ നാഗാത് ക്ഷേമധൂർതിം അവദ്രുതം
ഉദ്യതാസിം ഉപായാന്തം ഗദയാഹൻ വൃകോദരഃ
44 സ പപാത ഹതഃ സാസിർ വ്യസുഃ സ്വം അഭിതോ ദ്വിപം
വജ്രപ്രരഗ്ണം അചലം സിംഹോ വജ്രഹതോ യഥാ
45 നിഹതം നൃപതിം ദൃഷ്ട്വാ കല്പതാനാം യശസ്സരം
പ്രാദ്രവദ് വ്യഥിതാ സേനാ ത്വദീയാ ഭരതർഷഭ

അധ്യായം 9

1 [സ്]

തതഃ കർണോ മഹേഷ്യാസഃ പാണ്ഡവാനാം അനീകിനീം
ജ്ഘാന സമരേ ശൂരഃ ശരൈഃ സംനതപർവഭിഃ

2 തഥൈവ പാണ്ഡവാ രാജംസ് തവ പുത്രസ്യ വാഹിനീം
കർണസ്യ പ്രമുഖേ ക്രൂദ്ധാ വിനിജ്ഘ്നർ മഹാരഥാഃ

3 കർണോ രാജൻ മഹാബാഹുർ ന്യവധീത് പാണ്ഡവീം ചമുഃ
നാരാചൈർ അർകരശ്ശ്യാത് ആഭൈഃ കർമാര പരിമാർജ്ജിതൈഃ

4 തത്ര ഭാരത കർണേന നാരാചൈസ് താധിതാ ഗജാഃ
നേദഃ സേദുസ് ച മല്ലുസ് ച ബദ്രമുസ് ച ദിശോ ദശ

5 വധ്യമാനേ ബലേ തസ്തിൻ സൂതപുത്രേണ മാരിഷ
നകലോ ദ്ര്യദ്രവത് തൂർണം സൂതപുത്രം മഹാരണേ

6 ഭീമസേനസ് തഥാ ദ്രൗണിം കർവാണം കർമ ദുഷ്കരം
വിന്ദാനവിന്ദൗ കൈകേയൗ സാത്യകിഃ സമവാരയത്

7 ശ്രുതകർമാണം ആയാന്തം ചിത്രസേനോ മഹീപതിഃ
പ്രതിവിന്ധ്യം തഥാ ചിത്രൗ ചിത്രകേതന കാർമുകഃ

8 ദുര്യോധനസ് തു രാജാനം ധർമപുത്രം യുധിഷ്ഠിരം
സംശപ്തക ഗണാൻ ക്രൂദ്ധോ അഭ്യധാവദ് ധനഞ്ജയഃ

9 ധൃഷ്ടദ്യുമ്നഃ കൃപം ചാഥ തസ്തിൻ വീരവരക്ഷയേ
ശിഖണ്ഡീ കൃതവർമാണം സമാസാദയദ് അച്യുതം

10 ശ്രുതകീർത്തിസ് തഥാ ശല്യം മാദ്രീപുത്രഃ സുതം തവ
ദുഃശാസനം മഹാരാജ സഹദേവഃ പ്രതാപവാൻ

11 കേകയൗ സാത്യകിം യുദ്ധേ ശരവർഷേണ ഭാസ്വതാ
സാത്യകിഃ കേകയൗ ചൈവ ഛാദയാം ആസ ഭാരത

12 താവ് ഏനം ഭാരതൗ വീരം ജ്ഘ്നതുർ ഹൃദയേ ദൃശം
വിഷാണാഭ്യോ യഥാ നാഗൗ പ്രതിനാഗം മഹാഹവേ

13 ശരസംഭിന്ന വർമാണൗ താവ് ഉഭൗ ഭ്രാതരൗ രണേ
സാത്യകിം സത്യകർമാണം രാജൻ വിവ്യധതുഃ ശരൈഃ

14 തൗ സാത്യകീർ മഹാരാജ പ്രഹസൻ സർവതോദിശം
ഛാദയഞ്ത് ശരവർഷേണ വാരയാം ആസ ഭാരത

15 വാര്യമാണോ തതസ് തൗ തു ശൈനേയ ശരവൃഷ്ടിഭിഃ
ശൈനേയസ്യ രഥം തൂർണം ഛാദയാം ആസതുഃ ശരൈഃ

16 തയോസ് തു ധനുഷി ചിത്രേ ഛരിത്യാ ശൗരീർ മഹാഹവേ

അഥ തൗ സായകൈസ് തീക്ഷ്ണശ്ച ഛോദയാം ആസ ഭുസഹൈഃ
 17 അഥാന്യേ ധനുഷീ മൃഷ്ടേ പ്രഗൃഹ്യ ച മഹാശരാൻ
 സാത്യകിം പുരയന്തൗ തൗ ചേരതുർ ലഘു സൃഷ്ടു ച
 18 താഭ്യാം മുക്താ മഹാബാണാഃ കങ്കബർഹിണ വാസസഃ
 ദ്യോതയന്തോ ദിശഃ സർവാഃ സമ്പേതുഃ സ്വർണഭ്രഷണാഃ
 19 ബാണാസ്യ കാരം അഭവത് തയോ രാജൻ മഹാഹവേ
 അന്യോന്യസ്യ ധനുശ് ചൈവ ചിച്ഛിദുസ് തേ മഹാരഥാഃ
 20 തതഃ ക്രുദ്ധോ മഹാരാജ സാത്വതോ യുദ്ധദുർമദഃ
 ധനുർ അന്യത് സമാദായ സ ജ്യം കൃത്വാ ച സംയുഗേ
 ക്ഷുരപ്രേണ സുതീക്ഷ്ണേന അനവിന്ദ ശിരോ ഹരത്
 21 തച്ഛിരോ നൃപതദ് ഭ്രമൗ കണ്ഡലോത്പിഡിതം മഹത്
 ശംഖരസ്യ ശിരോ യദ്വൻ നിഹതസ്യ മഹാരണേ
 ശോഷയൻ കേകയാൻ സർവാഞ് ജഗാമാശു വസുന്ധരാം
 22 തം ദൃഷ്ട്വാ നിഹതം ശൂരം ഭ്രാതാ തസ്യ മഹാരഥഃ
 സ ജ്യം അന്യദ് ധനുഃ കൃത്വാ ശൈനേയം പ്രത്യവാരയത്
 23 സ ശക്ത്യാ സാത്യകിം വിദ്ധ്യാ സ്വർണപുംബൈഃ ശിലാശിതൈഃ
 നനാദ ബലവൻ നാദം തിഷ്ട തിഷ്ഠേതി ചാബ്രവീത്
 24 സ സാത്യകിം പുനഃ ക്രുദ്ധഃ കേകയാനാം മഹാരഥഃ
 ശരൈർ അഗ്നിശിഖാകാരൈർ ബാഹോർ ഉരസി ചാർദയത്
 25 സ ശരൈഃ ക്ഷതസർവാംഗഃ സാത്വതഃ സത്ത്വകോവിദഃ
 രരാജ സമരേ രാജൻ സ പത്ര ഇവ കിംശുകഃ
 26 സാത്യകിഃ സമരേ വിദ്ധഃ കേകയേന മഹാത്മനാ
 കേകയം പഞ്ചവിംശത്യാ വിവൃധ പ്രഹസന് ഇവ
 27 ശതചന്ദ്ര ചിതേ ഗൃഹ്യ ചർമ്മണീ സുജ്ജൗ തു തൗ
 വ്യരോചേതാം മഹാരംഗേ നിസ്തീംശവരധാരിണൗ
 യഥാ ദേവാസുരേ യുദ്ധേ ജംഭേ ശക്രൗ മഹാബലൗ
 28 മണ്ഡലാനി തതസ് തൗ ച വിചരന്തൗ മഹാരണേ
 അന്യോന്യം അസിഭിസ് തുർണം സമാജംഗുതൂർ ആഹവേ
 29 കേകയസ്യ തതശ് ചർമ്മ ദ്വിധാ ചിച്ഛേദ സാത്വതഃ
 സാത്യകേശ് ച തഥൈവസൗ ചർമ്മ ചിച്ഛേദ പാർഥിവഃ
 30 ചർമ്മ ചരിത്ത്വാ തു കൈകേയസ് താരാഗണശതൈർ വൃതം
 ചചാര മണ്ഡലാന്യ ഏവ ഗതപ്രത്യാഗതാനി ച
 31 തം ചരന്തം മഹാരംഗേ നിസ്തീംശവരധാരിണം

അപഹസ്തേന ചിച്ഛേദ ശൈനേയസ് ത്വരയാനൃതഃ
 32 സ വർമാ കേകയോ രാജൻ ദ്വിധാ ഛിന്നോ മഹാഹവേ
 നിപപാത മഹേഷ്യാസോ വജ്രനന്ന ഇവാചലഃ
 33 തം നിഹത്യ രണേ ശൂരഃ ശൈനേയോ രഥസത്തമഃ
 യുധാമന്യോ രഥം തുർണം ആരുരോഹ പരന്തപഃ
 34 തതോ ിന്യം രഥം ആസ്ഥായ വിധിവത് കരീപിതം പുനഃ
 കേകയാനാം മഹത് സൈന്യം വ്യധമത് സാത്യകിഃ ശരൈഃ
 35 സാ വധുമാനാ സമരേ കേകയസ്യ മഹാചമുഃ
 തം ഉത്സൃജ്യ രഥം ശത്രും പ്രദുദ്രാവ ദീശോ ദശ

അധ്യായം 10

1 [സ്]

ശ്രുതകർമ്മാ മഹാരാജ ചിത്രസേനം മഹീപതിം
 ആജഘേല്ല സമരേ ക്രുദ്ധഃ പഞ്ചാശദ്ഭിഃ ശിലീമുഖൈഃ
 2 അഭിസാരസ് തു തം രാജാ നവദിർ നിശിതൈഃ ശരൈഃ
 ശ്രുതകർമ്മാണം ആഹത്യ സൂതം വിവ്യായ പഞ്ചഭിഃ
 3 ശ്രുതകർമ്മാ തതഃ ക്രുദ്ധശ് ചിത്രസേനം ചമുഖുവേ
 നാരാചേന സുതീക്ഷ്ണന മർമ ദേശേ സമർദയത്
 4 ഏതസ്മിന് അന്തരേ ചൈനം ശ്രുതകീർതിർ മഹായശാഃ
 നവത്യാ ജഗതീ പാലം ഛാദയാം ആസ പത്രിഭിഃ
 5 പ്രതിലബ്യ തതഃ സഞ്ജ്ഞാമം ചിത്രസേനോ മഹാരഥഃ
 ധനശ് ചിച്ഛേദ ഭല്ലേന തം ച വിവ്യായ സപ്തഭിഃ
 6 സോ ഽന്യത് കാർമുകം ആദായ വേഗഘ്നം അക്ലൃഷ്ണണം
 ചിത്രരൂപതരം ചക്രേ ചിത്രസേനം ശരോർമിഭിഃ
 7 സ ശരൈശ് ചിത്രീതോ രാജംശ് ചിത്രമാല്യധരോ യുവാ
 യുവേവ സമശോഭത് സ ഗോഷ്മിയേ സ്വലക്രതഃ
 8 ശ്രുതകർമ്മാണം അഥ വൈ നാരാചേന സ്തനാന്തരേ
 ബിഭേദ സമരേ ക്രുദ്ധസ് തിഷ്ഠ തിഷ്ഠേതി ചാബ്രവീത്
 9 ശ്രുതകർമ്മാപി സമരേ നാരാചേന സമർദിതഃ
 സുസ്രാവ അധിരം ഭൂരി ഗൗരികാംഭ ഇവാചലഃ
 10 തതഃ സ അധിരാക്താംഗോ അധിരേണ കൃതച്ഛവിഃ
 രരാജ സമരേ രാജൻ സ പുഷ്പ ഇവ കിംശ്രുകഃ
 11 ശ്രുതകർമ്മാ തതോ രാജഞ് ശരത്രണാം സമഭിദ്രുതഃ
 ശരസംവരണം കൃത്വാ ദധിയാ ചിച്ഛേദ കാർമുകം
 12 അഥൈനം ഛിന്നധന്യാനം നാരാചാനാം ത്രിഭിഃ ശരൈഃ
 വിവ്യായ ഭരതശ്രേഷ്ഠ ശ്രുതകർമ്മാ മഹായശാഃ
 13 തതോ ഽപരേണ ഭല്ലേന ഭൂശം തീഷ്ണണേന സ ത്വരഃ
 ജഹാര സ ശിരസ് ത്രാണം ശിരസ് തസ്യ മഹാത്മനഃ
 14 തച്ഛിരോ നൃപതദ് ഭൂമൗ സുമഹച് ചിത്രവർമണഃ
 യദച്ഛയാ യഥാ ചന്ദ്രശ് ച്യുതഃ സ്വർഗാന് മഹീതലേ
 15 രാജാനം നിഹതം ദൃഷ്ട്വാ അഭിസാരം ച മാരിഷ
 അഭ്യുവന്ത വേഗേന ചിത്രസേനസ്യ സൈനികാഃ
 16 തതഃ ക്രുദ്ധോ മഹേഷ്വാസസ് തത് സൈന്യം പ്രാദ്രവച് ഛരൈഃ

അന്തകാലേ യഥാ ക്രമഃ സർവഭൂതാനി പ്രേതരാട്
 ദ്രാവയന് ഇഷ്ടഭിസ് തൂർണം ശ്രുതകർമാ വ്യരോചത
 17 പ്രതിവിന്ധ്യസ് തതസ് ചിത്രം ഭിത്ത്യാ പഞ്ചഭിർ ആശുഭൈഃ
 സാരഥിം ത്രിഭിർ ആനർഷ്ടദ് യജം ഏകേഷുണാ തതഃ
 18 തം ചിത്രോ നവഭിർ ഭല്ലൈർ ബാഹ്വോർ ഉരസി ചാർദയത്
 സ്വർണപുംബൈഃ ശിലാ ധൗതൈഃ കങ്കബർഹിണ വാജിതൈഃ
 19 പ്രതിവിന്ധ്യോ ധനുസ് തസ്യ ചിത്ത്യാ ഭാരത സായകൈഃ
 പഞ്ചഭിർ നിശിതൈർ ബാണൈർ അമൈനം സമ്പ്രജ്ജ്ഞിവാൻ
 20 തതഃ ശക്തിം മഹാരാജ ഹേമദണ്ഡാം ദൂരാസദാം
 പ്രാഹിണോത് തവ പുത്രായ ഘോരാം അഗ്നിശിലാം ഇവ
 21 താം ആപതന്തിം സഹസാ ശക്തിം ഉൽകാം ഇവാംബരാത്
 ദ്വിധാ ചിച്ഛേദ സമരേ പ്രതിവിന്ധ്യോ ഹസന് ഇവ
 22 സാ പപാത തദാ ചിന്നാ പ്രതിവിന്ധ്യ ശരൈഃ ശിതൈഃ
 യുഗാന്തേ സർവഭൂതാനി ത്രാസയന്തി യഥാശനിഃ
 23 ശക്തിം താം പ്രഹതാം ദൃഷ്ട്വാ ചിത്രോ ഗൃഹ്യ മഹാഗദാം
 പ്രതിവിന്ധ്യായ ചിക്ഷേപ അക്രജാലവിഭ്രഷിതാം
 24 സാ ജ്ജ്വലന ഹയാംസ് തസ്യ സാരഥിം ച മഹാരണേ
 രഥം പ്രമുദ്യ വേഗേന ധരണീം അന്വപദ്യത
 25 ഏതസ്മിന് ഏവ കാലേ തു രഥാദ് ആപ്സത്യ ഭാരത
 ശക്തിം ചിക്ഷേപ ചിത്രായ സ്വർണഘണ്ടാം അലക്രതാം
 26 താം ആപതന്തിം ജഗ്രാഹ ചിത്രോ രാജൻ മഹാമനഃ
 തതസ് താം ഏവ ചിക്ഷേപ പ്രതിവിന്ധ്യായ ഭാരത
 27 സമാസാദ്യ രണേ ശൂരം പ്രതിവിന്ധ്യം മഹാപ്രഭാ
 നിർഭിദ്യ ദക്ഷിണം ബാഹുരൂം നിപപാത മഹീതലേ
 പതിതാഭാസയച് ചൈവ തം ദേശം അശനിർ യഥാ
 28 പ്രതിവിന്ധ്യസ് തതോ രാജംസ് തോമരം ഹേമഭ്രഷിതം
 പ്രേഷയാം ആസ സങ്കുലശ് ചിത്രസ്യ വധകാമ്യയാ
 29 സ തസ്യ ദേവാവരണം ഭിത്ത്യാ ഹൃദയം ഏവ ച
 ജഗാമ ധരണീം തൂർണം മഹോരഗ ഇവാശയം
 30 സ പപാത തദാ രാജംസ് തോമരേണ സമാഹതഃ
 പ്രസാര്യ വിപുലൗ ബാഹുഃ പീനൗ പരീഘസംനിഭൗ
 31 ചിതർമ്മ സമ്പ്രേക്ഷ്യ നിഹതം താവകാ രണശോഭിനഃ
 അഭ്യദ്രവന്ത വേഗേന പ്രതിവിന്ധ്യം സമന്തതഃ

32 സൃജന്തോ വിവിധാൻ ബാണാഞ് ശതഘ്നീശ് ച സ കിങ്കിണീഃ
 ത ഏനം ഛാദയാം ആസുഃ സൂര്യം അഭ്രഗണാ ഇവ
 33 താൻ അപാസ്യ മഹാബാഹുഃ ശരജാലേന സംയുഗേ
 വ്യഭ്രാവയത് തവ ചമുഃ വജ്രഹസ്ത ഇവാസുരീം
 34 തേ വധ്യമാനാഃ സമരേ താവകാഃ പാണ്ഡവൈർ നൃപ
 വിപ്രകീര്യത സഹസാ വാതന്തന്നാ ഘനാ ഇവ
 35 വിപ്രഭൃതേ ബലേ തസ്മിൻ വധ്യമാനേ സമന്തതഃ
 ദ്രൗണിർ ഏകോ ിഭ്യയാത് തുർണം ഭീമസേനം മഹാബലം
 36 തതഃ സമാഗമോ ഘോരോ ബഭ്രവ സഹസാ തയോഃ
 യഥാ ദേവാസുരേ യുദ്ധേ വൃത്രവാസവയോർ അഭ്രത്

അധ്യായം 11

1 [സ്]

ഭീമസേനം തതോ ദ്രൗണീ രാജൻ വിവ്യായ പത്രിണാ
 ത്വരയാ പരയാ യുക്തോ ദർശയന് അസ്തുലാഘവം
 2 അഥൈനം പുനർ ആജഘേല്ല നവത്യാ നിശിതൈഃ ശരൈഃ
 സർവമർമാണി സന്വ്രേഷ്യ മർമജേണാ ലഘുഹസ്തവത്
 3 ഭീമസേനഃ സമാകീർണോ ദ്രൗണിനാ നിശിതൈഃ ശരൈഃ
 രരാജ സമരേ രാജൻ രശ്മിവാൻ ഇവ ഭാസ്തരഃ
 4 തതഃ ശരസഹസ്രേണ സുപ്രയുക്തേന പാണ്ഡവഃ
 ദ്രോണപുത്രം അവച്ഛാദ്യ സിംഹനാദം അമുഞ്ചത
 5 ശരൈഃ ശരാംസ് തതോ ദ്രൗണിഃ സംവാര്യ യുധി പാണ്ഡവം
 ലലാഭേ ദൃഭ്യഹനദ് രാജൻ നാരാചേന സ്മയന് ഇവ
 6 ലലാടസ്ഥം തതോ ബാണം ധാരയാം ആസ പാണ്ഡവഃ
 യഥാ ശൃംഗം വനേ ദൃപ്തഃ ഖഡ്ഗോ ധാരയതേ നൃപ
 7 തതോ ദ്രൗണിം രണേ ഭീമോ യതമാനം പരാക്രമീ
 ത്രിഭിർ വിവ്യായ നാരാചൈർ ലലാഭേ വിസ്മയന് ഇവ
 8 ലലാടസ്ഥൈസ് തതോ ബാണൈർ ബ്രാഹ്മണഃ സ വ്യരോചത
 പ്രാവൃഷീവ യഥാ സിക്തസ് ത്രിശൃംഗഃ പർവതോത്തമഃ
 9 തതഃ ശരശതൈർ ദ്രൗണിർ മദയാം ആസ പാണ്ഡവഃ
 ന ചൈനം കമ്പയാം ആസ മാതരിശ്വേവ പർവതം
 10 തഥൈവ പാണ്ഡവം യുദ്ധേ ദ്രൗണിഃ ശരശതൈഃ ശിതൈഃ
 നാകമ്പയത സംഹൃഷ്ടോ വാര്യോഘ ഇവ പർവതം
 11 താവ് അന്യോന്യം ശരൈർ ഘോരൈശ് ചരാദയാനൗ മഹാരഥൗ
 രഥചര്യോ ഗതൗ ശൂരൗ ശൂശ്രൂഭാതേ രണോത്കടൗ
 12 ആദിത്യാവ് ഇവ സന്ദീപ്തൗ ലോകക്ഷയകരാവ് ഉഭൗ
 സ്വരശ്മിഭിർ ഇവാന്യോന്യം താപയന്തൗ ശരോത്തമൈഃ
 13 കൃതപ്രതികൃതേ യതം കർവാണൗ ച മഹാരണേ
 കൃതപ്രതികൃതേ യതം ചക്രാതേ താവ് അഭീതവത്
 14 വ്യാഘ്രാവ് ഇവ ച സംഗ്രാമേ ചേരതുസ് തൗ മഹാരഥൗ
 ശരദംഷ്ടൗ ദുരാധർഷൗ ചാപവ്യാത്തൗ ഭയാനകൗ
 15 അഭ്രതാം താവ് അദൃശ്യൗ ച ശരജാലൈഃ സമന്തതഃ
 മോലജാലൈർ ഇവ ചൂന്നൗ ഗഗനേ ചന്ദ്രഭാസ്കരൗ
 16 പ്രകാശൗ ച മൂഢുർഭതേന തൈത്രവാസ്യാം അരിന്ദമൗ

വിമുക്തൗ മോഘജാലേന ശശിസൂര്യൗ യഥാ ദിവി
 17 അപസവ്യം തതശ് ചക്രേ ദ്രൗണിസ് തത്ര വൃകോദരം
 കിരഞ് ശരശതൈർ ഉഗ്രൈർ ധാരാഭീർ ഇവ പർവതം
 18 ന തു തൻ മമൃഷേ ഭീമഃ ശരോർ വിജയലക്ഷണം
 പ്രതിചക്രേ ച തം രാജൻ പാണ്ഡവോ fപ്യ് അപസവ്യതഃ
 19 മണ്ഡലാനാം വിഭാഗേഷു ഗതപ്രത്യാഗതേഷു ച
 ബഭ്രുവ തുമുലം യുദ്ധം തയോസ് തത്ര മഹാമൃദയേ
 20 ചരിത്യാ വിവിധാൻ മാർഗാൻ മണ്ഡലം സ്ഥാനം ഏവ ച
 ശരൈഃ പൂർണായതോത്സൃഷ്ടൈർ അന്യോന്യം അഭിജുഘ്ലതഃ
 21 അന്യോന്യസ്യ വധേ യതം ചക്രതസ് തൗ മഹാരഥൗ
 ഈഷതൂർ വിരഥം ചൈവ കർതും അന്യോന്യം ആഹവേ
 22 തതോ ദ്രൗണീർ മഹാസ്താനി പ്രാദൃശ്ചക്രേ മഹാരഥഃ
 താന്യ് അന്യൈർ ഏവ സമരേ പ്രതിജുഘ്ലേ fസ്യ പാണ്ഡവഃ
 23 തതോ ഘോരം മഹാരാജ അസ്ത്രയുദ്ധം അവർതത
 ഗ്രഹയുദ്ധം യഥാ ഘോരം പ്രജാസംഹരണേ അഭ്രൂത്
 24 തേ ബാണാഃ സമസജ്ജന്ത ക്ഷിപ്താസ് താദ്യാം തു ഭാരത
 ദ്യോതയന്തോ ദിശഃ സർവാസ് തച് ച സൈന്യം സമന്തതഃ
 25 ബാണസംഘാപൃതം ഘോരം ആകാശം സമപദ്യത
 ഉക്ലാ പാതകൃതം യദ്വത് പ്രജാനാം സക്ഷ്ഷയേ നൃപ
 26 ബാണാഭീഘാതാത് സഞ്ജജേന്ത തത്ര ഭാരത പാവകഃ
 സ വിസ്ഫുലിംഗോ ദീപ്താർചിഃ സോ fദഹദ് വാഹിനി ദ്വയം
 27 തത്ര സിദ്ധാ മഹാരാജ സമ്പതന്തോ fബ്രുവൻ വചഃ
 അതി യുദ്ധാനി സർവാണി യുദ്ധം ഏതത് തതോ fധികം
 28 സർവയുദ്ധാനി ചൈതസ്യ കലാം നാർഹന്തി ഷോഡശീം
 നൈതാദൃശം പുനർ യുദ്ധം ന ഭൂതം ന ഭവിഷ്യതി
 29 അഹോ ജ്ഞാനേന സംയുക്താവ് ഉഭൗ ചോഗ്രപരാക്രമൗ
 അഹോ ഭീമേ ബലം ഭീമം ഏതയോഗ് ച കൃതാസ്തതാ
 30 അഹോ വീര്യസ്യ സാരത്വം അഹോ സൗഷ്ഠവം ഏതയോഃ
 സ്ഥിതാവ് ഏതൗ ഹി സമരേ കാലാന്തകയമോപമൗ
 31 അദ്രൗ ദ്വാവ് ഇവ സംഭ്രുതൗ യഥാ ദ്വാവ് ഇവ ഭാസ്കരൗ
 യമൗ വാ പുരുഷവ്യാഘ്രൗ ഘോരരൂപാവ് ഇമൗ രണേ
 32 ശ്രൂയന്തേ സ്മൃ തദാ വാചഃ സിദ്ധാനാം വൈ മുഹൂർ മുഹൂഃ
 സിംഹനാദശ് ച സഞ്ജജേന്ത സമേതാനാം ദിവൗകസനാം

അദ്ഭുതം ചാപ്യ് അചിന്ത്യം ച ദൃഷ്ട്യാ കർമ്മ തയോർ മൃധേ
 33 തൗ ശൂരൗ സമരേ രാജൻ പരസ്പരക്രതാഗസൗ
 പരസ്പരം ഉദൈക്ഷേതാം ക്രോധാദ് ഉദ്യത്യ ചാക്ഷുഷീ
 34 ക്രോധരക്തേഷണൗ തൗ തു ക്രോധാത് പ്രസ്പരിതായരൗ
 ക്രോധാത് സന്ദൃശ്യ ദഗന്തൗ സന്ദൃശ്യ ദഗന്തച് ഛദൗ
 35 അന്യോന്യം ഛാദയന്തൗ സ്മ ശരവൃഷ്ട്യാ മഹാരഥൗ
 ശരാംബുധാരൗ സമരേ ശസ്ത്രവിദ്യുത് പ്രകാശിനൗ
 36 താവ് അന്യോന്യം ധ്വജൗ വിദ്ധ്യാ സാരഥീ ച മഹാരഥൗ
 അന്യോന്യസ്യ ഹയാൻ വിദ്ധ്യാ ബിഭിദാതേ പരസ്പരം
 37 തതഃ ക്രൂദ്ധൗ മഹാരാജ ബാണൗ ഗൃഹ്യ മഹാഹവേ
 ഉഭൗ ചിക്ഷിപതുസ് തൂർണം അന്യോന്യസ്യ വധൈഷിണൗ
 38 തൗ സായകൗ മഹാരാജ ദ്യോതമാനൗ ചമുഖ്വേ
 ആജ്ഘ്രാതേ സമാസാദ്യ വജ്രവേഗൗ ദുരാസദൗ
 39 തൗ പരസ്പരവേഗാച് ച ശരാദ്യാം ച ഭൃശാഹതൗ
 നിപേതതൂർ മഹാവീരൗ സ്വരഥോപസ്ഥയോസ് തദാ
 40 തതസ് തു സാരഥിർ ജ്ഞാത്യാ ദ്രോണപുത്രൗ അചേതനം
 അപോവാഹ രണാദ് രാജൻ സർവക്ഷത്രസ്യ പശ്യതഃ
 41 തഥൈവ പാണ്ഡവൗ രാജൻ വിഹൃലന്തൗ മുഹൂർ മുഹൂഃ
 അപോവാഹ രഥേനാജൗ സാരഥിഃ ശത്രുതാപനം

അധ്യായം 12

1 [ധൃ]

യഥാ സംശപ്തകൈഃ സാർധം അർജുനസ്യാഭവദ് രണഃ
അന്വേഷാം ച മദീയാനാം പാണ്ഡവൈസ് തദ് ബ്രവീഹി മേ

2 [സ്]

ശൃണ രാജൻ യഥാവൃത്തം സംഗ്രാമം ബ്രവതോ മമ
വീരാണാം ശത്രുഭിഃ സാർധം ദേഹപാപമ് പ്രണാശനം

3 പാർഥഃ സംശപ്തക ഗണം പ്രവിശ്യാർണവ സംനിഭം
വ്യക്ഷോഭയദ് അമിത്രഘോ മഹാവത ഇവാർണവം

4 ശിരാംസ്യ് ഉന്മഥ്യ വീരാണാം ശിതൈർ ഭല്ലൈർ ധനഞ്ജയഃ
പൂർണചന്ദ്രാഭവക്രാന്തി സ്വക്ഷിദ്രു ദശനാനി ച

സന്തസ്താര ക്ഷിതിം ക്ഷിപ്രം വിനാലൈർ നലിനൈർ ഇവ
5 സുവൃത്താൻ ആയതാൻ പുഷ്പാംശ് ചന്ദനാഗൃത്യഭൂഷിതാൻ

സായുധാൻ സ തന്ത്രാണാൻ പഞ്ചാസ്യോരഗ സംനിഭാൻ
ബാഹുൻ ക്ഷുരൈർ അമിത്രാണാം വിചകർതാർജുനോ രണേ

6 ധുര്യാൻ ധുര്യതരാൻ സൂതാൻ ധ്വജാംശ് ചാപാനി സായകാൻ
പാണീൻ അരത്താൻ അസക്തദ് ഭല്ലൈശ് ചിച്ഛേദ പാണ്ഡവഃ

7 ദ്വിപാൻ ഹയാൻ രഥാംശ് ചൈവ സാരോഹാൻ അർജുനോ രണേ
ശരൈർ അനേകസാഹസ്രൈഃ രാജൻ നിന്ത്യേ യമക്ഷയം

8 തം പ്രവീരം പ്രതീയാതാ നർദമാനാ ഇവർഷഭാഃ
വാശിതാർഥം അഭിക്രൂദ്ധാ ഹൃക്രൂത്യാ ചാഭിദുദ്രുവഃ

നിഘൃതം അഭിജ്ഘ്നസ് തേ ശരൈഃ ശൃംഗൈർ ഇവർഷഭാഃ
9 തസ്യ തേഷാം ച തദ് യുദ്ധം അഭവൽ ലോമഹർഷണം

തൈരലോക്യവിജയേ യാദൃഗ് ദൈത്യാനാം സഹ വജ്രിണാ
10 അസ്തൈർ അസ്ത്രാണി സംവാദ്യ ദ്വിഷതാം സർവതോ ഫർജുനഃ

ഇഷ്ടിർ ബഹുഭിസ് തൂർണം വിദ്ധ്യാ പ്രാണാൻ രരാസ സഃ
11 ഛിന്നത്രിവേണചക്രാക്ഷാൻ ഹതയോധാശ്ചസാരഥീൻ

വിധ്വസ്തായുധ ഇണീരാൻ സമുന്മഥിത കേതനാൻ
12 സഞ്ചിന്നയോക്ത്ര രശ്മികാൻ വി ത്രിവേണ്യൻ വി കൂബരാൻ

വിധ്വസ്തബന്ധുർ അയുഗാൻ വിശസ്തായുധ മണ്ഡലാൻ
രഥാൻ വിശകലികർവൻ മഹാദ്രാണീവ മാരുതഃ

13 വിസ്താപയൻ പ്രേക്ഷണീയം ദ്വിഷാതാം ഭയവർധനം
മഹാരഥസഹസ്രസ്യ സമം കർമാർജുനോ ഫകരോത്

14 സിദ്ധദേവർഷിസംഘാശ് ച ചാരണാശ് ചൈവ തുഷ്ട്യുഃ
 ദേവദന്ദയോ നേദുഃ പൃഷ്ഠവർഷാണി ചാപതൻ
 കേശവാർജ്ജുനയോർ മൂർധ്നി പ്രാഹ വാക് ചാശിരിണി
 15 ചന്ദ്രാർകാനില വഹ്നിനാം കാന്തി ദീപ്തിബലദ്യുതീഃ
 യൗ സദാ ബിഭ്രതുർ വീരൗ താവ് ഇമൗ കേശവാർജ്ജുനൗ
 16 ബ്രഹ്മേശാനാവ് ഇവാജയൗ വീരാവ് ഏകരഥേ സ്ഥിതൗ
 സർവഭൂതവരൗ വീരൗ നരനാരായണാവ് ഉഭൗ
 17 ഇത്യ ഏതൻ മഹദ് ആശ്ചര്യം ദൃഷ്ട്വാ ശ്രുത്വാ ച ഭാരത
 അശ്വത്ഥാമാ സുസംയതഃ കൃഷ്ണാവ് അഭ്യദ്രവദ് രണേ
 18 അഥ പാണ്ഡവം അസ്യന്തം യമ കാലാന്തകാഞ് ശരാൻ
 സേഷുണാ പാണിനാഹുയ ഹസൻ ദ്രൗണിർ അഥാബ്രവീത്
 19 യദി മാം മന്യസേ വീര പ്രാപ്തം അർഹം ഇവാതിഥിം
 തതഃ സർവാത്മനാദ്യ താം യുദ്ധാതിഥ്യം പ്രയച്ഛ മേ
 20 ഏവം ആചാര്യ പുത്രേണ സമാഹൃതോ യുയുത്സയാ
 ബഹു മേനേ ഫർജ്ജുനോ ഫ്ഫത്മാനം ഇദം ചാഹ ജനാർദനം
 21 സംശപ്തകാശ് ച മേ വധ്യാ ദ്രൗണിർ ആഹവയതേ ച മാം
 യദ് അത്രാനന്തരം പ്രാപ്തം പ്രശാധി ത്വം മഹാഭൂജ
 22 ഏവം ഉക്തോ ഫവഹത് പാർഥം കൃഷ്ണോ ദ്രോണാത്മജാതികം
 ജൈത്രേണ വിധിനാഹൃതം വായുർ ഇന്ദ്രം ഇവാധവേ
 23 തം ആമന്ത്രേത്യക മനസാ കേശവോ ദ്രൗണിം അബ്രവീത്
 അശ്വത്ഥാമൻ സ്ഥിരോ ഭൂത്വാ പ്രഹരാശു സഹസ്വ ച
 24 നിർവേഷ്യം ഭർതൃപിണ്ഡം ഹി കാലോ ഫയം ഉപജീവിനാം
 സുകേഷ്ഠാ വിവാദോ വിപ്രാണാം സമൂലൗ ക്ഷാന്ത്രൗ ജയാജയൗ
 25 യാം ന സങ്ക്ഷമസേ മോഹാദ് ദിവ്യാം പാർഥസ്യ സത്ക്രിയാം
 താം ആപ്തം ഇച്ഛൻ യുധ്യസ്വ സ്ഥിരോ ഭൂത്വാദ്യ പാണ്ഡവം
 26 ഇത്യ ഉക്തോ വാസുദേവേന തഥേത്യ് ഉക്ത്വാ ദ്വിജോത്തമഃ
 വിവ്യാധ കേശവം ഷഷ്ട്യാ നാരാചൈർ അർജ്ജുനം ത്രിഭിഃ
 27 തസ്യാർജ്ജുനഃ സുസക്രമസ് ത്രിഭിർ ഭല്ലൈഃ ശരാസനം
 ചിച്ഛേദാഥാന്യദ് ആദത്ത ദ്രൗണിർ ഘോരതരം ധനഃ
 28 സ ജ്യം കൃത്വാ നിമേഷാത് തദ് വിവ്യാധാർജ്ജുന കേശവാ
 ത്രിഭിഃ ശരൈർ വാസുദേവം സഹസ്രേണ ച പാണ്ഡവം
 29 തതഃ ശരസഹസ്രാണി പ്രയുതാന്യ് അർബുദാനി ച
 സസൃജേ ദ്രൗണിർ ആയസ്തഃ സംസ്തഭ്യ ച രണേ ഫർജ്ജുനം

30 ഇഷ്ടയേർ ധനുഷോ ജ്യായാ അംഗുലീഭ്യസ് ച മാരിഷ
 ബാഹ്വോഃ കരാഭ്യാം ഉരസോ വദനപ്രാണനേത്രതഃ
 31 കർണാഭ്യാം ശിരസോ ങ്ഗേഭ്യോ ലോമ വർത്തദ്യ ഏവ ച
 രഥധ്വജേഭ്യസ് ച ശരാ നിഷ്പേതൂർ ബ്രഹ്മവാദിനഃ
 32 ശരജാലേന മഹതാ വിദ്ധ്യാ കേശവ പാണ്ഡവൗ
 നനാദ മുദിതോ ദ്രൗണീർ മഹാമേഘഘനീസ്വനഃ
 33 തസ്യ നാനദതഃ ശ്രുത്യാ പാണ്ഡവോ ങ്ച്യുതം അബ്രവീത്
 പശ്യ മാവവ ദൗരാത്ഥ്യം ദ്രോണപുത്രസ്യ മാം പ്രതി
 34 വധപ്രാപ്തൗ മന്യതേ നൗ പ്രവേശ്യ ശരവേശ്ണി
 ഏഷോ ങ്സ്യ ഹന്തി സങ്കൽപം ശിക്ഷയാ ച ബലേന ച
 35 അശ്വതഥ്നഃ ശരാൻ അസ്താംശ് ചരിഞ്ഞൈകൈകം ത്രിധാ ത്രിധാ
 വ്യധമദ് ഭരതശ്രേഷ്ഠോ നീഹാരം ഇവ മാരുതഃ
 36 തതഃ സംഗപ്തകാൻ ഭൂയഃ സാശ്വസൃത രഥദ്വിപാൻ
 ധ്വജപത്തിഗണാൻ ഉഗ്രൈർ ബാണൈർ വിവ്യാധ പാണ്ഡവഃ
 37 യേ യേ ദദശിരേ തത്ര യദ് യദ് രൂപം യഥാ യഥാ
 തേ തേ തത് തച് ഛരൈർ വ്യാപ്തം മേനിരേ ങ്ഗത്ഥാനം ഏവ ച
 38 തേ ഗാഞ്ധീവപ്രണദിതാ നാനാരൂപാഃ പതന്ത്രിണഃ
 ക്രോശേ സാഗ്രേ സ്ഥിതാൻ ഘ്ലന്തി ദ്വിപാംശ് ച പുരുഷാൻ രണേ
 39 ഭല്ലൈശ് ചരിനാഃ കരാഃ പേതുഃ കരിണാം മദകർഷിണാം
 ചരിനാ യഥാ പരശുഭിഃ പ്രവൃദ്ധാഃ ശരദി ദ്രുമാഃ
 40 പശ്യാത് ഇ ശൈലവത് പേതുസ് തേ ഗജാഃ സഹ സാദിഭിഃ
 വജ്രീവജ്രപ്രമഥിതാ യഥൈവാദ്രിചയാസ് തഥാ
 41 ഗന്ധർവനഗരാകാരാൻ വിധിവത് കൽപിതാൻ രഥാൻ
 വിനിതജവനാന്യ് ഉക്താൻ ആസ്ഥിതാൻ യുദ്ധദുർമദാൻ
 42 ശരൈർ വിശകലികർവന് അമിത്രാൻ അഭ്യവീവൃഷത്
 അലക്രതാൻ അശ്വസാദീൻ പതിംശ് ചാഹന്ധനഞ്ജയഃ
 43 ധനഞ്ജയ യുഗാന്താർകഃ സംഗപ്തക മഹാർണവം
 വ്യശോഷയത ദുഃശോഷം തീവ്രൈഃ ശരഗഭസ്തിഭിഃ
 44 പുനർ ദ്രൗണിമഹാശൈലം നാരാചൈഃ സൂര്യസംനിഭൈഃ
 നിർബിഭേദ മഹാവേഗൈസ് ത്വരൻ വജ്രീവ പർവതം
 45 തം ആചാര്യ സുതഃ ക്രൂദ്ധഃ സാശ്വയന്താരം ആശുശൈഃ
 യുയുത്സുർ നാശകദ് യോദ്ധും പാർഥസ് താൻ അന്തരാച്ഛിനത്
 46 തതഃ പരമസങ്ക്രമഃ കാഞ്ചകോശാൻ അവാസൃജത്

അശ്വത്ഥമാഭിരൂപായ ഗൃഹാൻ അതിമയേ യഥാ
 47 അഥ സംശ്ലകാംസ് തൃക്ത്വാ പാണ്ഡവോ ദ്രുണിം അഭ്യയാത്
 അപാങ്ക്തേയം ഇവ തൃക്ത്വാ ദാതാ പാങ്ക്തേയം അർഥിനം
 48 തതഃ സമഭവദ് യുദ്ധം ശുക്രാംഗിരസ വർചസോഃ
 നക്ഷത്രം അഭിതോ വ്യോമ്നി ശുക്രാംഗിരസയോർ ഇവ
 49 സന്താപയന്താവ് അന്യോന്യം ദിപ്തൈഃ ശരഗന്ധിഭിഃ
 ലോകത്രാസ കരാവ് ആസ്താം വിമാർഗസഥൗ ഗൃഹാവ് ഇവ
 50 തതോ റ്റവിധ്യദ് ഭൂവോർ മധ്യേ നാരാചേനാർജ്ജുനോ ഭൃശം
 സ തേന വിബഭൗ ദ്രുണിർ ഉർധ്വശ്ശിർ യഥാ രവിഃ
 51 അഥ കൃഷ്ണൗ ശരശന്തൈർ അശ്വത്ഥാമ്നാർദിതൗ ഭൃശം
 സരശ്ചി ജാലനികരൗ യുഗാന്താർകാവ് ഇവാസതുഃ
 52 തതോ റ്റർജ്ജുനഃ സർവതോ ധാരം അസ്തം; അവാസ്യജദ് വാസുദേവാഭിമൃഗ്ഃ
 ദ്രുണായനിം ചാഭ്യഹനത് പൃഷ്തക്കൈർ; വജ്രാഗ്നിവൈവസ്വതദണ്ഡകൽ
 പൈഃ
 53 സ കേശവം ചാർജ്ജുനം ചാതിതേജാഃ വിവ്യധ മർമസ്യ് അതിരൗദ്ര കർമാ
 ബാഭൈഃ സുമുക്തൈർ അതിതീവ്ര വേഗൈർ; ധൈർ ആഹതോ മൃത്യുർ അപി
 വ്യഥേത
 54 ദ്രുണേർ ഇഷ്ടൻ അർജ്ജുനഃ സംനിവാര്യഃ വ്യായച്ഛതസ് തദ് ദ്വിഗുണൈഃ
 സുപ്തൈഃ
 തം സാശ്വസുത ധ്വജം ഏകവീരം; ആവൃത്യ സംശ്ലക സൈന്യം ആർഹത്
 55 ധന്വംഷി ബാണാൻ ഇഷ്ടധീർ ധന്വർജ്ജുഃ; പാണ്ഡിൻ ഭൂജാൻ പാണ്ഡിഗതം ച
 ശസ്ത്രം
 ഛത്രാണി കേളംസ് തുരഗാൻ അമൈഷാം; വസ്ത്രാണി മാല്യാന്യ് അഥ ഭൂഷണാ
 നി
 56 ചർമാണി വർമാണി മനോരഥാംഗ് ച; പ്രിയാണി സർവാണി ശിരാംസി
 ചൈവ
 ചിച്ഛേദ പാർഥോ ദ്വിഷതാം പ്രമുക്തൈർ; ബാഭൈഃ സ്ഥിതാനാം അപരാങ്മു
 ബാനാം
 57 സുകൽപിതാഃ സ്യന്ദനവാജിനാഗാഃ; സമാസ്ഥിതാഃ കൃത്യന്തൈർ നൃവീരൈഃ
 പാർഥേരിതൈർ ബാണഗണൈർ നിരസ്താസ്; തൈർ ഏവ സാർധം നൃവരൈർ
 നിപേതുഃ
 58 പദ്മാർക പൂർണേന്ദ്രസമാനനാനി; കിരീടമാലാ മുകടോത്കടാനി
 ഭല്ലാർധ ചക്ര ക്ഷുര ഹിംസിതാനി; പ്രപേതുർ ഉർവ്യാം നൃശിരാംസ്യ് അജസ്രം

59 അഥ വിപൈർ ദേവപതിദിപാഭൈർ; ദേവാരി ദർപോൽബണ മന്യുദർപൈഃ
കലിംഗ വംഗംഗനിഷാദവീരഃ; ജീഘാംസവഃ പാണ്ഡവം അഭ്യധാവൻ

60 തേഷാം ദിപാനാം വിചകർത പാർഥോ; വർമാണി മർമാണി കരാൻ
നിയന്തുൻ

ധ്വജഃ പതാകാശ് ച തതഃ പ്രപേതുർ; വജ്രാഹതാനീവ ഗിരേഃ ശിരാംസി

61 തേഷു പ്രശ്ണേഷു ഗുരോസ് തന്തുജഃ; ബാണൈഃ കിരീടി നവ സൂര്യവർ
ണൈഃ

പ്രച്ഛാദയാം ആസ മഹാഭ്രജാലൈർ; വായുഃ സമുദ്യുക്തം ഇവാംശ്രമതം

62 തതോ ഫർജ്ജനേഷുൻ ഇഷ്ടിർ നിരസ്യ; ദ്രൗണിഃ ശരൈർ അർജ്ജുന വാസുദേ
വൗ

പ്രച്ഛാദയിത്യ ദിവി ചന്ദ്രസൂര്യൗ; നനാദ സോ ഫംഭോദ ഇവാതപാന്തേ

63 തം അർജ്ജുനസ് താംശ് ച പുനസ് ത്വദീയാൻ; അഭ്യർദിതസ് തൈർ
അവിക്രത്ത ശണ്യൈഃ

ബാണാസ കാരം സഹസൈവ കൃത്യാ; വിവ്യധ സർവാൻ ഇഷ്ടിഃ സുപ്തൈഃ

64 നാപ്യ് ആദദത് സന്ധൻ നൈവ മുഞ്ചൻ; ബാണാൻ രണേ ഫദ്യത്യത
സവ്യസാചി

ഹതാംശ് ച നാഗാംസ് തുരഗാൻ പദാതീൻ; സംസ്യുത ദേഹാൻ ദദൃശു രഥാംശ്
ച

65 സന്ധായ നാരാചവരാൻ ദശാശ്രുഃ; ദ്രൗണിസ് ത്വരന് ഏകം ഇവോത്സസർജ
തേഷാം ച പഞ്ചാർജ്ജുനം അഭ്യവിയുൻ; പഞ്ചാച്യുതം നിർബിഭിദുഃ സുമുക്താഃ

66 തൈർ ആഹതൗ സർവമനുഷ്യമുഖ്യാവ്; അസ്രക് ക്ഷരന്തൗ ധനദേദ്ര
കൽപൗ

സമാപ്തവിദ്യേന യഥാഭിദ്രുതൗ; ഹതൗ സിദ് ഏതൗ കിം ഉ മേനീരേ ഫന്യേ

67 അഥാർജ്ജുനം പ്രാഹ ദശാർഹ നാഥഃ; പ്രമാദ്യസേ കിം ജഹി യോധം ഏതം
കര്യാദ് ധി ദോഷം സമുപേക്ഷിതോ ഫസൗ; കഷ്ടോ ഭവേദ് വ്യാധിർ ഇവാക്രിയാ
വാൻ

68 തഥേതി ചോക്ത്യാച്യുതം അപ്രമാദീ; ദ്രൗണിം പ്രയത്താദ് ഇഷ്ടിസ് തതക്ഷ
ഹിത്യാശ്വരശ്മീംസ് തുരഗാൻ അവിധ്യത്; തേ തം രണാദ് ഊഹൂർ അതിവ
ദൂരം

69 ആവൃത്യ നേയേഷ പുനസ് തു യുദ്ധഃ; പാർഥേന സാർധം മതിമാൻ വിമൃശ്യ
ജാനന് ജയം നിയതം വൃഷ്ണീവീരേ; ധനഞ്ജയേ ചാംഗിരസാം വരിഷ്ടഃ

70 പ്രതീപ കായേ തു രണാദ് അശ്വത്ഥാസ്തി ഏതേ ഹരയൈഃ

മന്ത്രൗഷധികൃത്യാ ദാണൈർ വ്യാധൗ ദേഹാദ് ഇവാഹൃതേ

71 സംസ്കാൻ അഭിമുഖം പ്രയാതം കേശവർജ്ജനം
വാരോദ്ധ്യത പതാകേന സ്യന്ദനേനഘനാദിനാ

അധ്യായം 13

1 [സ്]

അമോത്തരേണ പാണ്ഡുനാം സേനായാം ധ്വനിർ ഉത്ഥിതഃ

രഥനാഗാശ്വപത്തിനാം ദണ്ഡധാരേണ വധ്യതാം

2 നിവർതയിത്യാ തു രഥം കേശവോ ഫർജ്ജനം അബ്രവീത്

വാഹയന് ഏവ തുരഗാൻ ഗരുഡാനിലരംഹസഃ

3 മാഗധോ ഫിമാപ്യ് അതിക്രാന്തോ ദ്വിരദേന പ്രമാമിനാ

ഭഗദത്താദ് അനവരഃ ശിക്ഷയാ ച ബലേന ച

4 ഏനം ഹത്യാ നിഹന്താസി പുനഃ സംശപ്തകാൻ ഇതി

വാക്യാന്തേ പ്രാപയത് പാർഥം ദണ്ഡധാരാന്തികം പ്രതി

5 സ മാഗധാനാം പ്രവരോ ഫങ്കുശ ഗ്രഹോഃ; ഗ്രഹേഷ് അസഹ്യോ വികചോ

യഥാ ഗ്രഹഃ

സപത്തസേനാം പ്രമഥഥ ദാരുണോഃ മഹീം സമഗ്രാം വികചോ യഥാ ഗ്രഹഃ

6 സുകൽപിതം ദാനവ നാഗസംനീഭഃ; മഹാഭ്രസംഹ്രാദം അമിത്രമർദനം

രഥാശ്വമാതംഗഗണാൻ സഹസ്രശഃ; സമാസ്ഥിതോ ഹന്തി ശരൈർ ദ്വിപാൻ

അപി

7 രഥാൻ അധിഷ്ഠായ സ വാജിസാരഥീൻ; രഥാംഗ് ച പദ്ഭിസ് ത്വരിതോ

വ്യപോഥയത്

ദ്വിപാംഗ് ച പദ്ഭ്യാം ചരണൈഃ കരേണ ച; ദ്വിപാസ്ഥിതോ ഹന്തി സ

കാലചക്രവത്

8 നരാംഗ് ച കാർഷ്ണായസ വർമ ഭൂഷണാൻ; നിപാത്യ സാശ്വാൻ അപി

പത്തിഭിഃ സഹ

വ്യപോഥയദ് ദന്തി വരേണ ശുഷ്ണിണാഃ; സ ശബ്ദവത് സ്മൃലനഡാൻ യഥാത്ഥാ

9 അഥാർജ്ജുനോ ജ്യാതലനേമി നിസ്വനേ; മൃദംഗഭേരീബഹു ശംഖനാദിതേ

നരാശ്വമാതംഗസഹസ്രനാദിഭൈഃ; രഥോത്തമേനാഭ്യപതദ് ദ്വിപോത്തമം

10 തതോ ഫർജ്ജനം ദ്വാദശഭിഃ ശരോത്തമൈർ; ജനാർദനം ഷോഡശഭിഃ സമാർദ

യത്

സ ദണ്ഡധാരസ് തുരഗാംഗ് ത്രിഭിസ് ത്രിഭിസ്; തതോ നനാദ പ്രജഹാസ

ചാസക്രത്

11 തതോ ഫസ്യ പാർഥഃ സ ഗുണേഷു കാർമുകഃ; ചകർത ഭൈലൂർ ധ്വജം അപ്യ്

അലക്രതം

പുനർ നിയന്തുൻ സഹ പാദഗോപ്തഭിസ്; തതസ് തു ചക്രോധ ഗിരിവ്രജേശ്വരഃ

12 തതോ ഫർജ്ജനം ഭിന്നകടേന ദന്തിനാഃ; ഘനാഘനേന അനിലതുല്യരംഹസാ

അതീവ ചുഷ്കാഭയിഷ്ഠർ ജനാർദനം; ധനഞ്ജയം ചാഭിജ്ഘാന തോമരൈഃ
13 അഥാസ്യ ബാഹു ദ്വിപഹസ്തസംനിഭൂഃ ശിരശ് ച പൂർണേന്ദുനിഭാനനം ത്രിഭിഃ
ക്ഷുരൈഃ പ്രചിച്ഛേദ സഹൈവ പാണ്ഡവസ്; തതോ ദ്വിപം ബാണശരൈഃ
സമാർദയത്

14 സ പാർഥ ബാണൈസ് തപനീയദ്രുഷണൈഃ; സമാരുചത് കാഞ്ചനവർമ്മ ദുദ്
ദ്വിപഃ

തഥാ ചകാശേ നിശി പർവതോ യഥാ; ദവാഗ്നിനാ പ്രജ്വലിതൗഷധി ദ്രുമഃ

15 സ വേദനാർതോ ഫബ്ബദനിസ്വനോ നദംശ്; ചലൻ ഭ്രമൻ പ്രസ്തലിതോ
ffതുരോ ദ്രവൻ

പപാത ശഗ്ഠഃ സനിയന്തുകസ് തഥാ; യഥാ ഗിരിർ വജ്രനിപാത ചൂർണിതഃ

16 ഹിമാവദാതേന സുവർണമാലിനാ; ഹിമാദ്രികൂടപ്രതിമേന ദന്തിനാ
ഹതേ രണേ ഭ്രാതരി ദണ്ഡ ആവ്രജജ്; ജീലാംസൂർ ഇന്ദ്രാവരജം ധനഞ്ജയം

17 സ തോമരൈർ അർകകരപ്രഭൈസ് ത്രിഭിർ; ജനാർദനം പഞ്ചഭിർ ഏവ
ചാർജ്ജനം

സമർപയിത്യാ വിനനാദ ചാർദര്യസ്; തതോ ഫസ്യ ബാഹു വിചകർത പാണ്ഡവഃ

18 ക്ഷുര പ്രകൃത്തൗ സുദൃശം സ തോമരൗ; ച്യുതാംഗദൗ ചന്ദനരൂഷിതൗ ഭൂജൗ
ഗജാത് പതന്തൗ യുഗപദ് വിരേജതൂർ; യഥാദ്രിശ്രംഗാത് പതിതൗ മഹോരഗൗ

19 അഥാർധചന്ദ്രേണ ഹൃതം കിരീടിനാ; പപാത ദണ്ഡസ്യ ശിരഃ ക്ഷിതിം
ദ്വിപാത്

തച്ഛോണിതാഭം നിപതദ് വിരേജേ; ദിവാകരോ ഫസ്താദ് ഇവ പശ്ചിമാം ദിശം

20 അഥ ദ്വിപം ശ്വേതനഗാഗ്ര സംനിഭഃ; ദിവാകരാംശു പ്രതിഭൈഃ ശരോത്ത
ഭൈഃ

ബിഭേദ പാർതഃ സ പപാത നാനദൻ; ഹിമാദ്രികൂടഃ കലിശാഹതോ യഥാ

21 തതോ ഫപരേ തത്പ് പ്രതിമാ ജഗോത്തമാ; ജിഗീഷവഃ സംയതി സവ്യസാ
ചിനം

തഥാ കൃതാസ് തേന യഥൈവ തൗ ദ്വിപൗ; തതഃ പ്രഭഗ്നം സുമഹദ് രിപോർ
ബലം

22 ഗജാ രഥാശ്വാഃ പുരുഷാശ് ച സംഘശഃ; പരസ്സരഘ്നാഃ പരിപേതൂർ ആഹവേ
പരസ്പരപ്രസ്തലിതഃ സമാഹതഃ; ദൃശം ച തത് തത് കലഭാഷിണോ ഹതഃ

23 അഥാർജ്ജുനം സ്വേ പരിവാര്യ സൈനികാഃ; പുരന്ദരം ദേവഗണാ ഇവാബ്രുവൻ
അഭൈഷ്ട യസ്താൻ മരണാദ് ഇവ പ്രജാഃ; സ വീര ദിഷ്ട്യാ നിഹതസ് ത്വയാ രിപുഃ

24 ന ചേത് പരിത്രാസ്യ ഇമാഞ് ജനാൻ ഭയാദ്; ദ്വിഷദ്ഭിർ ഏവം ബലിഭിഃ
പ്രപിഡിതാൻ

തഥാഭവിഷ്യദ് ദ്വിഷതാം പ്രമോദനം; യഥാ ഹതേഷ്ഠ് ഏഷ്ഠ് ഇഹ നോ ിരിഷ്യ
ത്വയാ

25 ഇതിവ ഭൂയശ് ച സുഹൃദ്ഭിർ ഇഹരിതാ; നിശമ്യ വാചഃ സുമനാസ് തതോ
ർജ്ജുനഃ

യഥാനരൂപം പ്രതിപുജ്യ തം ജനം; ജഗാമ സംശ്ലാക സംഘഹാ പുനഃ

അധ്യായം 14

1 [സ്]

പ്രത്യഗത്യ പുനർ ജിഷ്ണുർ അഹൻ സംശപ്തകാൻ ബഹുൻ
 വക്ത്രാവക്ത്ര ഗമനാദ് അംഗാരക ഇവ ഗ്രഹഃ
 2 പാർഥ ബാണഹതാ രാജൻ നരാശ്വരമകുഞ്ജരാഃ
 വിചേലുർ ബഭ്രുവുർ നേദുഃ പേതുർ മമൃഗ് ച മാരിഷ
 3 ധൃത്യം ധൃത്യതരാൻ സുതാൻ രഥാംഗ് ച പരിസങ്ക്ഷിപൻ
 പാണീൻ പാണിഗതം ശസ്ത്രം ബാഹുൻ അപി ശിരാംസി ച
 4 ഭല്ലൈഃ ക്ഷുഭരൈർ അർധചന്ദ്രൈർ വത്സദന്തൈസ് ച പാണ്ഡവഃ
 ചിച്ഛേദാമിത്ര വിരാണാം സമരേ പ്രതിയുധ്യതാം
 5 വാശിതാർഥേ യുയുത്സന്തോ വൃഷഭാ വൃഷഭം യഥാ
 ആപതന്ത്യ് അർജുനം ശൂരാഃ ശതശോ ിഥ സഹസ്രശഃ
 6 തേഷാം തസ്യ ച തദ് യുദ്ധം അഭവൽ ലോമഹർഷണം
 ത്രൈലോക്യവിജയേ യാദൃഗ് ദൈത്യാനാം സഹ വജ്രിണാ
 7 തം അവിധ്യത് ത്രിഭിർ ബാണൈർ ദന്ദ ശൂകൈർ ഇവാഹിഭിഃ
 ഉഗ്രായുധസ് തതസ് തസ്യ ശിരഃ കായാദ് അപാഹരത്
 8 തേ ിർജുനം സർവതഃ ക്രുദ്ധാ നാനാശന്യൈർ അവിവൃഷൻ
 മരുദ്ഭിഃ പ്രേഷിതാ മോഘാ ഹിമവന്തം ഇവോഷ്ണഗേ
 9 അന്യൈർ അസ്ത്യാണി സംവാദ്യ ദ്വിഷതാം സർവതോ ിർജുനഃ
 സമൃഗ് അന്യൈഃ ശരൈഃ സർവാൻ സഹിതാൻ അഹനദ് ബഹുൻ
 10 ഹിന്നത്രിവേണാജംഘേഷാൻ നിഹതപാർഷ്ണി സാരഥീൻ
 സഞ്ചിന്നരശ്മി യോക്ത്രാക്ഷാൻ വൃന്ദകർഷ യുഗാൻ രഥാൻ
 വിധ്യസ്മുസർവസംനാഹാൻ ബാണൈസ് ചക്രേ ിർജുനസ് ത്വരൻ
 11 തേ രഥാസ് തത്ര വിധ്യസ്താഃ പരാർധ്യാ ഭാന്ത്യ് അനേകശഃ
 ധനിനാം ഇവ വേഷ്ണാനി ഹതാന്ത്യ് അഗ്ന്യനിലാംബുഭിഃ
 12 ദ്വിപാഃ സംഭിന്നമർമാണോ വജ്രാശനിസമൈഃ ശരൈഃ
 പേതുർ ശിര്യഗ്രവേഷ്ണാനി വജ്രവാതാഗ്നിഭിർ യഥാ
 13 സാരോഹാസ് തുരഗാഃ പേതുർ ബഹവോ ിർജുന താഡിതാഃ
 നിർജിഹ്യാന്ത്രാഃ ക്ഷിതൗ ക്ഷിണാ ഭധിരാർദ്രാഃ സുദുർദ്ദശഃ
 14 നരാശ്വനാഗാ നാരാചൈഃ സംസ്യൂതാഃ സവ്യസാചിനാ
 ബഭ്രുവുസ് ചസ്തൃലഃ പേതുർ നേദുർ മമൃഗ് ച മാരിഷ
 15 അണകൈസ് ച ശിലാ ധാതൈർ വജ്രാശനിവിഷോപമൈഃ
 ശരൈർ നിജ്ജാലിവാൻ പാർഥോ മഹേന്ദ്ര ഇവ ദാനവാൻ

16 മഹാർഹവർമാഭരണോ നാനാരൂപാംബരായുധാഃ
 സ രഥാഃ സ ധ്വജാ വിരാ ഹതാഃ പാർഥേന ശേരതേ
 17 വിജിതാഃ പുണ്യകർമാണോ വിശിഷ്ടാഭിജന ശ്രുതാഃ
 ഗതാഃ ശരീരൈർ വസുധാം ഊർജ്ജിതൈഃ കർമഭിർ ദിവം
 18 അഥാർജ്ജുന രഥം വിരാസ് ത്വദീയാഃ സമുപാദ്രവൻ
 നാനാജനപദാധ്യക്ഷാഃ സഗണാ ജാതമന്യവഃ
 19 ഉഹ്യമാനാ രഥാശ്വൈസ് തേ പത്തയശ് ച ജീലാംസവഃ
 സമദ്യയാവന് അസ്യന്തോ വിവിധം ക്ഷിപ്രം ആയുധം
 20 തദായുധ മഹാവർഷം ക്ഷിപ്തം യോധമഹാംബുദൈഃ
 വ്യധമൻ നിശിതൈർ ബാണൈഃ ക്ഷിപ്രം അർജ്ജുന മാതതഃ
 21 സാശ്വപത്തിദിപരഥം മഹാശസ്ത്രഘോരം അപ്ലവം
 സഹസാ സന്തിതീർഷ്ണതം പാർഥം ശസ്ത്രാസ്ത്രസേതുനാ
 22 അഥാബ്രുവീദ് വാസുദേവഃ പാർഥം കിം ക്രീഡസേ fനഘ
 സംശപ്തകാൻ പ്രമഥൈത്യതാംസ് തതഃ കർണവധേ ത്വര
 23 തഥേത്യ് ഉക്താർജ്ജുനഃ ക്ഷിപ്രം ശിഷ്ടാൻ സംശപ്തകാംസ് തദാ
 ആക്ഷിപ്യ ശസ്ത്രേണ ബലാദ് ദൈത്യാൻ ഇദ്രു ഇവാവധീത്
 24 ആദയത് സന്ദധൻ നാഷ്ടൻ ദൃഷ്ടഃ കൈശ് ചിദ് രണേ fർജ്ജുനഃ
 വിമുഞ്ചൻ വാ ശരാഞ് ശീലേം ദൃശ്യതേ സ്ക ഹി കൈർ അപി
 25 ആശ്ചര്യം ഇതി ഗോവിന്ദോ ബ്രുവന് അശ്വാൻ അചോദയത്
 ഹംസാംസ ഗൗരാസ് തേ സേനാം ഹംസാഃ സര ഇവാവിശൻ
 26 തതഃ സംഗ്രാമഭൂമിം താം വർതമാനേ ജനക്ഷയേ
 അവേക്ഷമാണോ ഗോവിന്ദഃ സവ്യസാചിനം അബ്രുവീത്
 27 ഏഷ പാർഥ മഹാരൗദ്രോ വർതതേ ഭരതക്ഷയഃ
 പൃഥിവ്യാം പാർഥിവാനാം വൈ ദുര്യോധനകൃതേ മഹാൻ
 28 പശ്യ ഭാരത ചാപാനി അകൃപ്ഷ്യാനി ധന്വനിനാം
 മഹതാം അപവിധാനി കലാപാൻ ഇഷ്ടധീസ് തഥാ
 29 ജാതരൂപമയൈഃ പുഞ്ചൈഃ ശരാംശ് ച നതപർവണഃ
 തൈലയൗതാംശ് ച നാരാചാൻ നിർമുക്താൻ ഇവ പന്നഗാൻ
 30 ഹസ്തിദന്ത സരൂൻ ഖഡ്ഗാഞ് ജാതരൂപപരിഷ്കൃതാൻ
 ആകീർണാംസ് തോമരാംശ് ചാപാംശ് ചിത്രാൻ ഹേമവിഭൂഷിതാൻ
 31 വർമാണി ചാപവിധാനി അകൃപ്ഷ്യാനി ഭാരത
 സുവർണവികൃതാൻ പ്രാസാഞ് ശക്തീഃ കനകഭൂഷിതാഃ
 32 ജാംബുനദമയൈഃ പന്ദൈർ ബദ്ധാശ് ച വിപുലാ ഗദാഃ

ജാതരൂപമയീശ് ചർഷ്ടിഃ പട്ടിശാൻ ഹേമഭ്രൂഷിതാൻ
 33 ദണ്ഡൈഃ കനകചിത്രൈശ് ച വിപ്രവിദ്ധാൻ പരശ്വധാൻ
 അയഃ കശാന്താൻ പതിതാൻ മുസലാനി ഗുരൂണി ച
 34 ശതാഹ്ലിഃ പശ്യ ചിത്രാശ് ച വിപുലാൻ പരീലാംസം തഥാ
 ചക്രാണി ചാപവിദ്ധാനി മുദ്ഗരാംശ് ച ബഹുദൻ രണേ
 35 നാനാവിധാനി ശസ്ത്രാണി പ്രഗൃഹ്യ ജയ ഗൃധിനഃ
 ജീവന്ത ഇവ ലക്ഷ്യന്തേ ഗതസത്ത്വാസ് തരസിനഃ
 36 ഗദാ വിമഥിതൈർ ഗാത്രൈർ മുസലൈർ ഭിന്നമസ്തകാൻ
 ഗജവാജിരഥക്ഷുണ്ണാൻ പശ്യ യോധാൻ സഹസ്രശഃ
 37 മനഷ്യഗജവാജീനാം ശരശക്ത്യഷ്ടിതോമരൈഃ
 നിസ്ത്രിംശൈഃ പട്ടിശൈഃ പ്രാസൈർ നഖരൈർ ലഗുരൈർ അപി
 38 ശരീരൈർ ബഹുധാ ഭിന്നൈഃ ശോണിതൗലപരിപ്ലവൈഃ
 ഗതാസുഭീർ അമിത്രാപ്ല സംവൃതാ രണഭ്രമയഃ
 39 ബാഹുഭീശ് ചന്ദനാദിഗ്ധൈഃ സാംഗഭൈഃ ശുഭഭ്രൂഷണൈഃ
 സ തലന്ത്രൈഃ സ കേയുരൈർ ഭാതി ഭാരത മേദിനീ
 40 സാംഗുലിന്ദ്രൈർ ഭജാഗ്രൈശ് ച വിപ്രവിദ്ധൈർ അലങ്കൃതൈഃ
 ഹസ്തിഹസ്തോപമൈശ് ചരിണൈർ ഊരുഭീശ് ച തരസിനാം
 41 ബദ്ധച്ഛഡാ മണിവരൈഃ ശിരോഭീശ് ച സകണ്ഠശൈഃ
 നികൃന്തൈർ വൃഷഭാക്ഷാണാം വിരാജതി വസുന്ധരാ
 42 കബന്ധൈഃ ശോണിതാദിഗ്ധൈശ് ചിന്നഗാത്രശിരോ ധരൈഃ
 ഭൂർ ഭാതി ഭരതശ്രേഷ്ഠ ശാന്താർചിർഭീർ ഇവാഗ്നിഭിഃ
 43 രഥാൻ ബഹുവിധാൻ ഭഗാൻ ഹേമകിങ്കിണിനഃ ശുഭാൻ
 അശ്വാംശ് ച ബഹുധാ പശ്യ ശോണിതേന പരിപ്ലതാൻ
 44 യോധാനാം ച മഹാശംഖാൻ പാണ്ഡുരാംശ് ച പ്രകീർണകാൻ
 നിരസ്തജീഹ്വാൻ മാതംഗാഞ് ശയാനാൻ പർവതോപമാൻ
 45 വൈജയന്തീ വിചിത്രാംശ് ച ഹതാംശ് ച ഗജയോധിനഃ
 വാരണാനാം പരിസ്തോമാൻ സുയുക്താംബര കംബലാൻ
 46 വിപാടിനാ വിചിത്രാശ് ച രൂപചിത്രാഃ കഥാസ് തഥാ
 ഭിന്നാശ് ച ബഹുധാ ഘണ്ടാഃ പതദ്ഭീശ് ചൂർണിതാ ഗഭൈഃ
 47 വൈധൂര്യ മണിദണ്ഡാംശ് ച പതിതാൻ അങ്കശാൻ ഭൂവി
 ബദ്ധാഃ സാദിധ്വജാഗ്രേഷു സുവർണവികൃതാഃ കശാഃ
 48 വിചിത്രാൻ മണിചിത്രാംശ് ച ജാതരൂപപരിഷ്കൃതാൻ
 അശ്വാസൂര പരിസ്തോമാൻ രാജവാൻപതിതാൻ ഭൂവി

49 ചൂഡാമണീൻ നരേന്ദ്രാണാം വിചിത്രാഃ കാഞ്ചനസ്രജഃ
 ഛത്രാണി ചാപവിധാനി ചാമാര വ്യജനാനി ച
 50 ചന്ദ്ര നക്ഷത്രഭാസൈശ് ച വദനൈശ് ചാരുകണ്ഡലൈഃ
 ക്ലൃപ്തശൃംഗഭിർ അത്യർഥം വിരാണാം സമലങ്കൃതൈഃ
 വദനൈഃ പശ്യ സഞ്ചരണാം മഹീം ശോണിതകർദമാം
 51 സ ജീവാംശ് ച നരാൻ പശ്യ കൂജമാനാൻ സമന്തതഃ
 ഉപാസ്യമാനാൻ ബഹുഭിർ നൃസ്തൃശസ്ത്രൈർ വിശാം പതേ
 52 ജ്ഞാതിഭിഃ സഹിതൈസ് തത്ര രോദമാനൈർ മുഹൂർ മുഹൂഃ
 വ്യക്ത്രാന്താൻ അപരാൻ യോധാംശ് ഛാദയിത്വാ തരസിനഃ
 പുനർ യുദ്ധായ ഗച്ഛന്തി ജയ ഗൃദ്ധാഃ പ്രമന്യവഃ
 53 അപരേ തത്ര തത്രൈവ പരിധാവന്തി മാനിനഃ
 ജ്ഞാതിഭിഃ പതിതൈഃ ശൂരൈർ യാച്യമാനാസ് തഥോദകം
 54 ജലാർഥം ച ഗതാഃ കേ ചിൻ നിഷ്ഠാണാ ബഹവോ ഹൃജുന
 സംനിവൃത്താശ് ച തേ ശൂരാസ് താൻ ദൃഷ്ട്വേവ വിചേതസഃ
 55 ജലം ദൃഷ്ട്വാ പ്രധാവന്തി ക്രോശമാനാഃ പരസ്പരം
 ജലം പിത്വാ മൃതാൻ പശ്യ പിബതോ ഹന്യാംശ് ച ഭാരത
 56 പരിത്യജ്യ പ്രിയാൻ അന്യേ ബാസവാൻ ബാസവപ്രിയ
 വ്യക്ത്രാന്താഃ സമദൃശ്യത തത്ര തത്ര മഹാരണേ
 57 പശ്യാപരാൻ നരശ്രേഷ്ഠ സന്ദൃശ്യ പൃഥാൻ പുനഃ
 ഭൂകുടീ കുടിലൈർ വഞ്ചിതഃ പ്രേക്ഷമാണാൻ സമന്തതഃ
 58 ഏതത് തവൈവാനരരൂപം കർമാർജുന മഹാഹവേ
 ദിവി വാ ദേവരാജസ്യ ത്വയാ യത്കൃതം ആഹവേ
 59 ഏവം താം ദർശയൻ കൃഷ്ണോ യുദ്ധഭൂമിം കിരീടിനേ
 ഗച്ഛന് ഏവാശ്രണോച് ഛണ്ഡം ദുര്യോധന ബലേ മഹത്
 60 ശംഖദുന്ദുഭിനിർഘോഷാൻ ഭേരീ പണവമിശ്രിതാൻ
 രഥാശ്വഗജനാദാംശ് ച ശസ്ത്ര ശബ്ദാംശ് ച ദാരുണാൻ
 61 പ്രവിശ്യ തദ് ബലം കൃഷ്ണസ് തുരഗൈർ വാതവേഗിഭിഃ
 പാണ്ഡ്യനാഭ്യർദിതാം സേനാം ത്വദിയാം വീക്ഷ്യ ധിഷ്ഠിതഃ
 62 സഹി നാനാവിധൈർ ബാണൈർ ഇഷ്ടാസ പ്രവരോ യുധി
 ന്യഹനദ് ദീക്ഷതാം വ്രാതാൻ ഗതാസ്മൻ അന്തകോ യഥാ
 63 ഗജവാജിമനുഷ്യാണാം ശരീരാണി ശിതൈഃ ശരൈഃ
 ഭിത്ത്വാ പ്രഹരതാം ശ്രേഷ്ഠോ വിദേഹാസ്മാശ് ചകാര സഃ
 64 ശത്രുപ്രവീരൈർ അസ്താനി നാനാശസ്താനി സായങ്കൈഃ

ഭിത്യാ താൻ അഹനത് പാണ്ഡ്യഃ ശത്രുൺ ശക്ര ഇവാസുരാൻ

അധ്യായം 15

1 [ധ്രു]

പ്രോക്തസ് ത്വയാ പൂർവം ഏവ പ്രവീരോ ലോകവിശ്രുതഃ
 ന ത്വ് അസ്യ കർമ്മസംഗ്രാമേ ത്വയാ സഞ്ജയ കീർത്തിതം
 2 തസ്യ വിസ്തരതോ ബൃഹി പ്രവീരസ്യദ്യാദൃ വിക്രമം
 ശിക്ഷാം പ്രഭാവം വീര്യം ച പ്രമാണം ദർപം ഏവ ച
 3 [സ്]

ദ്രോണ ഭീഷ്മ കൃപ ദ്രുണികർണാർജ്ജുന ജനാർദ്ദനാൻ
 സമാപ്തവിദ്യാൻ ധനഷ്ടി ശ്രേഷ്ഠാൻ യാൻ മന്യസേ യുധി
 4 തുല്യതാ കർണ ഭീഷ്മാഭ്യാം ആത്മനോ യേന ദൃശ്യതേ
 വാസുദേവാർജ്ജുനാഭ്യാം ച നൃനതാം നാത്മനീച്ഛതി
 5 സ പാണ്ഡ്യോ നൃപതിശ്രേഷ്ഠഃ സർവശസ്ത്രഭൃതാം വരഃ
 കർണസ്യാനീകം അവധീത് പരിഭൃത ഇവാന്തകഃ
 6 തദ് ഉദീർണരമാശ്വം ച പത്തിപ്രവര കഞ്ജരം
 കലാല ചക്രവദ് ഭ്രാന്തം പാണ്ഡ്യനാധിഷ്ഠിതം ബലം
 7 വ്യശ്വ സൂത ധജരഥാൻ വിപ്രവിധായുധാൻ രിപൂൻ
 സമൃഗ് അസ്തൈഃ ശരൈഃ പാണ്ഡ്യോ വായുർ മോലാൻ ഇവാക്ഷിപത്
 8 ദിഗദാൻ പ്രഹത പ്രോഥാൻ വിപതാക ധ്വജായുധാൻ
 സ പാദരക്ഷാൻ അവധീദ് വജ്രേണാരിൻ ഇവാരിഹാ
 9 സ ശക്തിപ്രാസ തുണീരാൻ അശ്വാരോഹാൻ ഹയാൻ അപി
 പുലിന്ദ ഖശ ബാഹ്ലീകാൻ നിഷാദാൻ ക്രക തംഗണാൻ
 10 ദാക്ഷിണാത്യാംഗ് ച ഭോജാംഗ് ച ക്രൂരാൻ സംഗ്രാമകർകശാൻ
 വിശസ്ത്ര കവചാൻ ബാണൈഃ കൃത്വാ പാണ്ഡ്യോ ികരോദ് വ്യസ്മൻ
 11 ചതുരംഗം ബലം ബാണൈർ നിഘ്നന്തം പാണ്ഡ്യം ആഹവേ
 ദൃഷ്ട്വാ ദ്രുണീർ അസംഭ്രാന്തം അസംഭ്രാന്തതരോ ിഭ്യയാത്
 12 ആഭാഷ്യ ചൈനം മധുരം അഭി നൃത്യന് അഭിതവത്
 പ്രാഹ പ്രഹരതാം ശ്രേഷ്ഠഃ സ്തിതപൂർവം സമാഹയൻ
 13 രാജൻ കമലപത്രാക്ഷ പ്രധാനായുധ വാഹന
 വജ്രസംഹനന പ്രഖ്യപ്രധാനബലപൗരൂഷ
 14 മുഷ്ടിശ്ലീഷ്ഠായുധാഭ്യാം ച വ്യായതാഭ്യാം മഹദ് ധനുഃ
 ദോർഭ്യാം വിസ്താരയൻ ഭാസി മഹാജലദവദ് ഭൃശം
 15 ശരവർഷൈർ മഹാവേഗൈർ അമിത്രാൻ അഭിവാർഷതഃ
 മദ് അന്യം നാനപശ്യാമി പ്രതിവീരം തവാഹവേ

16 രഥദിരദപത്തുശ്യാൻ ഏകഃ പ്രഥമസേ ബഹുൻ
 മൃഗസംഘാൻ ഇവാരണ്യേ വിഭീർ ഭീമബലോ ഹരിഃ
 17 മഹതാ രഥഘോഷേണ ദിവം ഭൂമിം ച നാദയൻ
 വർഷാന്തേ സസ്യഹാ പീഥോ ഭാഭീർ ആപുരയന്ന് ഇവ
 18 സംസൃശാനഃ ശരാംസ് തീക്ഷ്ണാംസ് തുണാദ് ആശീവിഷോപമാൻ
 മയൈവൈകേന യുധ്യസ്വ ത്ര്യംബകേണാസകോ യഥാ
 19 ഏവം ഉക്തസ് തഥേത്യ് ഉക്ത്യാ പ്രഹരേതി ച താഡിതഃ
 കർണിനാ ദ്രോണ തനയം വിവ്യാധ മലയധജഃ
 20 മർമഭേദിഭീർ അത്യുഗ്രേർ ബാണൈർ അഗ്നിശിഖോപമൈഃ
 സ്യയന്ന് അഭ്യഹനദ് ദ്രൗണിഃ പാണ്ഡ്യം ആചാര്യ സത്തമഃ
 21 തതോ നവാപരാംസ് തീക്ഷ്ണൻ നാരാചാൻ കങ്കവാസസഃ
 ഗത്യാ ദശമ്യാ സംയുക്താൻ അശ്വത്ഥാമാ വ്യവാസൃജത്
 22 തേഷാം പഞ്ചാച്ഛിനത് പാണ്ഡ്യഃ പഞ്ചഭീർ നിശിന്തൈഃ ശരൈഃ
 ചത്യാരോ ഫഭ്യോഹനൻ വാഹാൻ ആശു തേ വ്യസവോ ഫഭവൻ
 23 അഥ ദ്രോണസുതസ്യേഷുംസ് താംഗ് ഛിത്തയാ നിശിന്തൈഃ ശരൈഃ
 ധനുർജ്യോ വിതതാം പാണ്ഡ്യഗ് ചിച്ഛോദാദിത്യ വർചസഃ
 24 വിജ്യം ധനുർ അഥാധിജ്യം കൃത്യാ ദ്രൗണീർ അമിത്രഹാ
 തതഃ ശരസഹസ്രാണി പ്രേഷയാം ആസ പാണ്ഡ്യതഃ
 ഇഷ്ടസംബാധം ആകാശം അകരോദ് ദിശ ഏവ ച
 25 തതസ് താൻ അസ്യതഃ സർവാൻ ദ്രൗണേർ ബാണാൻ മഹാത്മനഃ
 ജാനാനോ ഫപ്യ് അക്ഷയാൻ പാണ്ഡ്യോ ഫശാതയത് പുരുഷർഷഭഃ
 26 പ്രഹിതാംസ് താൻ പ്രയത്തേന ഛിത്തയാ ദ്രൗണേർ ഇഷ്ടൻ അരിഃ
 ചക്രക്ഷൗ തതസ് തസ്യ പ്രാണദൻ നിശിന്തൈഃ ശരൈഃ
 27 അഥാരേർ ലാഘവം ദൃഷ്ട്വാ മണ്ഡലീകൃതകാർമുകഃ
 പ്രാസ്യദ് ദ്രോണസുതോ ബാണാൻ വൃഷ്ടിം പുഷാനജോ യഥാ
 28 അഷ്ടാവ് അഷ്ട ഗവാന്യ് ഊഹുഃ ശകടാനി യദ് ആയുധം
 അഹസ് തദ് അഷ്ട ഭാഗേന ദ്രൗണിഗ് ചിക്ഷേപ മാരിഷ
 29 തം അന്തകം ഇവ ക്രൂദ്ധം അന്തകാലാന്തകോപമം
 യേ യേ ദാദൃശീരേ തത്ര വിസഞ്ജ്ഞാഃ പ്രായശോ ഫഭവൻ
 30 പർജന്യ ഇവ ഘർമാന്തേ വൃഷ്ട്യാ സാദ്രിദ്രമാം മഹീം
 ആചാര്യ പുത്രസ് താം സേനാം ബാണവൃഷ്ട്യാഭ്യവീവൃഷത്
 31 ദ്രൗണിപർജന്യമുക്താം താം ബാണവൃഷ്ടിം സുഭഃസഹാം
 വായവ്യാസേണ സ ക്ഷിപ്രം രുദ്ധ്യാ പാണ്ഡ്യാനിലോ ഫനദത്

32 തസ്യ നാനദതഃ കേതുഃ ചന്ദനാഗുരുഭൂഷിതം
 മലയപ്രതിമദ്രൗണിശ് ചരിത്യാശ്യാംശ് ചതുരോ ഫനനത്
 33 സൂതം ഏകേഷുണാ ഹത്യാ മഹാജലദ നിസ്വനം
 ധനശ് ചരിത്യാർധ ചന്ദ്രേണ വ്യധമത് തിലശോ രഥം
 34 അസ്തൈർ അസ്താണി സംവാദ്യ ചരിത്യാ സർവായുധാനി ച
 പ്രാപ്തം അപ്യ് അഹിതം ദ്രൗണിർ ന ജഘാന രണേപ്ലയാ
 35 ഹതേശ്വരോ ദന്തി വരഃ സുകൽപിതസ്; ത്വരാഭിസൃഷ്ടഃ പ്രതിശർമഗോ ബലീ
 തം അധ്യതിഷ്ഠൻ മലയേശ്വരോ മഹാൻ; യഥാദ്രിശൃംഗം ഹരിർ ഉന്നദംസ് തഥാ
 36 സ തോമരം ഭാസ്കരശ്ശിസംനികം; ബലാസ്തു സർഗോത്തമ യതമന്യുഭിഃ
 സസർജ ശീഘ്രം പ്രതിപീഡയൻ ഗജഃ; ഗുരോഃ സുതായാദ്രിപതീശ്വരോ നദൻ
 37 മണിപ്രതാനോത്തമ വജ്രഹാടകൈർ; അലക്രതം ചാപശൂക മാല്യമൗക്തി
 കൈഃ
 ഹതോ ഫസ്യ് അസാവ് ഇത്യ് അസക്തൻ മുദാ നദൻ; പരാഭിനദ് ദ്രൗണിവരാംഗ
 ഭൂഷണം
 38 തദ് അർകചന്ദ്ര ഗ്രഹപാവകത്വിഷം; ഭൃശാഭീലാതാത് പതിതം വിച്ഛർണിതം
 മഹേന്ദ്രവജ്രാഭിഹതം മഹാവനം; യഥാദ്രിശൃംഗം ധരണീതലേ തഥാ
 39 തതഃ പ്രജജ്വാല പരേണ മന്യുനഃ; പദാഹതോ നാഗപതിർ യഥാതഥാ
 സമാദധേ ചാനതക ദണ്ഡസംനികാൻ; ഇഷ്ടൻ അമിത്രാന്ത കരാംശ് ചതുർദശ
 40 ദ്വിപസ്യ പാദാഗ്ര കരാൻ സ പഞ്ചഭിർ; നൃപസ്യ ബാഹു ച ശിരോ ഫഥ ച
 ത്രിഭിഃ
 ജഘാന ഷഡ്ഭിഃ ഷഡ് ജ്ജുത്തമ ത്വിഷഃ; സ പാണ്ഡ്യ രാജാനചരാൻ മഹാര
 മാനൻ
 41 സുദീർഘേ വൃത്തൗ വരചന്ദനോക്ഷിതൗ; സുവർണമുക്താ മണിവജ്ര ഭൂഷിതൗ
 ഭൂജൗ ധരായാം പതിതൗ നൃപസ്യ തൗ; വിവേഷുതൂർ താർക്ഷ്യ ഹതാവ് ഇവോര
 ഗൗ
 42 ശിരശ് ച തത് പൂർണശശിപ്രഭാനനം; സരോഷതാഗ്രായത നേത്രം ഉന്നസം
 ക്ഷിതൗ വിബദ്രാജ പതത് സകണ്ഡലം; വിശാഖയോർ മധ്യഗതഃ ശശീ യഥാ
 43 സമാപ്തവിദ്യം തു ഗുരോഃ സുതം നൃപഃ; സമാപ്തകർമാണം ഉപേത്യ തേ സുതഃ
 സുഹൃദ്യുതോ ഫത്യർഥം അപൂജയൻ മുദാ; ജിതേ ബലൗ വിഷ്ണു ഇവാമരേശ്വരഃ

അധ്യായം 16

1 [ധൃ]

പാഞ്ചേ്യ ഹതേ കിം അകരോദ് അർജുനോ യുധി സഞ്ജയ
 ഏകവീരേണ കർണേണ ദ്രാവിതേഷു പരേഷു ച
 2 സമാപ്തവിദ്യോ ബലവാൻ യുക്തോ വീരശ് ച പാണ്ഡവഃ
 സർവഭൂതേഷ്യ് അനുജ്ഞാതഃ ശങ്കരേണ മഹാത്മനാ
 3 തസ്മാൻ മഹദ് ഭയം തീവ്രം അമിത്രാല്ലാദ് യനഞ്ജയാത്
 സ യത് തത്രാകരോത് പാർഥസ് തൻ മമാചക്ഷ്യ സഞ്ജയ

4 [സ്]

ഹതേ പാഞ്ചേ്യ ഫർജുനം കൃഷ്ണസ് ത്വരന് ആഹ വചോ ഹിതം
 പശ്യാതിമാന്യം രാജാനം അപയാതാംശ് ച പാണ്ഡവാൻ
 5 അശ്വത്ഥാമ്നശ് ച സങ്കൽപാദ് ധതഃ കർണേണ സൃഞ്ജയാഃ
 തഥാശ്വനരനാഗാനാം കൃതം ച കുദനം മഹത്
 ഇത്യ് ആചന്ധു സുദുർധർഷോ വാസുദേവഃ കിരീടിനേ
 6 ഏതച് ഹൃത്യാ ച ദൃഷ്ട്യാ ച ഭ്രാതൂർ ഘോരേ മഹദ് ഭയം
 വാഹയാശ്വാൻ ഹൃഷികേശ ക്ഷിപ്രം ഇത്യ് ആഹ പാണ്ഡവഃ
 7 തതഃ പ്രായാദ് ധൃഷികേശോ രഥേനാപ്രതിയോധിനാ
 ദാരുണശ് ച പുനസ് തത്ര പ്രാദുരാസീത് സമാഗമഃ
 8 തതഃ പ്രവവൃതേ ഭൂയഃ സംഗ്രാമോ രാജസത്ത്വമ
 കർണസ്യ പാണ്ഡവാനാം ച യമ രാഷ്ട്രവിവർധനഃ
 9 ധന്വന്ഷി ബാണാൻ പരിഘാൻ അസി തോമരപട്ടിശാൻ
 മുസലാനി ഭൂശൂണ്ഡീശ് ച ശക്തിജ്ജ്വലി പരശ്വധാൻ
 10 ഗദഃ പ്രാസാൻ അസീൻ കന്താൻ ഭിണ്ഡിപാലാൻ മഹാങ്കശാൻ
 പ്രഗൃഹ്യ ക്ഷിപ്രം ആപേതുഃ പരസ്പരജിഗീഷയാ
 11 ബാണജ്യോ തലശബ്ദേണ ദ്യാം ദിശഃ പ്രദിശോ വിധത്
 പൃഥിവീം നേമിഘോഷേണ നാദയന്തോ ഫഭ്യയുഃ പരാൻ
 12 തേന ശബ്ദേണ മഹതാ സംഹൃഷ്ടാശ് ചക്രൂർ ആഹവം
 വീരാ വീരൈർ മഹാഘോരം കലഹാന്തം തിതീർഷവഃ
 13 ജ്യോതലത്ര ധനുഃ ശബ്ദഃ കഞ്ജരാണാം ച ബ്രഹ്മഹിതം
 താഡിതാനാം ച പതതാം നിനാദഃ സുമഹാൻ അഭൂത്
 14 ബാണശബ്ദാംശ് ച വിവിധാന്ത് ശൂരാണാം അഭിഗർജ്ജതാം
 ശൂത്യാ ശബ്ദം ഭൂശം ത്രേസുർ ജുഹ്വർ മമൂശ് ച ഭാരത
 15 തേഷാം നാനദ്യതാം ചൈവ ശസ്ത്രവൃഷ്ടിം ച മുഞ്ചതാം

ബഹുൻ ആധിരഥിഃ കർണഃ പ്രമഥാഥ രണേഷുഭിഃ
 16 പഞ്ച പാഞ്ചാല വിരാണാം രഥാൻ ദശ ച പഞ്ച ച
 സാശ്വസൃത ധ്വജാൻ കർണഃ ശരൈർ നിന്ത്യേ യമക്ഷയം
 17 യോധമുഖ്യാ മഹാവിദ്യാഃ പാണ്ഡുനാം കർണം ആഹവേ
 ശീഘ്രാസ്ത്വാ ദിവം ആവൃത്യ പരിവപ്രുഃ സമന്തതഃ
 18 തതഃ കർണോ ദ്വിഷത് സേനാം ശരവർഷൈർ വിലോധയൻ
 വിജഗാഹേ ിണ്ഡജാപൂർണാം പദ്മിനീം ഇവ യഥപഃ
 19 ദ്വിഷൻ മധ്യം അവസ്കന്ധ്യ രാധേയോ ധനുർ ഉത്തമം
 വിധുന്വാനഃ ശിതൈർ ബാണൈഃ ശിരാംസ്യ് ഉന്മഥ്യ പാതയത്
 20 ചർമ വർമാണി സഞ്ചിന്ദ്യ നിർവാപം ഇവ ദേഹിനാം
 വിഷേഹൂർ നാസ്യ സമ്പർകം ദ്വിതീയസ്യ പതത്രീണഃ
 21 വർമ ദേഹാസു മഥനൈർ ധനുഷഃ പ്രച്യുതൈഃ ശരൈഃ
 മൗർവ്യാ തലന്ത്രൈർ ന്യവധീത് കശയാ വാജീനോ യഥാ
 22 പാണ്ഡുസ്യഞ്ജയ പാഞ്ചാലാഞ് ശരഗോചരം ആനയത്
 മർദ്ദ കർണസ് തരസാ സിംഹോ മൃഗഗണാൻ ഇവ
 23 തതഃ പാഞ്ചാല പുത്രാശ് ച ദ്രുപദേയാശ് ച മാരിഷ
 യമൗ ച യുധുധാനശ് ച സഹിതഃ കർണം അഭ്യയഃ
 24 വ്യായച്ഛമാനഃ സുഭൃശം കുരുപാണ്ഡവസ്യഞ്ജയഃ
 പ്രിയൻ അസുൻ രണേ ത്യക്ത്വാ യോധാ ജഗ്മുഃ പരസ്പരം
 25 സുസംനദ്ധാഃ കവചിനഃ സ ശിരസ് ത്രാണഭ്രൂഷണാഃ
 ഗദാഭിർ മുസലൈർ ചാന്യേ പരിഘ്നൈർശ് ച മഹാരഥാഃ
 26 സമഭ്യധാവന്ത ഭൃശം ദേവാ ദണ്ഡൈർ ഇവോദ്യതൈഃ
 നദന്തശ് ചാഹവന്തശ് ച പ്രവൽഗന്തശ് ച മാരിഷ
 27 തതോ നിജ്ജ്വലർ അന്യോന്യം പേതുശ് ചാഹവതാഡിതഃ
 വമന്തോ അധിരം ഗാന്ത്രൈർ വിമസ്തിഷ്ണേഷ്ണണാ യധി
 28 ദന്തപൂർണൈഃ സ അധിരൈർ വന്ത്രൈർ ദാധിമ സംനിഭൈഃ
 ജീവന്ത ഇവ ചാപ്യ് ഏതേ തസ്മദ്ഃ ശസ്ത്രോപബൃഹിതഃ
 29 പരസ്പരം ചാപ്യ് അപരേ പട്ടിഗൈർ അസിഭിസ് തഥാ
 ശക്തിഭിർ ഭിണ്ഡിപാലൈശ് ച നഖരപ്രാസതോമരൈഃ
 30 തതക്ഷ്യശ് ചിച്ഛിദുശ് ചാന്യേ ബിഭിദുശ് ചിക്ഷിപുസ് തഥാ
 സഞ്ചകർതുശ് ച ജുഗ്മുശ് ച ക്രൂദ്ധാ നിർബിഭിദുശ് ച ഹ
 31 പേതുർ അന്യോന്യനിഹതാ വ്യസവോ അധിരോക്ഷിതഃ
 ക്ഷരന്തഃ സ്വരസം രക്തം പ്രകൃതാശ് ചന്ദനാ ഇവ

32 രഥൈ രഥാ വിനിഹതാ ഹസ്തിനശ് ചാപി ഹസ്തിഭിഃ
 നരാ നരവരൈഃ പേതുർ അശ്വാശ് ചാശൈഃ സഹസ്രശഃ
 33 ധ്വജാഃ ശിരാംസി ചൂത്രാണി ദ്വിപഹസ്താ നൃണാം ഭൂജാഃ
 ക്ഷുഭൈർ ഭല്ലാർധ ചന്ദ്രൈശ് ച ഛിന്നാഃ ശസ്ത്രാണി തത്യജ്ജഃ
 34 നരാംശ് ച നാഗാംശ് ച രഥാൻ ഹയാൻ മമുദുർ ആഹവേ
 അശ്വാരോഹൈർ ഹതാഃ ശൂരാശ് ഛിന്നഹസ്താശ് ച ദന്തിനഃ
 35 സ പതാകാധ്വജാഃ പേതുർ വിശീർണാ ഇവ പർവതാഃ
 പത്തിഭിശ് ച സമാപ്തത്യ ദ്വിരദാഃ സ്യന്ദനാസ് തഥാ
 36 പ്രഹതാ ഹന്യമാനാശ് ച പതിതാശ് ചൈവ സർവശഃ
 അശ്വാരോഹാഃ സമാസാദ്യ ത്വരിതാഃപത്തിഭിർ ഹതാഃ
 സാദിഭിഃ പത്തിസംഘാശ് ച നിഹതാ യുധി ശേരതേ
 37 മൃദിതാനീവ പദ്മാനി പ്രല്ലാനാ ഇവ ച സ്രജഃ
 ഹതാനാം വദനാന്യ് ആസൻ ഗാത്രാണി ച മഹാമതേ
 38 രൂപാണ്യ് അത്യർഥ കാമ്യാനി ദ്വിരദാശ്വനൃണാം നൃപ
 സമുന്നാനീവ വസ്ത്രാണി പ്രാപുർ ദുർദർശതാം പരം

അധ്യായം 17

1 [സ്]

ഹസ്തിഭീമൻ തു മഹാമാത്രാസ് തവ പുത്രേണ ചോദിതാഃ
 ധൃഷ്ടദൃക്നം ജീഘാസന്തഃ ക്രൂദ്ധാഃ പാർഷ്വതം അഭ്യയഃ
 2 പ്രാച്യുഗ്ധ്വം ച ദാക്ഷിണാത്യഗ്ധ്വം ച പ്രവീരാ ഗജയോധിനഃ
 അംഗാ വംഗാഗ്ധ്വം ച പുണ്യാഗ്ധ്വം ച മാഗധാസ് താമ്രലിപ്തകഃ
 3 മേകലാഃ കോശലാ മദ്രാ ദശാർണാ നിഷധാസ് തഥാ
 ഗജയുദ്ധേഷു കശലാഃ കലിംഗൈഃ സഹ ഭാരത
 4 ശരതോമര നാരാചൈർ വൃഷ്ടീമന്ത ഇവാംബുദാഃ
 സിഷിച്യുസ് തേ തതഃ സർവേ പാഞ്ചാലാചലം ആഹവേ
 5 താൻ സാമീമർദിഷ്യർ നാഗാൻ പാർഷ്വതംഗുഷ്ഠാങ്കുശൈർ ദൃശം
 പോഥിതാൻ പാർഷ്വതോ ബാണൈർ നാരാചൈഗ്ധ്വം ചാഭ്യവീവൃഷത്
 6 ഏകൈകം ദശഭിഃ ഷഡ്ഭിർ അഷ്ടാഭിർ അപി ഭാരത
 ദ്വിരദാൻ അഭിവിവ്യാധ ക്ഷിപ്തൈർ ഗിരിനിഭാത് ശരൈഃ
 പ്രച്ഛാദ്യമാനോ ദ്വിരദൈർ മേഘൈർ ഇവ ദിവാകരഃ
 7 പര്യായഃ പാണ്ഡുപാഞ്ചാലാ നദന്തോ നിശിതായുധാഃ
 താൻ നാഗാൻ അഭിവർഷന്തോ ജ്യോതന്ത്രീ ശരനാദിഭൈഃ
 8 നകലഃ സഹദേവഗ്ധ്വം ച ദ്രൗപദേയാഃ പ്രഭദ്രകഃ
 സാത്യകിഗ്ധ്വം ച ശിഖണ്ഡീ ച ചേകിതാഗ്ധ്വം ച വീര്യവാൻ
 9 തേ മൃഗൈഃ പ്രേഷിതാ നാഗാ നരാൻ അശ്വാൻ ഘോൻ അപി
 ഹസ്തൈർ ആക്ഷിപ്യ മമുദഃ പദ്ഭിഗ്ധ്വം ചാപ്യ അതിമന്യവഃ
 10 ബിഭിദുഗ്ധ്വം ച വിഷാണാഗ്രൈഃ സമാക്ഷിപ്യ ച വിക്ഷിപഃ
 വിഷാണ ലഗൈഗ്ധ്വം ചാപ്യ അന്യേ പരിപേതുർ വിഭീഷണാഃ
 11 പ്രമുഖേ വർതമാനം തു ദ്വിപം വംഗസ്യ സാത്യകിഃ
 നാരാചേനോഗ്ര വേഗേന ഭിത്താ മർമണ്യ അപാതയത്
 12 തസ്യാവർജിതനാഗസ്യ ദ്വിരദാദ് ഉത്പതിഷ്യതഃ
 നാരാചേനാഭിനദ് വക്ഷഃ സോ ഫപതദ് ഭൂമി സാത്യകേഃ
 13 പുണ്യസ്യോപതതോ നാഗം ചലന്തം ഇവ പർവതം
 സഹദേവഃ പ്രയത്താത് തൈർ നാരാചൈർ വ്യഹന്തത് ത്രിഭിഃ
 14 വിപതാകം വിയന്താരം വിവർമ ധ്വജജീവിതം
 തം കൃത്യാ ദ്വിരദം ഭൂയഃ സഹദേവോ ഫംഗം അഭ്യഗാത്
 15 സഹദേവം തു നകലോ വാരയിത്യാംഗം ആർദയത്
 നാരാചൈർ യമദണ്ഡാഭൈസ് ത്രിഭിർ നാഗം ശതേന ച

16 ദിവാകരകരപ്രഖ്യാൻ അംഗൾ ചിക്ഷേപ തോമരാൻ
 നകലായ ശതാനു അഷ്ടൗ ത്രിയൈകൈകം തു സോ ിച്ഛിനത്
 17 തഥാർധ ചന്ദ്രേണ ശിരസ് തസ്യ ചിച്ഛേദ പാണ്ഡവഃ
 സ പപാത ഹതോ മ്ലേച്ഛസ് തേനൈവ സഹ ദന്തിനാ
 18 ആചാര്യ പുത്രേ നിഹതേ ഹസ്തിശിക്ഷാ വിശാരദേ
 അംഗഃ ക്രുദ്ധാ മഹാമാത്രാ നാഗൈർ നകലം അഭ്യയുഃ
 19 ചലത് പതാകൈഃ പ്രമുഖൈർ ഹേമകക്ഷ്യാ തനച് ഛരദൈഃ
 മിമർദിശന്തസ് ത്വരിതാഃ പ്രദിപ്തൈർ ഇവ പർവതൈഃ
 20 മേകലോത്കല കാലിംഗാ നിഷാദാസ് താമ്രലിപ്തകാഃ
 ശരതോമര വർഷാണി വിമുഞ്ചന്തോ ജീഘാംസവഃ
 21 തൈശ് ഛാദ്യമാനം നകലം ദിവാകരം ഇവാംബുദൈഃ
 പരി പേതുഃ സുസംരണ്ണാഃ പാണ്ഡുപാണ്ഡാല സോമകാഃ
 22 തതസ് തദ് അഭവദ് യുദ്ധം രഥിനാം ഹസ്തിഭിഃ സഹ
 സൃജതാം ശരവർഷാണി തോമരാംശ് ച സഹസ്രശഃ
 23 നാഗാനാം പ്രസ്തൂഃ കുഭാ മർമാണി വിവിധാനി ച
 ദന്താശ് ചൈവാതിവിധാനാം നാരാചൈർ ഭ്രഷണാനി ച
 24 തേഷാം അഷ്ടൗ മഹാനാഗാംശ് ചതുഃഷഷ്ട്യാ സുതേജരൈഃ
 സഹദേവോ ജഘാനാശു തേ പേതുഃ സഹ സാദിഭിഃ
 25 അഞ്ജോ ഗതിഭിർ ആയമ്യ പ്രയത്താദ് ധനുർ ഉത്തമം
 നാരാചൈർ അഹനൻ നാഗാൻ നകലഃ കരനന്ദന
 26 തതഃ ശൈനേയ പാണ്ഡാല്യൗ ദ്രൗപദേയഃ പ്രദ്രോകാഃ
 ശിഖണ്ഡീ ച മഹാനാഗാൻ സിഷിച്ഛഃ ശരവൃഷ്ടിഭിഃ
 27 തേ പാണ്ഡുയോധാംബുധരൈഃ ശത്രുദിരദപർവതാഃ
 ബാണവർഷൈർ ഹതാഃ പേതൂർ വജ്രവർഷൈർ ഇവാചലാഃ
 28 ഏവം ഹത്യാ തവ ഗജാംസ് തേ പാണ്ഡുനരകുഞ്ജരാഃ
 ദ്രുതം സേനാം അഭവൈക്ഷന്ത ഭിന്നകൂലാം ഇവാപഗാം
 29 തേ താം സേനാം അവാലോക്യ പാണ്ഡുപുത്രസ്യ സൈനികാഃ
 വിക്ഷോഭയിത്യാ ച പുനഃ കർണം ഏവാഭിദുദ്രുവുഃ
 30 സഹദേവം തതഃ ക്രുദ്ധം ദഹന്തം തവ വാഹിനീം
 ദുഃശാസനോ മഹാരാജ ദ്രാതാ ദ്രാതരം അഭ്യയാത്
 31 തൗ സമേതൗ മഹായുദ്ധേ ദൃഷ്ട്യാ തത്ര നരാധിപാഃ
 സിംഹനാദ രവാംശ് ചക്രൂർ വാസാംസ്യ് ആദൃധുവുശ് ച ഹ
 32 തതോ ഭാരത ക്രുദ്ധേന തവ പുത്രേണ ധന്വിനാ

പാണ്ഡുപുത്രസ് ത്രിഭിർ ബാണൈർ വക്ഷസ്യ് അഭിഹതോ ബലി
 33 സഹദേവസ് തതോ രാജൻ നാരാചേന തവാത്മജം
 വിദ്ധ്യാ വിവ്യാധ സപ്തത്യാ സാരഥിം ച ത്രിഭിസ് ത്രിഭിഃ
 34 ദുഃശാസനസ് തദാ രാജംശ് ചരിത്യാ ചാപം മഹാഹവേ
 സഹദേവം ത്രിസപ്തത്യാ ബാഹോർ ഉരസി ചാർദയത്
 35 സഹദേവസ് തതഃ ക്രുദ്ധഃ ഖഡ്ഗം ഗൃഹ്യ മഹാഹവേ
 വ്യാവിധ്യത യുധാം ശ്രേഷ്ഠഃ ശ്രീമാംസ് തവ സുതം പ്രതി
 36 സ മാർഗ്ഗണഗണം ചാപം ചരിത്യാ തസ്യ മഹാൻ അസിഃ
 നിപപാത തതോ ഭൂമൗ ച്യുതഃ സർപ ഇവാംബരാത്
 37 അമാന്യദ് ധനർ ആദായ സഹദേവഃ പ്രതാപവാൻ
 ദുഃശാസനായ ചിക്ഷേപ ബാണം അന്തകരം തതഃ
 38 തം ആപതന്തം വിശിഖം യമദണ്ഡോപമതിഷം
 ഖഡ്ഗേന ശിതയാരേണ ദ്വിധാ ചിച്ഛേദ കൗരവഃ
 39 തം ആപതന്തം സഹസാ നിസ്ത്രിംശം നിശിന്തൈഃ ശരൈഃ
 പാതയാം ആസ സമരേ സഹദേവോ ഹസന്ത് ഇവ
 40 തതോ ബാണാംശ് ചതുഃഷഷ്ടിം തവ പുത്രോ മഹാരണേ
 സഹദേവ രഥേ തുർണം പാതയാം ആസ ഭാരത
 41 താഞ് ശരാൻ സമരേ രാജൻ വേഗേനാപതതോ ബഹുൻ
 ഏകൈകം പഞ്ചഭിർ ബാണൈഃ സഹദേവോ ന്യക്രന്തത
 42 സ നിവാര്യ മഹാബാണാംസ് തവ പുത്രേണ പ്രേഷിതാൻ
 അമാസ്മൈ സുബഹുൻ ബ്യാണാംർ മാദ്രീപുത്രഃ സമാചിനോത്
 43 തതഃ ക്രുദ്ധോ മഹാരാജ സഹദേവഃ പ്രതാവനാ
 സമാധത്ത ശരം ഘോരം മൃത്യുകാലാന്തകോപമം
 വികൃഷ്ട ബലവച് ചാപം തവ പുത്രായ സോ ിസൃജത്
 44 സ തം നിർഭിദ്യ വേഗേന ഭിത്യാ ച കവചം മഹത്
 പ്രാവിശദ് ധരണീം രാജൻ വൽമീകം ഇവ പന്നഗഃ
 തതഃ സ മുമുഹേ രാജംസ് തവ പുത്രോ മഹാരഥഃ
 45 മൃഗം ചൈനം സമാലക്ഷ്യ സാരഥിസ് ത്വരിതോ രഥം
 അപോവാഹ ഭൃശം ത്രസ്തോ വധ്യമാനം ശിന്തൈഃ ശരൈഃ
 46 പരാജിത്യ രണേ തം ഇ പാണ്ഡവഃ പാണ്ഡുപുർവജ
 ദുര്യോധന ബലം ഹൃഷ്ടഃ പ്രാമഥദ് വൈ സമന്തതഃ
 47 പിപീലികാ പുടം രാജൻ യഥാമുദ്നാൻ നരോ ഭഷാ
 തഥാ സാ കൗരവി സേനാ മുദിതാ തേന ഭാരത

48 നകലം രഭസം യുദ്ധേ ദാരയന്തം വരൂമിനീം
 കർണോ വൈകർതനോ രാജൻ വാരയാം ആസ വൈ തദാ
 49 നകലസ് ച തദാ കർണം പ്രഹസന് ഇദം അബ്രവീത്
 ചിരസ്യ ബത ദൃഷ്ടോ ിഹം ദൈവതൈഃ സൗമ്യ ചക്ഷുഷാ
 50 യസ്യ മേ ത്വം രണേ പാപചക്ഷുർ വിഷയം ആഗതഃ
 ത്വം ഹി മൂലം അനർഥാനാം വൈരസ്യ കലഹസ്യ ച
 51 ത്വദ് ദോഷാത് കരവഃ ക്ഷീണാഃ സമാസാദ്യ പരസ്പരം
 ത്വാം അദ്യ സമരേ ഹത്യാ കൃതകൃത്യോ ിസ്മി വിജ്യാഃ
 52 ഏവം ഉക്തഃ പ്രത്യുവാച നകലം സൃതനന്ദനഃ
 സദൃശം രാജപുത്രസ്യ ധന്വിനസ് ച വിശേഷതഃ
 53 പ്രഹരസ്വ രണേ ബാല പശ്യാമസ് തവ പൗരൂഷം
 കർമകൃത്യാ രണേ ശൂര തതഃ കത്ഥിതും അർഹസി
 54 അനുക്ത്യാ സമരേ താത ശൂരാ യുധ്യന്തി ശക്തിതഃ
 സ യുധ്യസ്വ മയാ ശക്ത്യാ വിനേഷ്യേ ദർപം അദ്യ തേ
 55 ഇത്യ് ഉക്ത്യാ പ്രാഹരത് തുർണം പാണ്ഡുപുത്രായ സൃതജഃ
 വിവ്യാധ ചൈനം സമരേ ത്രിസപ്തത്യാ ശിലീമുഖൈഃ
 56 നകലസ് തു തതോ വിദ്ധഃ സൃതപുത്രേണ ഭാരത
 അശീത്യ് ആശീവിഷപ്രവൈഃ സൃതപുത്രം അവിധ്യത
 57 തസ്യ കർണോ ധനശ് ചരിത്ത്യാ സ്വർണപുംഖൈഃ ശിലാശിതൈഃ
 ത്രിംശതാ പരമേഷ്യാസഃ ശരൈഃ പാണ്ഡവം ആർദ്രയത്
 58 തേ തസ്യ കവചം ഭിത്ത്യാ പപുഃ ശോണിതം ആഹവേ
 ആശീവിഷാ യഥാ നാഗാ ഭിത്ത്യാ ഗാം സലിലം പപുഃ
 59 അഥാന്യദ് ധനർ ആദായ ഹേമപൃഷ്ഠം ദൂരാസദം
 കർണം വിവ്യാധ വിംശത്യാ സാരഥിം ച ത്രിഭിഃ ശരൈഃ
 60 തതഃ ക്രുദ്ധോ മഹാരാജ നകലഃ പരവീരഹാ
 ക്ഷുരപ്രേണ സുതീക്ഷ്ണന കർണസ്യ ധനർ അച്ഛിനത്
 61 അഥൈനം ചരിനധന്യാനം സായകാനാം ശരൈസ് ത്രിഭിഃ
 ആജഘ്നേ പ്രഹസൻ വീരഃ സർവലോകമഹാരഥം
 62 കർണം അദ്യർദിതം ദൃഷ്ട്വാ പാണ്ഡുപുത്രേണ മാരിഷ
 വിസ്മയം പരമം ജഗ്മു രഥിനഃ സഹ ദൈവതൈഃ
 63 അഥാന്യദ് ധനർ ആദായ കർണോ വൈകർതനസ് തദാ
 നകലം പഞ്ചഭിർ ബാണൈർ ജന്ത്ര ദേശേ സമാർദ്രയത്
 64 ഉരഃസൈന്വർ അഥ തൈർ ബാണൈർ മാദ്രീപുത്രോ വ്യരോചത

സ്വരശ്ശിഭിർ ഇവാദിത്യോ ഭവനേ വിസൃജൻ പ്രഭാം
 65 നകകസ് തു തതഃ കർണം വിദ്ധ്യാ സപ്തഭിർ ആയസൈഃ
 അഥാസ്യ ധനുഷഃ കോടിം പുനശ് ചിച്ഛേദ മാരിഷ
 66 സോ ിന്യത് കാർമുകം ആദായ സമരേ വേഗവത്തരം
 നകലസ്യ തതോ ബാണൈഃ സർവതോ ിവാരയദ് ദിശഃ
 67 സഞ്ചമാദ്യമാനഃ സഹസാ കർണ ചാപച്യുതൈഃ ശരൈഃ
 ചിച്ഛേദ സ ശരാംസ് തൂർണം ശരൈർ ഏവ മഹാരഥഃ
 68 തതോ ബാണമയം ജാലം വിതതം വ്യോമ്നീ അദൃശ്യത
 ഖദ്യോതാനാം ഗണൈർ ഏവം സമ്പതദ്ഭിർ യഥാ നഭഃ
 69 നൈർ വിമുക്തൈഃ ശരശതൈശ് ഛാദിതം ഗഗനം തദാ
 ശലഭാനാം യഥാ വ്രാതൈസ് തദ്വദ് ആസീത് സമാകലം
 70 തേ ശരാ ഹേമവികൃതാഃ സമ്പതന്തോ മുഹൂർ മുഹൂഃ
 ശ്രേണീ കൃതാ അഭാസന്ത ഹംസാഃ ശ്രേണീ ഗതാ ഇവ
 71 ബാണജാലാവൃതേ വ്യോമ്നീ ഛാദിതേ ച ദിവാകരേ
 സമസർപത് തതോ ഭൂതം കിം ചിദ് ഏവ വിശാം പതേ
 72 നിരുദ്ധേ തത്ര മാർഗേ തു ശരസംഘൈഃ സമന്തതഃ
 വ്യരോചതാം മഹാഭാഗൗ ബാലസുര്യാവ് ഇവോദിതൗ
 73 കർണ ചാപച്യുതൈർ ബാണൈർ വധ്യമാനാസ് തു സോമകാഃ
 അവാലീയന്ത രാജേന്ദ്ര വേദനാർതാഃ ശരാർദിതാഃ
 74 നകലസ്യ തഥാ ബാണൈർ വധ്യമാനാ ചമുസ് തവ
 വ്യശീര്യത ദിശോ രാജൻ വാതന്തനാ ഇവാംബുദാഃ
 75 തേ സേനേ വധ്യമാനേ തു താഭ്യാം ദിവൈർ മഹാശരൈഃ
 ശരപാതം അപക്രമ്യ തതഃ പ്രേക്ഷകവത് സ്ഥിതേ
 76 പ്രോത്സാരിതേ ജനേ തസ്തിൻ കർണ പാണ്ഡവയോഃ ശരൈഃ
 വിവ്യാധാതേ മഹാത്മാനാവ് അന്യോന്യം ശരവൃഷ്ടിഭിഃ
 77 നിദർശയന്തൗ ത്വ് അസ്ത്മാണി ദിവ്യാനി രണമൂർധനി
 ഛാദയന്തൗ ച സഹസാ പരസ്പരവധൈഷിണൗ
 78 നകലേന ശരാ മുക്താഃ കങ്കബർണിണ വാസസഃ
 തേ തു കർണം അവച്ഛാദ്യ വൃതിഷ്ഠന്ത യഥാ പുരേ
 79 ശരവേശ്ഠ പ്രവിഷ്ടൗ തൗ ദദൃശാതേ ന കൈശ് ചന
 ചന്ദ്രസൂര്യൗ യഥാ രാജംശ് ഛാദ്യമാനൗ ജലാഗമേ
 80 തതഃ ക്രുദ്ധോ രണേ കർണഃ കൃതാ ഘോരതരം വപഃ
 പാണ്ഡവം ഛാദ്യയാം ആസ സമന്താച് ഛരവൃഷ്ടിഭിഃ

81 സച്ഛാദ്യമാനഃ സമരേ സൃതപുത്രേണ പാണ്ഡവഃ
ന ചകാര വ്യഥാമം രാജൻ ഭാസ്കരോ ജലദൈർ യഥാ
82 തതഃ പ്രഹസ്യാധിരഥിഃ ശരജാലാനി മാരിഷ
പ്രേഷയാം ആസ സമരേ ശതശോ ിഥ സഹസ്രശഃ
83 ഏകച്ഛ ഛായം അഭ്രൂത് സർവം തസ്യ ബാണൈർ മഹാത്മനഃ
അഭ്രൂച്ഛ ഛായേവ സഞ്ജജേതേ സമ്പതദ്ഭിഃ ശരോത്തമൈഃ
84 തതഃ കർണോ മഹാരാജ ധനശ്ച്ഛരിത്യാ മഹാത്മനഃ
സാരഥിം പാതയാം ആസ രഥനീഡാദ് ധസന് ഇവ
85 തഥാശ്യാംഗ് ചതുരശ്ച്ഛാസ്യ ചതുർഭിർ നിശിതൈഃ ശരൈഃ
യമസ്യ സദനം തുർണം പ്രേഷയാം ആസ ഭാരത
86 അഥാസ്യ തം രഥം തുർണം തിലശോ വ്യധമച്ഛ ഛരൈഃ
പതാകാം ചക്രരക്ഷൗ ച ധ്വജം ഖഡ്ഗം ച മാരിഷ
ശതചന്ദ്രം തതശ്ച്ഛർമ സർവോപകരണാനി ച
87 ഹതാശ്യാ വിരഥശ്ച്ഛൈവ വിവർമാ ച വിശാം പതേ
അവതീര്യ രഥാത് തുർണം പരീഘം ഗൃഹ്യ വിഷ്ണിതഃ
88 തം ഉദ്യതം മഹാഘോരം പരീഘം തസ്യ സൃതജഃ
വ്യഹനത് സായകൈ രാജഞ്ച്ഛ ശതശോ ിഥ സഹസ്രശഃ
89 വ്യായുധം ചൈനം ആലക്ഷ്യ ശരൈഃ സംനതപർവഭിഃ
ആർഭയദ് ബഹുശഃ കർണോ ന ചൈനം സമപീഡയത്
90 സ വധ്യമാനഃ സമരേ കൃതാസ്ത്രേണ ബലീയസാ
പ്രാദ്രവത് സഹസാ രാജൻ നകലോ വ്യാകലേന്ദ്രിയഃ
91 തം അഭിദ്രത്യ രായേയഃ പ്രഹസൻ വൈ പുനഃ പുനഃ
സ ജ്യം അസ്യ ധനഃ കണ്ഠേ സോ ിവാസൃജത ഭാരത
92 തതഃ സ ശുശ്രൂഭേ രാജൻ കണ്ഠാസക്തമഹാധനഃ
പരിവേഷം അനുപ്രാപ്നോ യഥാ സ്യാദ് വ്യോമ്നി ചന്ദ്രമാഃ
യഥൈവ ച സിതോ മേഘഃ ശക്രാചാപേന ശോഭിതഃ
93 തം അബ്രവീത് തദാ കർണോ വ്യർഥം വ്യാഹൃതവാൻ അസി
വദേദാനീം പുനർ ഹൃഷ്ടോ വധ്യം മാം ത്വം പുനഃ പുനഃ
94 മാ യോത്സീർ ഗുരുഭിഃ സാർധം ബലവദ്ഭിശ്ച്ഛ പാണ്ഡവ
സദൃശൈസ് താത യുധ്യസ്വ ബ്രീഡാം മാ കരു പാണ്ഡവ
ഗൃഹം വാ ഗച്ഛ മാദ്രേയ യത്ര വാ കൃഷ്ണ ഫൽഗുനൗ
95 ഏവം ഉക്ത്യാ മഹാരാജ വ്യസർജയത തം തതഃ
വധപ്രാപ്തം തു തം രാജൻ നാവധീത് സൃതനന്ദനഃ

സൂത്യാ കുന്ത്യാ വചോ രാജംസ് തത ഏനം വ്യസർജയത്
 96 വിസൃഷ്ടഃ പാണ്ഡവോ രാജൻ സൂതപുത്രേണ ധന്വിനാ
 രൂിഡസ് ഇവ ജഗാമാമ യുധിഷ്ഠിര രഥം പ്രതി
 97 ആരുരോഹ രഥം ചാപി സൂതപുത്ര പ്രതാപിനഃ
 നിഃശ്വസൻ ദുഃഖസന്തപ്തഃ കംഭേ ക്ഷിപ്ത ഇവോരഗഃ
 98 തം വിസൃജ്യ രണേ കർണം പാഞ്ചാലാംസ് ത്വരിതോ യയൗ
 രഥേനാതിപതാകേന ചന്ദ്ര വർണഹയേന ച
 99 തത്രാക്രന്ദോ മഹാൻ ആസീത് പാണ്ഡവാനാം വിശാം പതേ
 ദൃഷ്ട്വാ സേനാപതിം യാന്തം പാഞ്ചാലാനാം രഥവ്രജാൻ
 100 തത്രാകരോൻ മഹാരാജ കദനം സൂതനന്ദനഃ
 മധ്യം ഗതേ ദിനകരേ ചക്രവത് പ്രചരൻ പ്രഭുഃ
 101 ഭഗ്നചക്രൈ രഥൈഃ കേച് ചിച് ഛന്നധ്വജപതാകിഭിഃ
 സസൂതൈർ ഹതസൂതൈശ് ച ഭഗ്നാക്ഷൈശ് ചൈവ മാരിഷ
 ഹ്രിയമാണാൻ അപശ്യാമ പാഞ്ചാലാനാം രഥവ്രജാൻ
 102 തത്ര തത്ര ച സംഭ്രാന്താ വിച്ഛേദൻ മത്തകണ്ഠരാഃ
 ദവാഗ്നിനാ പരീതാംഗാ യഥൈവ സ്യൂർ മഹാവനേ
 103 ഭിന്നകംഭാ വിരുധിരാശ് ഛിന്നഹസ്താശ് ച വാരണാഃ
 ഭിന്നഗാത്രവരാശ് ചൈവ ഛിന്നവാലാശ് ച മാരിഷ
 ഛിന്നാബ്ജാണീവ സന്വേതൂർ വധ്യമാനാ മഹാത്മനാ
 104 അപരേ ത്രാസിതാ നാഗാ നാരാചശതതോമരൈഃ
 തം ഏവാഭിമുഖാ യാന്തി ശലഭാ ഇവ പാവകം
 105 അപരേ നിഷ്കന്തഃ സു വ്യദൃശ്യത മഹാദ്രിപാഃ
 ക്ഷരന്തഃ ശോണിതം ഗാത്രൈർ നഗാ ഇവ ജലപ്പവം
 106 ഉരശ് ഛരൈർ വിമുക്താശ് ച വാലബന്ധൈശ് ച വാജിനഃ
 രാജതൈശ് ച തഥാ കാംസ്യൈഃ സൗവർണൈശ് ചൈവ ഭൂഷണൈഃ
 107 ഹീനാ ആസ്തരണൈശ് ചൈവ ഖലീനൈശ് ച വിവർജിതാഃ
 ചാമരൈശ് ച ക്ഷമാഭിശ് ച തൂണീരൈഃ പതിതൈർ അപി
 108 നിഹതൈഃ സാദിഭിശ് ചൈവ ശൂരൈർ ആഹവശോഭിഭിഃ
 അപശ്യാമ രണേ തത്ര ഭ്രാമ്യമാണാൻ ഹയോത്തമാൻ
 109 പ്രാസൈഃ ഖഡ്ഗൈശ് ച സംസൃതാൻ ജഷ്ടിബ്ധിശ് ച നരാധിപ
 ഹയയോധാൻ അപശ്യാമ കഞ്ചുകോഷ്ഠീഷ ധാരിണഃ
 110 രഥാൻ ഹേമപരിഷ്കാരാൻ സുയുക്താഞ് ജവനൈർ ഹയൈഃ
 ഭ്രമമാണാൻ അപശ്യാമ ഹതേഷു രഥീഷു ദൃതം

111 ഗോക്ഷകുബ്ജരാൻ കാംശ് ചിച് ചിന്നചക്രാംശ് ച മാരിഷ
 വിപതാകാധ്വജാംശ് ചാന്യാത്ത് ശിന്നേഷായുഗ ബന്ധുരാൻ
 112 വിഹീനാൻ രമിനസ് തത്ര ധാവമാനാൻ സമന്തതഃ
 സൂര്യപുത്ര ശരൈസ് ത്രസ്താൻ അപശ്യാമ വിശാം പതേ
 113 വിശസ്താംശ് ച തമൈവാന്യാൻ സശസ്താംശ് ച ബഹുൻ ഹതാൻ
 താവകാത് ജാലസഞ്ചരനാൻ ഉരോ ഘണ്ടാ വിഭ്രഷിതാൻ
 114 നാനാവർണവിചിത്രാഭിഃ പതാകാഭിർ അലങ്കൃതാൻ
 പദാതീൻ അന്വപശ്യാമ ധാവമാനാൻ സമന്തതഃ
 115 ശിരാംസി ബാഹുൻ ഊരൂംശ് ച ചിന്നാൻ അന്യാംസ് തഥാ യുധി
 കർണ ചാപ ച്യുതൈർ ബാണൈർ അപശ്യാമ വിനാകൃതാൻ
 116 മഹാൻ വ്യതികരോ രൗദ്രോ യോധാനാം അന്വദൃശ്യത
 കർണ സായകരന്നാനാം ഹതാനാം നിശിതൈഃ ശരൈഃ
 117 തേ വധ്യമാനാഃ സമരേ സൂതപുത്രേണ സൃഞ്ജയാഃ
 തം ഏവാഭിമുഖാ യാന്തി പതംഗാ ഇവ പാവകം
 118 തം ദഹന്തം അനീകാനി തത്ര തത്ര മഹാരഥം
 ക്ഷത്രിയാ വർജയാം ആസൂർ യുഗാന്താഗ്നിം ഇവോൽബണം
 119 ഹതശേഷാസ് തു യേ വീരാഃ പാഞ്ചാലാനാം മഹാരഥാഃ
 താൻ പ്രഭൃഗാൻ ദ്രുതാൻ കർണഃ പൃഷ്ടതോ വികിരത്ത് ശരൈഃ
 അഭ്യധാവത തേജസ്വീ വിശീർണകവചധ്വജാൻ
 120 താപയാം ആസ താൻ ബാണൈഃ സൂതപുത്രോ മഹാരഥഃ
 മധ്യന്ദിനം അനുപ്രാപ്തോ ഭൂതാനീവ തമോന്ദഃ

അധ്യായം 18

1 [സ്]

യുയുത്സും തവ പുത്രം തു പ്രാദ്രവന്തം മഹദ് ബലം
 ഉല്പുകോ റ്റഭ്യപതത് തുർണം തിഷ്ട തിഷ്ടേതി ചാബ്രവീത്
 2 യുയുത്സുസ് തു തതോ രാജന് ശിരയാരേണ പത്രിണാ
 ഉല്പുകം താഡയാം ആസ വജ്രേണേന്ദ്ര ഇവാചലം
 3 ഉല്പുകസ് തു തതഃ ക്രുദ്ധസ് തവ പുത്രസ്യ സംയുഗേ
 ക്ഷുരപ്രേണ ധനുശ് ചരിത്യാ താഡയാം ആസ കർണിനാ
 4 തദ് അപാസ്യ ധനുശ് ചരിനം യുയുത്സുർ വേഗവത്തരം
 അന്യദ് ആദത്ത സുമഹച് ചാപം സംരക്തലോചനഃ
 5 ശാകനിം ച തതഃ ഷഷ്ട്യാ വിവ്യായ ഭരതർഷഭ
 സാരഥിം ത്രിഭിർ ആനർഹത് തം ച ഭൂയോ വ്യവിയുത
 6 ഉല്പുകസ് തം തു വിംശത്യാ വിദ്ധ്യാ ഹേമവിഭ്രഷിതൈഃ
 അഥാസ്യ സമരേ ക്രുദ്ധോ ധ്വജം ചിച്ഛേദ കാഞ്ചനം
 7 സച്ഛിന്നയഷ്ടിഃ സുമഹാന് ശീര്യമാണോ മഹാധ്വജഃ
 പപാത പ്രമുഖേ രാജൻ യുയുത്സോഃ കാഞ്ചനോജ്ജ്വലഃ
 8 ധ്വജം ഉന്മഥിതം ദൃഷ്ട്വാ യുയുത്സുഃ ക്രോധമൂർച്ഛിതഃ
 ഉല്പുകം പഞ്ചഭിർ ബാണൈർ ആജ്ഘാലന സ്തനാന്തരേ
 9 ഉല്പുകസ് തസ്യ ഭല്ലേന തൈലയൗതേന മാരിഷ
 ശിരശ് ചിച്ഛേദ സഹസാ യന്തുർ ഭരതസത്തമ
 10 ജ്ഘാലന ചതുരോ റ്റശ്യാംശ് ച തം ച വിവ്യായ പഞ്ചഭിഃ
 സോ റ്റതിവിദ്ധോ ബലവതാ പ്രത്യപായാദ് രഥാന്തരം
 11 തം നിർജിത്യ രണേ രാജന് ഉല്പുകസ് ത്വരിതോ യയൗ
 പാഞ്ചാലാൻ സൃജജയാംശ് ചൈവ വിനിഘ്നൻ നിശിതൈഃ ശരൈഃ
 12 ശതാനീകം മഹാരാജ ശ്രുതകർമാ സുതസ് തവ
 വ്യശ്വ സൃത രഥം ചക്രേ നിമേഷാർധാദ് അസംദ്രമം
 13 ഹതാശ്വേ തു രഥേ തിഷ്ടന് ശതാനീകോ മഹാബലഃ
 ഗദാം ചിക്ഷേപ സങ്ക്രുദ്ധസ് തവ പുത്രസ്യ മാരിഷ
 14 സാ കൃത്യാ സ്യന്ദനം ഭസ്മ ഹയാംശ് ചൈവ സസാരഥീൻ
 പപാത ധരണീം തുർണം ദാരയന്തീവ ഭാരത
 15 താവ് ഉഭൗ വിരഥോ വീരൗ കരൂണാം കീർതിവർധനൗ
 അപാക്രമേതാം യുദ്ധാർതൗ പ്രേക്ഷമാണൗ പരസ്പരം
 16 പുത്രസ് തു തവ സംഭ്രാന്തോ വിവിത്സോ രഥം ആവിശത്

ശതാനീകോ fപി ത്വരിതഃ പ്രതിവിന്ധ്യ രഥം ഗതഃ
 17 സുത സോമസ്തു ശകുനിം വിവ്യാധ നിശിതൈഃ ശരൈഃ
 നാകമ്പയത സംരണ്യോ വാര്യോഽല ഇവ പർവതം
 18 സുത സോമസ്തു തം ദൃഷ്ട്യാ പിതൂർ അത്യന്തവൈരിണം
 ശരൈർ അനേകസാഹസ്രൈശ്ച ഛാദയാം ആസ ഭാരത
 19 താഞ് ശരാഞ് ശകുനിസ്തുർണം ചിച്ഛേദാദൈത്യഃ പതത്രീഭിഃ
 ലധ്വ് അസ്തുശ്ചിത്രയോധീ ച ജിതകാശീ ച സംയുഗേ
 20 നിവാര്യ സമരേ ചാപി ശരാംസ്താൻ നിശിതൈഃ ശരൈഃ
 ആജ്ഞാണ സുസങ്ക്രമഃ സുത സോമം ത്രീഭിഃ ശരൈഃ
 21 തസ്യോഗ്യാൻ കേതനം സൃതം തിലശോ വ്യധമച്ഛരൈഃ
 സ്യാലസ് തവ മഹാവീര്യസ് തതസ്തേ ചക്രശൂർ ജനഃ
 22 ഹതാശ്യാ വിരഥശ്ചൈവ ഛിന്നധന്യാ ച മാരിഷ
 ധന്വീ ധന്വർവരം ഗൃഹ്യ രഥാദ് ഭൂമാവ് അതിഷ്ഠത
 വ്യസൃജത് സായകാംശ്ചൈവ സ്വർണപുംബാഞ് ശിലാശിതാൻ
 23 ഛാദയാം ആസുർ അഥ തേ തവ സ്യാലസ്യ തം രഥം
 പതംഗാനാം ഇവ വ്രാതാഃ ശരവ്രാതാ മഹാരഥം
 24 രഥോപസ്ഥാൻ സമീക്ഷ്യാപി വിവ്യഥേ നൈവ സൗബലഃ
 പ്രമുദ്നംശ്ച ശരാംസ്താസ്താഞ് ശരവ്രാതൈർ മഹായശാഃ
 25 തത്രാതുഷ്യന്ത യോധാശ്ച സിദ്ധാശ്ചാപി ദിവീ സ്ഥിതാഃ
 സുത സോമസ്യ തത് കർമ്മ ദൃഷ്ട്യാശ്രദ്ധേയം അദ്ഭുതം
 രഥസ്ഥം നൃപതിം തം തു പദാതിഃ സന് അയോധയത്
 26 തസ്യ തീക്ഷ്ണൈർ മഹാവേഗൈർ ഭല്ലൈഃ സംനതപർവഭിഃ
 വ്യഹനത് കാർമുകം രാജാ ഇണീരം ചൈവ സർവശഃ
 27 സച്ഛിന്നധന്യാ സമരേ ഖഡ്ഗം ഉദ്യമ്യ നാനദൻ
 വൈവൃദ്യോത്പല വർണാഭം ഹസ്തിദന്ത മയ ത്വരം
 28 ഭ്രാമ്യമാണം തതസ്തം തു വിമലാംബുര വർചസം
 കാലോപമ തതോ മേനേ സുത സോമസ്യ ധീമതഃ
 29 സോ fചരത് സഹസാ ഖഡ്ഗീ മണ്ഡലാനി സഹസ്രശഃ
 ചതുർവിംശൻ മഹാരാജ ശിക്ഷാ ബലസമന്വൃതഃ
 30 സൗബലസ്തു തതസ്തസ്യ ശരാംശ്ചിക്ഷേപ വീര്യവാൻ
 താൻ ആപതത ഏവാശ്രു ചിച്ഛേദ പരമാസിനാ
 31 തതഃ ക്രുദ്ധോ മഹാരാജ സൗബലഃ പരവീരഹാ
 പ്രാഹിണോത് സുത സോമസ്യ ശരാൻ ആശീവിഷോപമാൻ

32 ചിച്ഛേദ താംഗ് ച ഖഡ്ഗേന ശിക്ഷയാ ച ബലേന ച
ദർശയൽ ലാഘവം യുദ്ധേ താർക്ഷ്യ വീര്യസമദ്യുതിഃ
33 തസ്യ സഞ്ചരതോ രാജൻ മണ്ഡലാവർതനേ തദാ
ക്ഷരപ്രേണ സുതീക്ഷ്ണേന ഖഡ്ഗം ചിച്ഛേദ സുപ്രഭം
34 സച്ഛിന്നഃ സഹസാ ഭ്രമൗ നിപപാത മഹാൻ അസിഃ
അവശസ്യ സ്ഥിതം ഹസ്തേ തം ഖഡ്ഗം സത്സതം തദാ
35 ഹിന്നം ആജ്ഞായ നിസ്ത്രിംശം അവപ്ലത്യ പദാനി ഷട്
പ്രാവിധ്യത തതഃ ശേഷം സുത സോമോ മഹാരഥഃ
36 സച് ഹിത്യാ സഗുണം ചാപം രണേ തസ്യ മഹാത്മനഃ
പപാത ധരണീം തൂർണം സ്വർണവജ്രവിഭ്രഷിതഃ
സുത സോമസ് തതോ ിഗച്ഛച്ഛ് (ശൂത കീർതേർ മഹാരഥം
37 സൗബലോ ിപി ധനർ ഗൃഹ്യ ഘോരം അന്യത് സുദഃസഹം
അദ്യയാത് പാണ്ഡവാനീകം നിഘ്ലഞ്ത് ശത്രുഗണാൻ ബഹുൻ
38 തത്ര നാദോ മഹാൻ ആസീത് പാണ്ഡവാനാം വിശാം പതേ
സൗബലം സമരേ ദൃഷ്ട്വാ വിചരന്തം അഭീതവത്
39 താന്യ് അനീകാനി ദൃപ്താനി ശസ്ത്രവന്തി മഹാന്തി ച
ദ്രാവ്യമാണാന്യ് അദൃശ്യന്ത സൗബലേന മഹാത്മനാ
40 യഥാ ദൈത്യ ചമും രാജൻ ദേവരാജോ മമർദ ഹ
തമൈവ പാണ്ഡവീം സേനാം സൗബലേയോ വ്യനാശയത്
41 യുഷ്ടദ്യുധ്വം കൃപോ രാജൻ വാരയാം ആസ സംയുഗേ
യഥാ ദൃപ്തം വനേ നാഗം ശരഭോ വാരയേദ് യധി
42 നിരുദ്ധഃ പാർഷതസ് തേന ഗൗതമേന ബലീയസാ
പദാത് പദം വിചലിതും നാശക്ലോത് തത്ര ഭാരത
43 ഗൗതമസ്യ വപുർ ദൃഷ്ട്വാ യുഷ്ടദ്യുധ്വ റഥം പ്രതി
വിത്രേസുഃ സർവഭ്രതാനി ക്ഷയം പ്രാപ്തം ച മേനിരേ
44 തത്രാവോചൻ വിമനസോ രഥിനഃ സാദിനസ് തഥാ
ദ്രോണസ്യ നിയനേ നൃനം സങ്കുലോ ദ്വിപദാം വരഃ
45 ശാരദ്വതോ മഹാതേജാ ദിവ്യാസ്ത്രവിദ് ഉദാരധീഃ
അപി സ്വസ്തി ഭവേദ് അദ്യ യുഷ്ടദ്യുധ്വസ്യ ഗൗതമാത്
46 അപീയം വാഹിനീ കൃത്സാ മുച്യേത മഹതോ ഭയാത്
അപ്യ് അയം ബ്രാഹ്മണഃ സർവാൻ ന നോ ഹന്യാത് സമാഗതാൻ
47 യാദൃശം ദൃശ്യതേ രൂപം അന്തകപ്രതിമം ഭൃശം
ഗമിഷ്യത്യ് അദ്യ പദവീം ഭാരദ്വാജസ്യ സംയുഗേ

48 ആചാര്യഃ ക്ഷിപ്രഹസ്തം ച വിജയീ ച സദാ യുധി
അസ്തുവാൻ വീര്യസമ്പന്നഃ ക്രോധേന ച സമന്വൃതഃ
49 പാർഷതം ച ഭൂശം യുദ്ധേ വിമുഖോ ദ്വയാപി ലക്ഷ്യതേ
ഇത്യ ഏവം വിവിധാ വാചസ താവകാനാം പരൈഃ സഹ
50 വിനിഃശ്വസ്യ തതഃ ക്രൂഢഃ കൃപഃ ശാരദൃതോ നൃപ
പാർഷതം ഛാദയാം ആസ നിശ്ശേഷം സർവമർമസു
51 സ വധ്യമാനഃ സമരേ ഗൗതമേന മഹാത്മനാ
കർതവ്യം ന പ്രജാനാതി മോഹിതഃ പരമാഹവേ
52 തം അബ്രുവീത് തതോ യന്താ കച് ചിത് ക്ഷേമം ന പാർഷത
ഈദൃശം വ്യസനം യുദ്ധേ ന തേ ദൃഷ്ടം കദാ ചന
53 ദൈവയോഗാത് തു തേ ബാണാ നാതരൻ മർമഭേദിനഃ
പ്രേഷിതാ ദ്വിജമുഖ്യേന മർമാണ്യ് ഉദൃശ്യ സർവശഃ
54 വ്യാവർതയേ തത്ര രഥം നദീവേഗം ഇവാർണവാത്
അവധ്യം ബ്രാഹ്മണം മന്യേ യേന തേ വിക്രമോ ഹതഃ
55 ധൃഷ്ടദൃസ്തം തതോ രാജന് ശനകൈർ അബ്രുവീദ് വചഃ
മുഹ്യതേ മേ മനസ് താത ഗാത്രേ സ്വേദശ് ച ജായതേ
56 വേപഥും ച ശരീരേ മേ രോമഹർഷം ച പശ്യ വൈ
വർജയൻ ബ്രാഹ്മണം യുദ്ധേ ശന്നൈർ യാഹി യതോ ദ്വച്യതഃ
57 അർജുനം ഭീമസേനം വാ സമരേ പ്രാപ്യ സാരഥേ
ക്ഷേമം അദ്യ ഭവേദ് യന്തർ ഇതി മേ നൈഷ്ഠികീ മതിഃ
58 തതഃ പ്രായാൻ മഹാരാജ സാരഥിസ് ത്വരയൻ ഹയാൻ
യതോ ഭീമോ മഹേഷ്യാസോ യുധുധേ തവ സൈനികൈഃ
59 പ്രദൃതം തു രഥം ദൃഷ്ട്വാ ധൃഷ്ടദൃസ്തസ്യ മാരിഷ
കിരഞ് ശരശതാന്യ് ഏവ ഗൗതമോ ദ്വയയൗ തദാ
60 ശംഖം ച പൂരയാം ആസ മുഹൂർ മുഹൂർ അരിന്ദമഃ
പാർഷതം പ്രാദ്രവദ് യന്തം മഹേന്ദ്ര ഇവ ശംഖരം
61 ശിഖണ്ഡിനം തു സമരേ ഭീഷ്മമൃത്യും ദുരാസദം
ഹാർദിക്യോ വാരയാം ആസ സ്മയന് ഇവ മുഹൂർ മുഹൂഃ
62 ശിഖണ്ഡീ ച സമാസാദ്യ ഹൃദികാനാം മഹാരഥം
പഞ്ചഭിർ നിശിന്തൈർ ഭല്ലൈർ ജഗ്രൂ ദേശേ സമാർദയത്
63 കൃതവർമാ തു സക്രഭോ ഭിത്താ ഷഷ്ടിഭിർ ആശ്രുഗൈഃ
ധനർ ഏകേന ചിച്ഛേദ ഹസൻ രാജൻ മഹാരഥഃ
64 അഥാന്യദ് ധനർ ആദായ ദ്രുപദസ്യാത്മജോ ബലി

തിഷ്ട തിഷ്ടേതി സന്ദ്രഭോ ഹാർദിക്യം പ്രത്യഭാഷത
 65 തതോ ഫസ്യ നവതിം ബാണാൻ അകൃപുഖാൻ സുതേജനാൻ
 പ്രേഷയാം ആസ രാജേന്ദ്ര തേ ഫസ്യാദ്രുഗൃന്ത വർമണഃ
 66 വിതഥാസ്മ് താൻ സമാലക്ഷ്യ പതിതാസ്മ് ച മഹീതലേ
 ക്ഷരപ്രേണ സുതീക്ഷ്ണന കാർമുകം ചിച്ഛിദേ ബലി
 67 അമൈനം ചിന്നധന്യാനം ഭഗശൃംഗം ഇവർഷഭം
 അശിത്യാ മാർഗ്ഗണൈഃ ക്രുദ്ധോ ബാഹോർ ഉരസി ചാർദയത്
 68 കൃതവർമാ ഇ സന്ദ്രഭോ മാർഗ്ഗണൈഃ കൃതവിക്ഷതഃ
 ധനർ അന്യത് സമാദായ സമാർഗ്ഗണ ഗണം പ്രഭോ
 ശിഖണ്ഡിനം ബാണവരൈഃ സ്തന്ധദേശേ ഫഭ്യതാഡയത്
 69 സ്തന്ധദേശേ സ്ഥിതൈർ ബാണൈഃ ശിഖണ്ഡീ ച രരാജ ഹ
 ശാഖാ പ്രതാനൈർ വിമലൈഃ സുമഹാൻ സ യഥാ ദ്രുമഃ
 70 താവ് അന്യോന്യം ദ്രുശം വിദ്ധ്യാ അധിരേണ സമുക്ഷിതൗ
 അന്യോന്യശൃംഗാഭിഹതൗ രേജതൂർ വൃഷഭാവ് ഇവ
 71 അന്യോന്യസ്യ വധേ യതം കുർവാണൗ തൗ മഹാരഥൗ
 രഥാഭ്യോ ചേരതുസ് തത്ര മണ്ഡലാനി സഹസ്രശഃ
 72 കൃതവർമാ മഹാരാജ പാർഷതം നിശിതൈഃ ശരൈഃ
 രണേ വിവ്യാധ സപ്തത്യാ സ്വർണപുഞ്ചൈഃ ശിലാശിതൈഃ
 73 തതോ ഫസ്യ സമരേ ബാണം ഭോജഃ പ്രഹരതാം വരഃ
 ജീവിതാന്തകരം ഘോരം വ്യസൃജത് ത്വരയാന്വിതഃ
 74 സ തേനാഭിഹതോ രാജൻ മൂർച്ഛാം ആശു സമാവിശത്
 ധ്വജയഷ്ടിം ച സഹസാ ശിശ്രുിയേ കശ്യാലാവൃതഃ
 75 അപോവാഹ രണാത് തം ഇ സാരഥീ രഥിനാം വരം
 ഹാർദിക്യ ശരസന്തപ്തം നിഃശ്വസന്തം പുനഃ പുനഃ
 76 പരാജിതേ തതഃ ശൂരേ ദ്രുപദസ്യ സുതേ പ്രഭോ
 പ്രാദ്രവത് പാണ്ഡവീ സേനാ വധ്യമാനാ സമന്തതഃ

അധ്യായം 19

1 [സ്]

ശ്വേതാശ്വോ fപി മഹാരാജ വ്യധമത് താവകം ബലം
യഥാ വായുഃ സമാസാദ്യ ജ്വലാ രാശിം സമന്തതഃ

2 പ്രത്യദ്യുസ് ത്രിഗർഭാസ് തം ശിബയഃ കൗരവൈഃ സഹ
ശാല്യാഃ സംശപ്തകാശ് ചൈവ നാരായണ ബലം ച യത്

3 സത്യസേനഃ സത്യകീർത്തിർ മിത്ര ദേവഃ ശ്രുതം ജയഃ
സൗശ്രുതിശ് ചിത്രസേനശ് ച മിത്ര വർമാ ച ഭാരത

4 ത്രിഗർഭരാജഃ സമരേ ഭ്രാതൃഭിഃ പരിവാരിതഃ
പുത്രൈശ് ചൈവ മഹേഷ്യാസൈർ നാനാശസ്ത്രധരൈർ യുധി

5 തേ സൃജന്തഃ ശരവ്രാതാൻ കിരന്തോ fർജ്ജുനം ആഹവേ
അഭ്യദ്രവന്ത സമരേ വാര്യോഽലാ ഇവ സാഗരം

6 തേ ത്വ് അർജ്ജുനം സമാസാദ്യ യോധാഃ ശതസഹസ്രഗഃ
അഗച്ഛൻ വിലയം സർവേ താർക്ഷ്യം ദൃഷ്ട്വേവ പന്നഗഃ

7 തേ വധ്യമാനാഃ സമരേ നാജഹുഃ പാണ്ഡവം തദാ
ദഹ്യമാനാ യഥാ രാജഞ് ശലഭാ ഇവ പാവകം

8 സത്യസേനസ് ത്രിഭിർ ബാണൈർ വിവ്യാധ യുധി പാണ്ഡവം
മിത്ര ദേവസ് ത്രിഷഷ്ട്യാ ച ചന്ദ്ര ദേവശ് ച സപ്തഭിഃ

9 മിത്ര വർമാ ത്രിസപ്തത്യാ സൗശ്രുതിശ് ചാപി പഞ്ചഭിഃ
ശത്രുഞ്ജയശ് ച വിംശത്യാ സുശർമാ നവഭിഃ ശരൈഃ

10 ശത്രുഞ്ജയം ച രാജാനം ഹത്വാ തത്ര ശിലാശിതൈഃ
സൗശ്രുതേഃ സശിരസ്ത്യാണം ശിരഃ കായാദ് അപാഹരത്

11 ത്വരിതശ് ചന്ദ്ര ദേവം ച ശരൈർ നിന്ദ്യേ യമക്ഷയം
11 അഥേതരാൻ മഹാരാജ യതമാനാൻ മഹാരഥാൻ

12 പഞ്ചഭിഃ പഞ്ചഭിർ ബാണൈർ ഏകൈകം പ്രത്യുവാരയത്
12 സത്യസേനസ് തു സക്രൂദ്ധസ് തോമരം വ്യസൃജൻ മഹത്

13 സമുദ്ദിശ്യ രണേ കൃഷ്ണം സിംഹനാദം നനാദ ച
13 സ നിർഭിദ്യ ഭജം സവ്യം മാധവസ്യ മഹാത്മനഃ

14 അയോ മയോ മഹാചണ്ഡോ ജഗാമ ധരണീം തദാ
14 മാധവസ്യ തു വിധസ്യ തോമരേണ മഹാരേണ

15 പ്രതോദഃ പ്രാപതദ് ധസ്താദ് രശ്മയശ് ച വിശാം പതേ
15 സ പ്രതോദം പുനർ ഗൃഹ്യ രശ്മീംശ് ചൈവ മഹായശാഃ

വാഹയാം ആസ താൻ അശ്വാൻ സത്യസേനരഥം പ്രതി

16 വിഷ്വക്സേനം തു നിർഭിന്നം പ്രേക്ഷ്യ പാർഥോ ധനഞ്ജയഃ
 സത്യസേനം ശരൈസ് തീക്ഷ്ണൈർ ദാരയിത്യാ മഹാബലഃ
 17 തതഃ സുനിശിതൈർ ബാണൈ രാജന്തസ് തസ്യ മഹച് ഛിരഃ
 കണ്ഡലോപചിതം കായാച് ചകർത പൃതനാന്തരേ
 18 തം നിഹത്യ ശിതൈർ ബാണൈർ മിത്ര വർമാണം ആക്ഷിപത്
 വത്സദന്തേന തീക്ഷ്ണേന സാരഥിം ചാസ്യ മാരിഷ
 19 തതഃ ശരശതൈർ ഭൂയഃ സംശ്ലോക ഗണാൻ വശീ
 പാതയാം ആസ സഭ്രുദ്ധഃ ശതശോ ിഥ സഹസ്രശഃ
 20 തതോ രജതപുംബേന രാജന്തഃ ശീർഷം മഹാത്മനഃ
 മിത്ര ദേവസ്യ ചിച്ഛേദ ക്ഷുരപ്രേണ മഹായശഃ
 സുശർമാണം ച സഭ്രുദ്ധോ ജത്ര ദേശേ സമാർദയത്
 21 തതഃ സംശ്ലോകഃ സർവേ പരിവാര്യ ധനഞ്ജയം
 ശസ്ത്രൗഘൈർ മമുദഃ ക്രുദ്ധാ നാദയന്തോ ദിശോ ദശ
 22 അഭ്യർദിതസ് തു തൈർ ജിഷ്ണഃ ശക്രതുല്യപരാക്രമഃ
 ഐന്ദ്രം അസ്ത്രം അമേയാത്മാ പ്രാദുശ്ചക്രേ മഹാരഥഃ
 തതഃ ശരസഹസ്രാണി പ്രാദുരാസൻ വിശാം പതേ
 23 ധ്വജാനാം ഛിദ്ര്യമാനാനാം കാർമുകാണാം ച സംയുഗേ
 രഥാനാം സപതാകാനാം തുണിരാണാം ശരൈഃ സഹ
 24 അക്ഷാണാം അഥ യോക്ത്രാണാം ചക്രാണാം രശ്മിഭിഃ സഹ
 കൂബരാണാം വക്രഥാനാം പൃഷത്കാനാം ച സംയുഗേ
 25 അശ്മനാം പതതാം ചൈവ പ്രാസാനാം ജൃഷ്ടിഭിഃ സഹ
 ഗദാനാം പരിഘാണാം ച ശക്തീനാം തോമരൈഃ സഹ
 26 ശതാലിനാം സചക്രാണാം ഭുജാനാം ഊരുഭിഃ സഹ
 കണ്ഠസൂത്രാംഗദാനാം ച കേയുരാണാം ച മാരിഷ
 27 ഹരാണാം അഥ നിഷ്ഠാണാം തന്ത്രാണാം ച ഭാരത
 ഛത്രാണാം വ്യജനാനാം ച ശിരസാം മുക്തൈഃ സഹ
 അശ്രുയത മഹാത് ശബ്ദസ് തത്ര തത്ര വിശാം പതേ
 28 സകണ്ഡലാനി സ്വക്ഷിണി പൂർണചന്ദ്ര നിഭാനി ച
 ശിരാംസ്യ ഉർവ്യാം അദൃശ്യന്ത താരാഗണ ഇവാംബരേ
 29 സൂന്യാഗ്രീണി സുവാസാംസി ചന്ദനേനോക്ഷിതാനി ച
 ശരീരാണി വ്യദൃശ്യന്ത ഹതാനാം ച മഹീതലേ
 ഗന്ധർവനഗരാകാരം ഘോരം ആയോധനം തദാ
 30 നിഹതൈ രാജപുത്രൈശ് ച ക്ഷത്രിയൈശ് ച മഹാബലൈഃ

ഹസ്തിഭിഃ പതിതൈശ് ചൈവ തുരഗൈശ് ചാഭവൻ മഹീ
 അഗമ്യമാർഗാ സമരേ വിശീർണൈർ ഇവ പർവതൈഃ
 31 നാസീച് ചക്രപഥശ് ചൈവ പാണ്ഡവസ്യ മഹാത്മനഃ
 നിഘ്നതഃ ശാത്രവാൻ ഭല്ലൈർ ഹസ്ത്യശ്ച ചാമിതം മഹത്
 32 ആ തുംബാദ് അവസീദന്തി രഥചക്രാണി മാരിഷ
 രണേ വിചരതസ് തസ്യ തസ്തിംഗ് ലോഹിതകർദമേ
 33 സീദമാനാനി ചക്രാണി സമുഹസ് തുരഗാ ഭൃശം
 ശ്രമേണ മഹതാ യുക്താ മനോമാരുതരംഹസഃ
 34 വധ്യമാനം തു തത് സൈന്യം പാണ്ഡുപുത്രേണ ധന്വിനാ
 പ്രായശോ വിമുഖം സർവം നാവതിഷ്ഠത സംയുഗേ
 35 താഞ് ജിത്വാ സമരേ ജിഷ്ണഃ സംശപ്തക ഗണാൻ ബഹുൻ
 രരാജ സ മഹാരാജ വിധുമോ ഴ്ശനിർ ഇവ ജലൻ
 36 യുധിഷ്ഠിരം മഹാരാജ വിസൃജന്തം ശരാൻ ബഹുൻ
 സ്വയം ദുര്യോധനോ രാജാ പ്രത്യഗ്രഹ്ണാദ് അഭീതവത്
 37 തം ആപതന്തം സഹസാ തവ പുത്രം മഹാബലം
 ധർമരാജോ ഭൃതം വിദ്ധ്യാ തിഷ്ഠ തിഷ്ഠേതി ചാബ്രവിത്
 38 സാ ച തം പ്രതിവിവ്യാധ നവഭിർ നിശിതൈഃ ശരൈഃ
 സാരഥിം ചാസ്യ ഭല്ലേന ഭൃശം ക്രുദ്ധോ ഴ്ഭൃതാഡയത്
 39 തതോ യുധിഷ്ഠിരോ രാജാ ഹേമപുംബാഞ് ശിലീമുഖാൻ
 ദുര്യോധനായ ചിക്ഷേപ ത്രയോദശ ശിലാശിതാൻ
 40 ചതുർഭിശ് ചതുരോ വാഹാംസ് തസ്യ ഹത്യാ മഹാരഥഃ
 പഞ്ചമേന ശിരഃ കായാത് സാരഥേസ് തു സമാക്ഷിപത്
 41 ഷഷ്ഠേന ച ധ്വജം രാജന്തഃ സപ്തമേന ച കാർമുകം
 അഷ്ടമേന തഥാ ഖഡ്ഗം പാതയാം ആസ ഭൂതലേ
 പഞ്ചഭിർ നൃപതിം ചാപി ധർമരാജോ ഴ്ഭൃദയദ് ഭൃശം
 42 ഹതാശ്ചാത് തു രഥാത് തസ്താദ് അവപ്സത്യ സുതസ് തവ
 ഉത്തമം വ്യസനം പ്രാപ്നോ ഭൂമാവ് ഏവ വ്യതിഷ്ഠത
 43 തം തു കൃച്ഛഗതം ദൃഷ്ട്വാ കർണ ദ്രൗണികൃപാദയഃ
 അഭ്യവർത്തത സഹിതഃ പരീപ്തനോ നരാധിപം
 44 അഥ പാണ്ഡുസുതഃ സർവേ പരിവാര്യ യുധിഷ്ഠിരം
 അഭ്യയഃ സമരേ രാജംസ് തതോ യുദ്ധം അവർത്തത
 45 അഥ തുര്യസഹസ്രാണി പ്രാവാര്യന്ത മഹാമൃഗേ
 ക്ഷേപാഃ കിലലിലാ ശബ്ദാഃ പ്രാദുരാസൻ മഹീപതേ

യദ് അഭ്യഗ്ച്ഛൻ സമരേ പാഞ്ചാലാഃ കൗരവൈഃ സഹ
 46 നരാ നരൈഃ സമാജശൂർ വാരണാ വരവാരണൈഃ
 രമാശ് ച രഥിഭിഃ സാർധം ഹയാശ് ച ഹയസാദിഭിഃ
 47 ദ്വന്ദ്വന്യ് ആസൻ മഹാരാജ പ്രേക്ഷണീയാനി സംയുഗേ
 വിസ്താപനാന്യ് അചിന്ത്യാനി ശസ്ത്രവന്ത്യ് ഉത്തമാനി ച
 48 അയുധ്യന്ത മഹാവേഗാഃ പരസ്പരവയൈഷിണഃ
 അന്യോന്യം സമരേ ജ്വല്ലർ യോധവ്രതം അനുഷ്ഠിതാഃ
 ന ഹി തേ സമരം ചക്രഃ പൃഷ്ഠതോ വൈ കഥം ചന
 49 മുഹൂർതം ഏവ തദ് യുദ്ധം ആസീൻ മധുരദർശനം
 തത ഉന്മത്തവദ് രാജൻ നിർമര്യാദം അവർത്തത
 50 രഥീ നാഗം സമാസാദ്യ വിചരൻ രണമൂർധനി
 പ്രേഷയാം ആസ കാലായ ശരൈഃ സംനതപർവഭിഃ
 51 നാഗാ ഹയാൻ സമാസാദ്യ വിക്ഷിപന്തോ ബഹുൻ അഥ
 ദ്രാവയാം ആസൂർ അത്യഗ്രാസ് തത്ര തത്ര തദാ തദാ
 52 വിദ്രാവ്യ ച ബഹുൻ അശ്വാൻ നാഗാ രാജൻ ബലോത്കടാഃ
 വിഷാണൈശ് ചാപരേ ജ്വല്ലർ മമുദ്ദശ് ചാപരേ ദൃശം
 53 സാശ്യാരോഹാശ് ച തുരഗാൻ വിഷാണൈർ ബിഭിദ്ദു രണേ
 അപരാശ് ചിക്ഷിപൂർ വേഗാത് പ്രഗൃഹ്യാതിബലാസ് തഥാ
 54 പാദാതൈർ ആഹതാ നാഗാ വിവരേഷു സമന്തതഃ
 ചക്രൂർ ആർത്തസ്വരം ഘോരം വ്യദ്രവന്ത ദിശോ ദശ
 55 പദാതീനാം തു സഹസാ പ്രദൃതാനാം മഹാമൃധേ
 ഉത്പ്രജ്യാഭരണം തുർണം അവപ്സത്യ രണാജീരേ
 56 നിമിത്തം മന്യമാനാസ് തു പരിണമ്യ മഹാഗജാഃ
 ജഗ്രഹൂർ ബിഭിദ്ദശ് ചൈവ ചിത്രാണ്യ് ആഭരണാനി ച
 57 പ്രതിമാനേഷു കുംഭേഷു ദന്തവേഷ്യേഷു ചാപരേ
 നിഗൃഹീതാ ദൃശം നാഗാഃ പ്രാസതോമര ശക്തിഭിഃ
 58 നിഗൃഹ്യ ച ഗദാഃ കേ ചിത് പാർശ്വസൈമർ ദൃശദാരുണൈഃ
 രമാശ്വസാദിഭിസ് തത്ര സംഭിന്നാ നൃപതൻ ഭൂവി
 59 സരഥം സാദിനം തത്ര അപരേ തു മഹാഗജാഃ
 ഭ്രമാവ് അമൃദ്നൻ വേഗേന സവർമാണം പതാകിനം
 60 രഥം നാഗാഃ സമാസാദ്യ ധൂരി ഗൃഹ്യ ച മാരിഷ
 വ്യാക്ഷിപൻ സഹസാ തത്ര ഘോരരൂപേ മഹാമൃധേ
 61 നാരാചൈർ നിഹതശ് ചാപി നിപപാത മഹാഗജാഃ

പർവതസ്വേവ ശിഖരം വജ്രഭംഗം മഹീതലേ
 62 യോധാ യോധാൻ സമാസാദ്യ മുഷ്ടിഭിർ വ്യഹനൻ യുധി
 കേശേഷ് അന്യോന്യം ആക്ഷിപ്യ ചിച്ഛിദുർ ബിഭിദുഃ സഹ
 63 ഉദ്യമ്യ ച ഭൂജാവ് അന്യോ നിക്ഷിപ്യ ച മഹീതലേ
 പദാ ചോരഃ സമാക്രമ്യ സ്തൂരതോ വ്യഹനച്ഛിരഃ
 64 മൃതം അന്യോ മഹാരാജ പദ്ഭ്യോ താഡിതവാംസ് തദാ
 ജീവതസ് ച തഥൈവാന്യഃ ശസ്ത്രം കായേ ന്യമജ്ജയത്
 65 മുഷ്ടിയുദ്ധം മഹച്ഛ് ചാസീദ് യോധാനാം തത്ര ഭാരത
 തഥാ കേശഗ്രഹസ് ചോഗ്രോ ബാഹുയുദ്ധം ച കേവലം
 66 സമാസക്തസ്യ ചാന്യേന അവിജ്ഞാതസ് തഥാപരഃ
 ജഹാര സമരേ പ്രാണാൻ നാനാശസ്ത്രൈർ അനേകയാ
 67 സംസക്തേഷു ച യോധേഷു വർതമാനേ ച സങ്കലേ
 കബന്ധാന്യ് ഉത്ഥിതാനി സ്ത ശതശോ ിഥ സഹസ്രശഃ
 68 ലോഹിതൈഃ സിച്ഛ്യമാനാനി ശസ്ത്രാണി കവചാനി ച
 മഹാരംഗാനരക്താനി വസ്ത്രാണിവ ചകാശിരേ
 69 ഏവം ഏതൻ മഹായുദ്ധം ദാരുണം ഭൃഗുസങ്കലം
 ഉന്മത്തരംഗപ്രതിമം ശബ്ദേനാപുരയജ്ജഗത്
 70 നൈവ സ്വേ ന പരേ രാജൻ വിജ്ഞായന്തേ ശരാതുരഃ
 യോദ്ധവ്യം ഇതി യുധ്യന്തേ രാജാനോ ജയ ഗൃദ്ധിനഃ
 71 സ്വാനം സ്വേ ജുഹ്വുർ മഹാരാജ പരാംഗ് ചൈവ സമാഗതാൻ
 ഉഭയോഃ സേനയോർ വീരൈർ വ്യാകുലം സമപദ്യത
 72 രഥൈർ ഭഗൈർ മഹാരാജ വാരണൈസ് ച നിപാതിതൈഃ
 ഹരയൈസ് ച പതിതൈസ് തത്ര നരൈസ് ച വിനിപാതിതൈഃ
 73 അഗമ്യരൂപാ പൃഥിവീ മാംസശോണിതകർദമാ
 ക്ഷണേനാസീൻ മഹാരാജ ക്ഷതജൗഘപ്രവർതിനി
 74 പാഞ്ചാലാൻ അവധീത് കർണസ് ത്രിഗർതാംഗ് ച ധനഞ്ജയഃ
 ഭീമസേനഃ കുന്ദ്രൻ രാജൻ ഹസ്ത്യനീകം ച സർവരഃ
 75 ഏവം ഏഷ ക്ഷയോ വൃത്തഃ കുരുപാണ്ഡവസേനയോഃ
 അപരാഹ്ണേ മഹാരാജ കാർഷ്വന്ത്യോർ വിപുലം ജയം

അധ്യായം 20

1 [ധ്രു]

അതിതീവ്രാണി ദുഃഖാനി ദുഃസഹാനി ബഹുനീ ച
തവാഹം സഞ്ജയാശ്രൗഷം പുത്രാണാം മമ സങ്ക്ഷയം

2 തഥാ തു മേ കഥയസേ യഥാ യുദ്ധം തു വർത്തതേ

ന സന്തി സ്മൃത കൗരവ്യാ ഇതി മേ നൈഷ്ഠികീ മതിഃ

3 ദുര്യോധനസ് തു വിരഥഃ കൃതസ് തത്ര മഹാരണേ

ധർമ്മപുത്രഃ കഥം ചക്രേ തസ്മിൻ വാ നൃപതിഃ കഥം

4 അപരാഹ്ണേ കഥം യുദ്ധം അഭവൽ ലോമ ഹാർഷണം

തൻ മമാചക്ഷ്യ തത്തേന കശലോ ഹ്യ അസി സഞ്ജയ

5 [സ്]

സംസന്ദേശേഷു ച സൈന്യേഷു യുധ്യമാനേഷു ഭാഗശഃ

രഥം അന്യം സമാസ്ഥായ പുത്രസ് തവ വിശാം പതേ

6 ക്രോധേന മഹതാവിഷ്ടഃ സവിഷോ ഭുജഗോ യഥാ

ദുര്യോധനസ് തു ദൃഷ്ട്വാ വൈ ധർമ്മരാജം യുധിഷ്ഠിരം

ഉവാച സ്മൃത ത്വരിതം യാഹി യാഹീതി ഭാരത

7 അത്ര മാം പ്രാപയ ക്ഷിപ്രം സാരഥേ യത്ര പാണ്ഡവഃ

ധ്രിയമാണേന ഛന്ദ്രേണ രാജാ രാജതി ദംശിതഃ

8 സസ്മൃതശ് ചോദിതോ രാജന്താ രാജന്തഃ സ്യന്ദനം ഉത്തമം

യുധിഷ്ഠിരസ്യാഭിമുഖം പ്രേഷയാം ആസ സംയുഗേ

9 തതോ യുധിഷ്ഠിരഃ ക്രുദ്ധഃ പ്രമത്ത ഇവ സദ് ഗവഃ

സാരഥിം ചോദയാം ആസ യാഹി യത്ര സുയോധനഃ

10 തൗ സമാജഗതൂർ വീരൗ ഭ്രാതരൗ രഥസാന്തമൗ

സമേത്യ ച മഹാവിദ്യൗ സംനദ്ധൗ യുദ്ധദൂർമദൗ

തതക്ഷതൂർ മഹേഷ്യാസൗ ശരൈർ അന്യോന്യം ആഹവേ

11 തതോ ദുര്യോധനോ രാജാ ധർമ്മശീലസ്യ മാരിഷ

ശിലാശിതേന ഭല്ലേന ധനശ് ചിച്ഛേദ സംയുഗേ

തം നാമൃഷ്യത സങ്ക്രുദ്ധോ വ്യവസായം യുധിഷ്ഠിരഃ

12 അപവിദ്യ ധനശ് ചിനം ക്രോധസംരക്തലോചനഃ

അന്യത് കാർമുകം ആദായ ധർമ്മപുത്രശ് ചമുദ്ഭവേ

13 ദുര്യോധനസ്യ ചിച്ഛേദ ധ്വജം കാർമുകം ഏവ ച

അമാന്യദ് ധനർ ആദായ പ്രത്യവിദ്യത പാണ്ഡവം

14 താവ് അന്യോന്യം സുസംരണ്ണൗ ശരവർഷാണ്യ് അമുഞ്ചതാം

സിംഹാവ് ഇവ സുസംഭ്രമോ പരസ്പരജിഗീഷയാ
 15 അന്യോന്യം ജംഗ്ലതൃശ് ചൈവ നർദമാനൗ വൃഷാവ് ഇവ
 അന്യോന്യം പ്രേക്ഷമാണൗ ച ചേരതുസ് തൗ മഹാരഥൗ
 16 തതഃ പൂർണായതോത്സൃഷ്ടൈർ അന്യോന്യം സുകൃതവ്രണൗ
 വിരേജതുർ മഹാരാജ പുഷ്പിതാവ് ഇവ കിംശ്രുകൗ
 17 തതോ രാജൻ പ്രതിയോൻ സിംഹനാദാൻ മുഹൂർ മുഹൂഃ
 തലയോശ് ച തഥാ ശബ്ദാൻ ധനുഷോശ് ച മഹാഹവേ
 18 ശംഖശബ്ദരവാംശ് ചൈവ ചക്രതുസ് തൗ രഥോത്തമൗ
 അന്യോന്യം ച മഹാരാജ പീഡയാം ചക്രതുർ ദൃശം
 19 തതോ യുധിഷ്ഠിരോ രാജാ തവ പുത്രം ത്രിഭിഃ ശരൈഃ
 ആജഘാനോരസി ക്രമോ വജ്രവേഗോ ദുരാസദഃ
 20 പ്രതിവിവ്യാധ തം തൂർണം തവ പുത്രോ മഹീപതിം
 പഞ്ചഭിർ നിശിതൈർ ബാണൈർ ഹേമപുംബൈഃ ശിലാശിതൈഃ
 21 തതോ ദുര്യോധനോ രാജാ ശക്തിം ചിക്ഷേപ ഭാരത
 സർവപാരശവീം തീക്ഷ്ണാം മഹോൽകാ പ്രതിമാം തദാ
 22 താം ആപതന്തിം സഹസാ ധർമരാജഃ ശിലാശിതൈഃ
 ത്രിഭിശ് ചിച്ഛേദ സഹസാ തം ച വിവ്യാധ സപ്തഭിഃ
 23 നിപപാത തതഃ സാഥ ഹേമദണ്ഡാ മഹാഘനാ
 നിപതന്തി മഹോൽകേവ വ്യരാജച് ഛിഖി സംനിദാ
 24 ശക്തിം വിനിഹതാം ദൃഷ്ട്വാ പുത്രസ് തവ വിശാം പതേ
 നവഭിർ നിശിതൈർ ഭൈല്ലർ നിജഘാന യുധിഷ്ഠിരോ
 25 സോ fതിവിഭോ ബലവതാം അഗ്രണീഃ ശത്രുതാപനഃ
 ദുര്യോധനം സമുദ്ദീശ്യ ബാണം ജഗ്രാഹ സത്യരഃ
 26 സമാധത്ത ച തം ബാണം ധനുഷ്യ് ഉഗ്രം മഹാബലഃ
 ചിക്ഷേപ ച തതോ രാജാ രാജന്തഃ ക്രമഃ പരാക്രമീ
 27 സ തു ബാണഃ സമാസാദ്യ തവ പുത്രം മഹാരഥം
 വ്യമോഹയത രാജാനം ധരണീം ച ജഗാമ ഹ
 28 തതോ ദുര്യോധനഃ ക്രമോ ഗദാം ഉദ്യമ്യ വേഗിതഃ
 വിധിത്യഃ കലഹസ്യാന്തം അഭിദുദ്രാവ പാണ്ഡവം
 29 തം ആലക്ഷ്യോദ്യത ഗദം ദണ്ഡഹസ്തം ഇവാന്തകം
 ധർമരാജോ മഹാശക്തിം പ്രാഹിണോത് തവ സുനവേ
 ദീപ്യമാനാം മഹാവേഗാം മഹോൽകാം ജ്വലിതാം ഇവ
 30 രഥസഥഃ സ തയാ വിഭോ വർമ ഭിത്ത്വാ മഹാഹവേ

ഭൃശം സംവിശ്നഹൃദയഃ പപാത ച മുമോഹ ച
 31 തതസ് ത്വരിതം ആഗത്യ കൃതവർമ്മാ തവാത്മജം
 പ്രത്യപദ്യത രാജാനം മഗ്നം വൈ വ്യസനാർണ്ണവേ
 32 ഭീമോ fപി മഹതീം ഗൃഹ്യ ഗദാം ഹേമപരിഷ്കൃതാം
 അഭിദ്രുദ്രാവ വേഗേന കൃതവർമ്മാണം ആഹവേ
 ഏവം തദ് അഭവദ് യുദ്ധം ത്വദീയാനാം പരൈഃ സഹ

അധ്യായം 21

1 [സ്]

തതഃ കർണം പുരസ്കൃത്യ ത്വദീയാ യുദ്ധദുർമദാഃ
 പുനർ ആവൃത്യ സംഗ്രാമം ചക്രൂർ ദേവാസുരോപമം
 2 ദ്വിരദരഥനരാശ്വശംഖശബ്ദൈഃ പരിഹൃഷിതാ വിവിധൈശ് ച ശസ്ത്രപാതൈഃ
 ദ്വിരദരഥപദാതിസാർഥവാഹാഃ; പരിപതിതാഭീമുഖാഃ പ്രജഹ്വിരേ തേ
 3 ശരപരശു വരാസി പട്ടിശൈർ; ഇഷ്ടിർ അനേകവിധൈശ് ച സാദിതാഃ
 ദ്വിരദരഥഹയാ മഹാഹവേ; വരപുരുഷൈഃ പുരുഷാശ് ച വാഹനൈഃ
 4 കമലദിനകരേന്ദ്ര സംനിഭൈഃ; സിതദശനൈഃ സുമുഖാക്ഷി നാസികൈഃ
 രുചിരമൃകട കണ്യലൈർ മഹീ; പുരുഷശിരോഭീർ അവസ്തുതാ ബഭൗ
 5 പരിഘമുസല ശക്തിതോമരൈർ; നഖരളശൂണ്ഡി ഗദാ ശന്തൈർ ദ്രുതാഃ
 ദ്വിരദരഥഹയാഃ സഹസ്രശോഃ; ത്വരിതന്ദി പ്രവഹാസ് തദാബ്ജവൻ
 6 പ്രഹത നരരഥാശ്വകുഞ്ജരഃ; പ്രതിഭയ ദർശനം ഉൽബണം തദാ
 തദ് അഹിതനിഹതം ബഭൗ ബലം; പിതൃപരിരാഷ്ടം ഇവ പ്രജാ ക്ഷയേ
 7 അഥ തവ നരദേവ സൈനികാസ്; തവ ച സുതാഃ സുരസുന്ദര സംനിഭാഃ
 അമിതബലപുരഃസരാ രണേ; കരു വൃഷഭാഃ ശിനിപുത്രം അഭ്യയഃ
 8 തദ് അതിരുചിര ഭീമം ആബഭൗ; പുരുഷവരാശ്വരഥദിപാകലം
 ലവണജലസമുദ്ധത സ്വനം; ബലം അമരാസുരസൈന്യസംനിഭം
 9 സുരപതിസമവിക്രമസ് തതസ്; ത്രിദശവരാവരജോപമം യുധി
 ദിനകരകിരണ പ്രഭൈഃ പുഷ്പതകൈർ; അവിതനയോ ഭൃത്യഹനച് ഛിനി
 പ്രവീരം
 10 തം അപി സരഥ വാജിസാരഥിഃ; ശിനിവൃഷഭോ വിവിധൈഃ ശരൈസ് ത്വരൻ
 ഭൃഗുശ വിഷസമപ്രഭൈഃ രണേ; പുരുഷവരം സമവാസുണോത് തദാ
 11 ശിനിവൃഷഭ ശരപ്രപീഡിതം; തവ സുഹൃദോ വസുഷേണം അഭ്യയഃ
 ത്വരിതം അതിരഥാ രഥർഷഭാഃ; ദ്വിരദരഥാശ്വപദാതിഭിഃ സഹ
 12 തം ഉദധി നിഭം ആദ്രവദ് ബലീ; ത്വരിതതരൈഃ സമഭിദ്രുതം പരൈഃ
 ദ്രുപദ സുത സഖസ് തദാകരോത്; പുരുഷരഥാശ്വഗജക്ഷയം മഹത്
 13 അഥ പുരുഷവരൗ കൃതാഹ്നികൗ; ഭവം അഭിപുജ്യ യഥാവിധി പ്രഭം
 അരിവയ കൃതനിശ്ചയൗ ദ്രുതം; തവ ബലം അർജുന കേശവൗ സൃതൗ
 14 ജലദനിനദനിസ്വനം രഥം; പവനവിധൂതപതാക കേതനം
 സിതഹയം ഉപയാന്തം അന്തികം; ഹൃതമനസോ ദദശൂസ് തദാരയഃ
 15 അഥ വിസ്ഫാര്യാ ഗാഞ്ധീവം രണേ നൃത്യന് ഇവാർജുനഃ
 ശരസംബാധം അകരോത് ഖം ദിശഃ പ്രദിശസ് തഥാ

16 രഥാൻ വിമാനപ്രതിമാൻ സജ്ജയന്ത്രായുധ ധ്വജാൻ
സസാരഥീംസ് തദാ ബാണൈർ അഭ്രാണീവാനിലോ റവധീത്
17 ഗജാൻ ഗജപ്രയന്തും ച വൈജയന്ത്യ് അയുധ ധ്വജാൻ
സാദിനോ റശ്യാംഗ് ച പന്തിംഗ് ച ശരൈർ നിന്ത്യേ യമക്ഷയം
18 തം അന്തകം ഇവ ക്രൂദ്ധം അനിവാര്യം മഹാരഥം
ദുര്യോധനോ റഭ്യയാദ് ഏകോ നിഘ്നൻ ബാണൈഃ പൃഥഗ്വിധൈഃ
19 തസ്യാർജുനോ ധനുഃ സൂതം കേതും അശ്യാംഗ് ച സായകൈഃ
ഹത്യാ സപ്തഭീർ ഏകൈകം ഹത്രം ചിച്ഛേദ പത്രിണാ
20 നവമം ച സമാസാദ്യ വ്യജ്ജജത് പ്രതിഘാതിനം
ദുര്യോധനായേഷു വരം തം ദ്രൗണിഃ സപ്തധാച്ഛിനത്
21 തതോ ദ്രൗണേർ ധനുഗ് ഛിത്ത്യാ ഹത്യാ ചാശ്വവരാണ് ശരൈഃ
കൃപസ്യാപി തഥാത്യഗ്രം ധനുഗ് ചിച്ഛേദ പാണ്ഡവഃ
22 ഹാർദിക്യസ്യ ധനുഗ് ഛിത്ത്യാ ധ്വജം ചാശ്വം തഥാവധീത്
ദുഃശാസനസ്യേഷു വരം ഛിത്ത്യാ രാധേയം അഭ്യയാത്
23 അഥ സാത്യകിം ഉത്സൃജ്യ ത്വരൻ കർണോ റർജുനം ത്രിഭിഃ
വിദ്ധ്യാ വിവ്യായ വിംശത്യാ കൃഷ്ണം പാർഥം പുനസ് ത്രിഭിഃ
24 അഥ സാത്യകിർ ആഗത്യ കർണം വിദ്ധ്യാ ശിരൈഃ ശരൈഃ
നവത്യാ നവഭീഗ് ചോഘ്രൈഃ ശതേന പുനർ ആർദയത്
25 തഃ പ്രവീരാഃ പാണ്ഡുനാം സർവേ കർണം അപീഡയൻ
യുധാമന്യുഃ ശിഖണ്ഡീ ച ദ്രൗപദേയാഃ പ്രഭദ്രകാഃ
26 ഉത്തമൗജാ യുയുത്സുഗ് ച യമൗ പാർഷ്വത ഏവ ച
ചേദികാരൗഷ മത്സ്യാനാം കേകയാനാം ച യദ് ബലം
ചേകിതാനഗ് ച ബലവാൻ ധർമരാജഗ് ച സുവ്രതഃ
27 ഏതേ രഥാശ്വദ്വിരദൈഃ പന്തിഭീഗ് ചോഗ്രവിക്രമൈഃ
പരിവാര്യ രണേ കർണം നാനാശരൈശ്ചൈ അവാകിരൻ
ഭാഷന്തോ വാഗ്ഭീർ ഉഗ്രാഭിഃ സർവേ കർണവയേ വൃതാഃ
28 താം ശസ്ത്രവൃഷ്ടിം ബഹുധാ ഛിത്ത്യാ കർണഃ ശിരൈഃ ശരൈഃ
അപോവാഹ സ്മ താൻ സർവാൻ ദ്രുമാൻ ഭക്ത്യേവ മാരുതഃ
29 രഥിനഃ സമഹാ മാത്രാൻ ഗജാൻ അശ്യാൻ സസാദിനഃ
ശരവ്രാതാംഗ് ച സഭ്രഭോ നിഘ്നൻ കർണോ വ്യദ്ദശ്യത
30 തദ് വധ്യമാനം പാണ്ഡുനാം ബലം കർണാസ്തു തേജസാ
വിശസ്തു ക്ഷതദേഹം ച പ്രായ ആസീത് പരാങ്മുഖം
31 അഥ കർണാസ്തം അസ്തേണ പ്രതിഹത്യർജുനഃ സ്വയം

ദിശഃ ഖം ചൈവ ഭൂമിം ച പ്രാവൃണോച് ഛരവൃഷ്ടിഭിഃ
32 മുസലാനീവ നിഷ്ഠേതുഃ പരിഘാ ഇവ ചേഷവഃ
ശതപ്തൃ ഇവ ചാപ്യ് അന്യേ വജ്രാണ്യ് ഉഗ്രാണി വാപരേ
33 തൈർ വധ്യമാനം തത് സൈന്യം സപത്യശ്വരഥദിപം
നിമീലിതാക്ഷം അത്യർഥം ഉദഭ്രാമ്യത് സമന്തതഃ
34 നിഷ്ഠേവല്യം തദാ യുദ്ധം പ്രാപൂർ അശ്വനരദിപാഃ
വധ്യമാനാഃ ശരൈർ അന്യേ തദാ ഭീതാഃ പ്രദ്രുവുഃ
35 ഏവം തേഷാം തദാ യുദ്ധേ സംസക്താനാം ജയേഷിണാം
ഗിരിമന്തും സമാസാദ്യ പ്രത്യപദ്യത ഭാനമാൻ
36 തമസാ ച മഹാരാജ രജസാ ച വിശേഷതഃ
ന കിം ചിത് പ്രത്യപശ്യാമ ശൂഭം വാ യദി വാശൂഭം
37 തേ ത്രസന്തോ മഹേഷ്യാസാ രാത്രിയുദ്ധസ്യ ഭാരത
അപയാനം തതശ് ചക്രഃ സഹിതാഃ സർവവാജിഭിഃ
38 കൗരവേഷു ച യാതേഷു തദാ രാജൻ ദിനക്ഷയേ
ജയം സുമനസഃ പ്രാപ്യ പാർഥാഃ സ്വശിബിരം യയുഃ
39 വാദിത്രശബ്ദൈർ വിവിധൈഃ സിംഹനാദൈശ് ച നർതിതൈഃ
പരാൻ അവഹസന്തശ് ച സ്തുവന്തശ് ചാച്യുതാർജുനൗ
40 കൃതേ ിവഹാരേ തൈർ വീരൈഃ സൈനികാഃ സർവ ഏവ തേ
ആശിഷഃ പാണ്ഡവേയേഷു പ്രായുജ്യന്ത നരേശ്വരാഃ
41 തതഃ കൃതേ ിവഹാരേ ച പ്രഹൃഷ്ടാഃ കൃപാബദ്ധവാഃ
നിശായാം ശിബിരം ഗത്വാ ന്യവിശന്ത നരേശ്വരാഃ
42 യക്ഷരക്ഷഃപിശാചാശ് ച ശ്യാപദാനി ച സംഘരഃ
ജഗ്തുർ ആയോധനം ഘോരം രുദ്രസ്യാനർതനോപമം

അധ്യായം 22

1 [ധൃ]

സ്വേനച ഛരന്ദേന നഃ സർവാൻ നാവധീദ് വ്യക്തം അർജുനഃ
 ന ഹ്യ് അന്യാ സമരേ മുച്യേതാന്തകോ ിപ്യ് ആതതായിനഃ
 2 പാർഥോ ഹ്യ് ഏകോ ിഹരദ് ഭദ്രാം ഏകശ് ചാഗ്നിം അതർപയത്
 ഏകശ് ചേമാം മഹീം ജിത്വാ ചക്രേ ബലിഭൂതോ നൃപാൻ
 3 ഏകോ നിവാതകവചാൻ അവധീദ് ദിവ്യകാർമുകഃ
 ഏകഃ കിരാത രൂപേണ സ്ഥിതം ശർവം അയോധയത്
 4 ഏകോ ിഭ്യരക്ഷദ് ഭരതാൻ ഏകോ ഭവം അതോഷയത്
 തേനൈകേന ജിതഃ സർവേ മദിയാ ഉഗ്രതേജസഃ
 തേ ന നിന്ദ്യാഃ പ്രശസ്യാശ് ച യത് തേ ചക്രൂർ ബ്രവീഹി തത്

5 [സ്]

ഹതപ്രഹത വിധസ്തോ വിവർമായുധ വാഹനഃ
 ദീനസ്വരാ ഭൂയമാനാ മാനിനഃ ശത്രുഭിർ ജിതഃ
 6 ശിബിരസ്ഥഃ പുനർ മന്ത്രം മന്ത്രയന്തി സു കൗരവാഃ
 ഭഗദാംഷ്ടാ ഹതവിഷാഃ പദാക്രാന്താ ഇവോരഗാഃ
 7 താൻ അബ്രവീത് തതഃ കർണഃ ക്രുദ്ധഃ സർപ ഇവ ശ്വസൻ
 കരം കരേണാഭിപീഡ്യ പ്രേക്ഷമാണസ് തവാത്മജം
 8 യത്തോ ദൃഢശ് ച ദക്ഷശ് ച ധൃതിമാൻ അർജുനഃ സദാ
 സ ബോധയതി ചാപ്യ് ഏനം പ്രാപ്തകാലം അധോക്ഷജഃ
 9 സഹസ്രാസ്തു വിസർഗേണ വയം തേനാദ്യ വഞ്ജിതഃ
 ശ്വസ് ത് അഹം തസ്യ സങ്കൽപം സർവം ഹന്താ മഹീപതേ
 10 ഏവം ഉക്തസ് തഥേത്യ് ഉക്ത്വാ സോ ിനജജേത നൃപോത്തമാൻ
 സുഖോഷിതാസ് തേ രജനീം ഹൃഷ്ടാ യുദ്ധായ നിര്യയഃ
 11 തേ ിപശ്യൻ വിഹിതം വ്യൂഹം ധർമ്മരാജേന ഭൂർജയം
 പ്രയത്താത് കുരുമുഖ്യേന ബൃഹസ്പത്യശനോ മതാത്
 12 അഥ പ്രതീപ കർതാരം സതതം വിജിതാത്മനാം
 സസ്താര വൃഷഭസ്തസ്യം കർണം ഭൂദ്യോധനസ് തദാ
 13 പുരന്ദരസമം യുദ്ധേ മരുദ്ഗണസമം ബലേ
 കാർതവീര്യ സമം വീര്യേ കർണം രാജേന്താ ിഗമൻ മനഃ
 സൃതപത്രം മഹേഷ്യാസം ബന്ധും ആത്യയികേഷ് ഇവ

14 [ധൃ]

യദ് വോ ിഗമൻ മനോ മന്ദഃ കർണം വൈകർതനം തദാ

അപ്യ് അദ്രാക്ഷത തം യുയം ശീതാർതാ ഇവ ഭാസ്കരം
 15 കൃതേ ിവഹാരേ സൈന്യാനാം പ്രവൃത്തേ ച രണേ പുനഃ
 കഥം വൈകർതനഃ കർണസ് തത്രായുധ്യത സഞ്ജയ
 കഥം ച പാണ്ഡവഃ സർവേ യുധ്യസ് തത്ര സൃതജം
 16 കർണോ ഹ്യ് ഏകോ മഹാബാഹുർ ഹന്യാത് പാർഥാൻ സസോമകാൻ
 കർണസ്യ ഭജയോർ വീര്യം ശക്ര വിഷ്ണുസമം മതം
 തഥാസ്താണി സുഘോരാണി വിക്രമശ് ച മഹാത്മനഃ
 17 ദുര്യോധനം തദാ ദൃഷ്ട്വാ പാണ്ഡവേന ഭൃശാർദിതം
 പരാക്രാന്താൻ പാണ്ഡ്യസുതാൻ ദൃഷ്ട്വാ ചാപി മഹാഹവേ
 18 കർണം ആശ്രിത്യ സംഗ്രാമേ ദർപോ ദുര്യോധനേ പുനഃ
 ഭജതും ഉത്സഹതേ പാർഥാൻ സപുത്രാൻ സഹ കേശവാൻ
 19 അഹോ ബത മഹദ് ദുഃഖം യത്ര പാണ്ഡ്യസുതാൻ രണേ
 നാതരദ് രഭസഃ കർണോ ദൈവം നൃനം പരായണം
 അഹോ ദ്യുതസ്യ നിഷ്ഠേയം ഘോരാ സമ്പ്രതി വർതതേ
 20 അഹോ ദുഃഖാനി തീവ്രാണി ദുര്യോധനകൃതാന്യ് അഹം
 സഹിഷ്യാമി സുഘോരാണി ശല്യ ഭൂതാനി സഞ്ജയ
 21 സൗബലം ച തഥാ താത നീതിമാൻ ഇതി മന്യതേ
 22 യുദ്ധേഷു നാമ ദിവ്യേഷു വർതമാനേഷു സഞ്ജയ
 അശ്രൗഷം നിഹതാൻ പുത്രാൻ നിത്യം ഏവ ച നിർജിതാൻ
 23 ന പാണ്ഡവാനാം സമരേ കശ് ചിദ് അസ്തി നിവാരകഃ
 സ്തീമധ്യം ഇവ ഗാഹന്തി ദൈവം ഹി ബലവത്തരം
 24 [സ്]
 അതിക്രാന്തം ഹി യത് കാര്യം പശ്ചാച് ചിന്തയതീതി ച
 തച് ചാസ്യ ന ഭവേത് കാര്യം ചിന്തയാ ച വിനശ്യതി
 25 തദ് ഇദം തവ കാര്യം തു ദുരപ്രാപ്തം വിജാനതാ
 ന കൃതം യത് ത്വയാ പൂർവം പ്രാപ്താപ്രാപ്ത വിചാരണേ
 26 ഉക്തോ ിസി ബഹുധാ രാജൻ മാ യുധ്യന്വേതി പാണ്ഡവൈഃ
 ഗൃഹ്ണീഷേ ന ച തൻ മോഹാത് പാണ്ഡവേഷു വിശാം പതേ
 27 ത്വയാ പാപാനി ഘോരാണി സമാചീർണാനി പാണ്ഡ്യഷു
 ത്വത്കൃതേ വർതതേ ഘോരഃ പാർഥിവാനാം ജനക്ഷയഃ
 28 തത് ത്വ് ഇദാനീം അതിക്രമ്യ മാ ശുചോ ഭരതർഷഭ
 ശൃണു സർവം യഥാവൃത്തം ഘോരം വൈശസം അച്യുത
 29 പ്രഭാതായാം രജന്യാം തു കർണോ രാജാനം അഭ്യയാത്

സമേത്യ ച മഹാബാഹുർ ദുര്യോധനം അഭാഷത
 30 അദ്യ രാജൻ സമേഷ്യാമി പാണ്ഡവേന യശസിനാ
 ഹനിഷ്യാമി ച തം വീരം സ വാ മാം നിഹനിഷ്യതി
 31 ബഹുത്യാൻ മമ കാര്യാണാം തഥാ പാർഥസ്യ പാർഥിവ
 നാഭ്രത് സമാഗമോ രാജൻ മമ ചൈവാർജ്ജുനസ്യ ച
 32 ഇദം തു മേ യഥാ പ്രജ്ഞം ശൃണു വാക്യം വിശാം പതേ
 അനിഹത്യ രണേ പാർഥം നാഹം ഏഷ്യാമി ഭാരത
 33 ഹതപ്രവീരേ സൈന്യേ ിസ്തീൻ മയി ചൈവ സ്ഥിതേ യുധി
 അഭിയാസ്യതി മാം പാർഥഃ ശക്ര ശക്ത്യാ വിനാകൃതം
 34 തതഃ ശ്രേയഃ കരം യത് തേ തൻ നിബോധ ജനേശ്വര
 ആയുധാനാം ച യദ് വീര്യം ദ്രവ്യാണാം അർജ്ജുനസ്യ ച
 35 കായസ്യ മഹതോ ഭേദേ ലാഘവേ ദൂരപാതനേ
 സൗഷ്ഠവേ ചാസ്ത്രയോഗേ ച സവ്യസാചീ ന മത്സമഃ
 36 സർവായുധമഹാമാത്രം വിജയം നാമ തദ് ധനുഃ
 ഇന്ദ്രാർഥം അഭികാമേന നിർമിതം വിശ്വകർമ്മണാ
 37 യേന ദൈത്യ ഗണാൻ രാജഞ് ജീതവാൻ വൈ ശതക്രതുഃ
 യസ്യ ഘോഷേണ ദൈത്യാനാം വിമുഹ്യന്തി ദിശോ ദശ
 തദ് ഭാർഗവായ പ്രായച്ഛച് ഛക്രഃ പരമസംമതം
 38 തദ് ദിവ്യം ഭാർഗവോ മഹ്യം അദദാദ് ധനുർ ഉത്തമം
 യേന യോത്സ്യേ മഹാബാഹുഃ അർജ്ജുനം ജയതാം വരം
 യഥേന്ദ്രഃ സമരേ സർവാൻ ദൈതേയാൻ വൈ സമാഗതാൻ
 39 ധനുർ ഘോരം രാമദത്തം ഗാണധീവാത് തദ് വിശിഷ്യതേ
 ത്രിഃ സപ്തകൃത്യഃ പൃഥിവി ധനുഷാ തേന നിർജ്ജിതാ
 40 ധനുഷോ യസ്യ കർമാണി ദിവ്യാനി പ്രാഹ ഭാർഗവഃ
 തദ് രാമോ ഹ്യ അദദാൻ മഹ്യം യേന യോത്സ്യാമി പാണ്ഡവം
 41 അദ്യ ദുര്യോധനാഹം ത്യാം നന്ദയിഷ്യേ സബാസവം
 നിഹത്യ സമരേ വീരം അർജ്ജുനം ജയതാം വരം
 42 സപർവതവനദ്വീപാ ഹതദ്വീഡ്ഭിഃ സസാഗരാ
 പുത്രപൗത്ര പ്രതിഷ്ഠാ തേ ഭവിഷ്യത്യ അദ്യ പാർഥിവ
 43 നാസാധ്യം വിദ്യതേ മേ ിദ്യ ത്വത്പ്രിയാർഥം വിശേഷതഃ
 സമൃഗ് ധർമാനുരക്തസ്യ സിദ്ധിർ ആത്മവതോ യഥാ
 44 ന ഹി മാം സമരേ സോഽപ്യം സ ശക്തോ ിസ്തിം തദർ യഥാ
 അവശ്യം തു മയാ വാച്യം യേന ഹീനോ ിസ്തി ഫൽഗുനാത്

45 ജ്യോ തസ്യ ധനുഷോ ദിവ്യാ തഥാക്ഷയുൗ മഹേഷ്യധീ
 തസ്യ ദിവ്യം ധനുഃശ്രേഷ്ഠം ഗാണധീവം അജരം യുധി
 46 വിജയം ച മഹദ് ദിവ്യം മഥാപി ധനുർ ഉത്തമം
 തത്രാഹം അധികഃ പാർഥാദ് ധനുഷാ തേന പാർഥിവ
 47 മയാ ചാഭ്യധികോ വീരഃ പാണ്ഡവസ് തൻ നിബോധ മേ
 രശ്മിഗ്രാഹശ് ച ദാശാർഹഃ സർവലോകനമസ്കൃതഃ
 48 അഗ്നിദത്തശ് ച വൈ ദിവ്യോ രഥഃ കാഞ്ചനഭ്രൂഷണഃ
 അച്ഛേദ്യഃ സർവതോ വീര വാജിനശ് ച മനോജവാഃ
 ധ്വജശ് ച ദിവ്യോ ദൃതിമാൻ വാനരോ വിസ്മയം കരഃ
 49 കൃഷ്ണശ് ച സ്രഷ്ടോ ജഗതോ രഥം തം അഭിരക്ഷതി
 ഏഭിർ ദ്രവൈർ അഹം ഹീനോ യോദ്ധ്യം ഇച്ഛാമി പാണ്ഡവം
 50 അയം തു സദശോ വീരഃ ശല്യഃ സമിതിശോഭനഃ
 സാരഥ്യം യദി മേ കര്യാദ് യുവസ് തേ വിജയോ ഭവേത്
 51 തസ്യ മേ സാരഥിഃ ശല്യോ ഭവത് അസു കരഃ പരൈഃ
 നാരാചാൻ ഗാർവൃപത്രാംശ് ച ശകടാനി വഹന്തു മേ
 52 രഥാശ് ച മുഖ്യാ രാജേന്ദ്ര യുക്താ വാജിഭിർ ഉത്തമൈഃ
 ആയാതു പശ്ചാത് സതതം മാം ഏവ ഭരതർഷഭ
 53 ഏവം അഭ്യധികഃ പാർഥാദ് ഭവിഷ്യാമി ഗുണൈർ അഹം
 ശല്യോ ഹ്യ് അഭ്യധികഃ കൃഷ്ണാദ് അർജുനാദ് അധികോ ഹ്യ് അഹം
 54 യഥാശ്വഹൃദയം വേദ ദാശാർഹഃ പരവീരഹാ
 തഥാ ശല്യോ ിപി ജാനീതേ ഹയാനാം വൈ മഹാരഥഃ
 55 ബാഹുവീര്യേ സമോ നാസ്തി മദ്രരാജസ്യ കശ് ചന
 തഥാസ്തൈർ മത്സമോ നാസ്തി കശ് ചിദ് ഏവ ധനുർധരഃ
 56 തഥാ ശല്യ സമോ നാസ്തി ഹയയാനേ ഹ കശ് ചന
 സോ ിയം അഭ്യധികഃ പാർഥാദ് ഭവിഷ്യതി രഥോ മമ
 57 ഏതത് കൃതം മഹാരാജ ത്വയേച്ഛാമി പരന്തപ
 ഏവം കൃതേ കൃതം മഹ്യം സർവകാമൈർ ഭവിഷ്യതി
 58 തതോ ദ്രഷ്ട്യാസി സമരേ യത് കരിഷ്യാമി ഭാരത
 സർവഥാ പാണ്ഡവൻ സർവാഞ്ച് ജേഷ്യാമ്യ് അദ്യ സമാഗതൻ
 59 [ദൂർ]
 സർവം ഏതത് കരിഷ്യാമി യഥാ ത്വം കർണ മന്യസേ
 സോപാസംഗാ രഥാഃ സാശ്വാ അനയാസ്യന്തി സൃതജ
 60 നാരാചാൻ ഗാർവൃപക്ഷാംശ് ച ശകടാനി വഹന്തു തേ

അനുയാസ്യമ കർണ ത്യാം വയം സർവേ ച പാർഥിവാഃ

61 [സ്]

ഏവം ഉക്ത്വാ മഹാരാജ തവ പുത്രാഃ പ്രതാപവാൻ

അഭിഗമ്യാബ്രവീദ് രാജാ മദ്രരാജം ഇദം വചഃ

അധ്യായം 23

1 [സ്]

പുത്രസ് തവ മഹാരാജ മദ്രരാജം ഇദം വചഃ
 വിനയേനോപസംഗമ്യ പ്രണയാദ് വാക്യം അബ്രുവിത്
 2 സത്യവ്രത മഹാഭാഗ ദ്വിഷതാം അലവർധന
 മദ്രേശ്വര രണേ ശൂര പരസൈന്യഭയങ്കര
 3 ശൂതവാൻ അസി കർണസ്യ ബ്രുവതോ വദതാം വര
 യഥാ നൃപതിസിംഹാനാം മധ്യേ ത്യാം വരയത്യ് അയം
 4 തസ്നാത് പാർഥ വിനാശാർഥം ഹിതാർഥം മമ ചൈവ ഹി
 സാരഥ്യം രഥിനാം ശ്രേഷ്ഠ സുമനാഃ കർതും അർഹസി
 5 അസ്മാഭീശു ഗൃഹോ ലോകേ നാന്യോ ിസ്ത്വീ ഭവതാ സമഃ
 സ പാതു സർവതഃ കർണം ഭവാൻ ബ്രഹ്മേവ ശങ്കരം
 6 പാർഥസ്യ സചിവഃ കൃഷ്ണോ യഥാഭീശു ഗൃഹോ വരഃ
 തഥാ ത്യാം അപി രായേയം സർവതഃ പരിപാലയ
 7 ഭീഷ്മോ ദ്രോണഃ കൃപഃ കർണോ ഭവാൻ ഭോജശ് ച വിദ്യവാൻ
 ശകനീഃ സൗബഹ്യോ ദ്രുണീർ അഹം ഏവ ച നോ ബലം
 ഏഷാം ഏവ കൃതോ ഭാഗോ നവധാ പൃതനാ പതേ
 8 നൈവ ഭാഗോ ിത്ര ഭീഷ്മസ്യ ദ്രോണസ്യ ച മഹാത്മനഃ
 താഭ്യാം അതീത്യ തൗ ഭാഗൗ നിഹതാ മമ ശത്രുവഃ
 9 വൃദ്ധൗ ഹി തൗ നരവ്യാഘ്രൗ ഛരലേന നിഹതൗ ച തൗ
 കൃത്യാ നസുകരം കർമ്മ ഗതൗ സ്വർഗം ഇതോ ിനഘ
 10 തഥാന്യേ പുരുഷവ്യാഘ്രാഃ പരൈർ വിനിഹതാ യുധി
 അസ്മദീയാശ് ച ബഹവഃ സ്വർഗായോപഗതാ രണേ
 ത്യക്ത്യാ പ്രാണാൻ യഥാശക്തി ചേഷ്ടാഃ കൃത്യാ ച പുഷ്കലാഃ
 11 കർണോ ഹ്യ് ഏകോ മഹാബാഹുർ അസ്മത്പ്രിയഹിതേ രതഃ
 ഭവാംശ് ച പുരുഷവ്യാഘ്ര സർവലോകമഹാരഥഃ
 തസ്മിണ് ജയാശാ വിപുലാ മമ മദ്രജനാധിപ
 12 പാർഥസ്യ സമരേ കൃഷ്ണോ യഥാഭീശു വരഗൃഹഃ
 തേന യുക്തോ രണേ പാർഥോ രക്ഷ്യമാണശ് ച പാർഥിവ
 യാനി കർമാണി കൃതതേ പ്രത്യക്ഷാണി തഥൈവ തേ
 13 പൂർവം ന സമരേ ഹ്യ് ഏവം അവധീദ് അർജുനോ റിപുൻ
 അഹന്യ് അഹനി മദ്രേശ ദ്രാവയൻ ദൃശ്യതേ യുധി
 14 ഭാഗോ ിവശിഷ്ടഃ കർണസ്യ തവ ചൈവ മഹാദ്യുതേ

തം ഭാഗം സഹ കർണേന യുഗപൻ നാശയാഹവേ
 15 സൂര്യാരുണൗ യഥാദൃഷ്ട്യാ തമോ നശ്യതി മാരിഷ
 തഥാ നശ്യതു കൗന്തേയാഃ സപാഞ്ചാലാഃ സസൃഞ്ജയാഃ
 16 രഥാനാം പ്രവരഃ കർണോ യന്തുണാം പ്രവരോ ഭവാൻ
 സംനിപാതഃ സമോ ലോകേ ഭവതോർ നാസ്തി കശ് ചന
 17 യഥാ സർവാസ്ത്വ അവസ്ഥാസു വാർഷ്ണേയഃ പാതി പാണ്ഡവം
 തഥാ ഭവാൻ പരിത്രാതു കർണം വൈകർത്തനം രണേ
 18 ത്വയാ സാരഥിനാ ഹ്യ ഏഷ അപ്രയുഷ്യോ ഭവിഷ്യതി
 ദേവതാനാം അപി രണേ സശക്രാണാം മഹിപതേ
 കിം പുനഃ പാണ്ഡവേയാനാം മാതിശങ്കീർ വചോ മമ
 19 ദുര്യോധന വചഃ ശ്രുത്വാ ശല്യഃ ക്രോധസമന്വൃതഃ
 ത്രിശിഖാം ഭൂകടീം കൃത്വാ ധുന്വൻ ഹസ്തൗ പുനഃ പുനഃ
 20 ക്രോധരഭേത മഹാനേത്രേ പരിവർത്യ മഹാഭജഃ
 കലൈശ്വര്യശ്രുതിബലൈർ ദൃപ്തഃ ശല്യോ ബ്രഹ്മവിദ് ഇദം
 21 അവമന്യസേ മാം ഗാന്ധാരേ ധ്രുവം മാം പരിശങ്കസേ
 യൻ മാം ബ്രഹ്മിണി വിസ്രബ്ധം സാരഥ്യം ക്രിയതാം ഇതി
 22 അസുന്തോ ഭൃത്യധികം കർണം മന്യമാനഃ പ്രശംസസി
 ന ചാഹം യുധി രാധേയം ഗണയേ തുല്യം ആത്മനാ
 23 ആദിശ്യതാം അഭ്യധികോ മമാംശഃ പൃഥിവീപതേ
 തം അഹം സമരേ ഹത്യാ ഗമിഷ്യാമി യഥാഗതം
 24 അഥ വാപ്യ ഏക ഏവാഹം യോത്സ്യാമി കരുനന്ദന
 പശ്യ വിദ്യം മമാദ്യ ത്വം സംഗ്രാമേ ദഹതോ രിപുൻ
 25 ന ചാഭികാമാൻ കൗരവ്യ വിധായ ഹൃദയേ പുമാൻ
 അസ്മദ്രിധഃ പ്രവർത്തേത മാ മാ ത്വം അതിശങ്കിഥാഃ
 26 യുധി ചാപ്യ അവമാനോ മേ ന കർതവ്യഃ കഥം ചന
 പശ്യ ഹീമൗ മമ ഭജൗ വജ്രസംഹനനോപമൗ
 27 ധനുഃ പശ്യ ച മേ ചിത്രം ശരാംശ് ചാശീവിഷോപമാൻ
 രഥം പശ്യ ച മേ ക്ലൃപ്തം സദശൈർ വാതവേഗിതൈഃ
 ഗദാം ച പശ്യ ഗാന്ധാരേ ഹേമപട്ട വിഭൂഷിതാം
 28 ദാരയേയം മഹീം ക്രുദ്ധോ വികിരേയം ച പർവതാൻ
 ശോഷയേയം സമുദ്രാംശ് ച തേജസാ സ്വേന പാർഥിവ
 29 തൻ മാം ഏവംവിധം ജാനൻ സമർഥം അതിനിഗ്രഹേ
 കസ്താദ് യനക്ഷി സാരഥ്യേ നൃണസ്യായിരഥേർ നൃപ

30 ന നാമ ധൂരി രാജേന്ദ്ര പ്രയോജ്ജം ത്വം ഇഹാർഹസി
 ന ഹി പാപീയസഃ ശ്രോയാൻ ഭൂത്യാ പ്രേഷ്യത്വം ഉത്സഹേ
 31 യോ ഹ്യ് അഭ്യുപഗതം പ്രീത്യാ ഗരീയാംസം വശേ സ്ഥിതം
 വശേ പാപീയസോ ധത്തേ തത് പാപം അധരോത്തരം
 32 ബ്രാഹ്മണാ ബ്രഹ്മണാ സൃഷ്ടാ മുഖാത് ക്ഷത്രം അഥോരസഃ
 ഊരുഭ്യോം അസൃജദ് വൈശ്യാത് ശൂദ്രാൻ പദ്ഭ്യോം ഇതി ശ്രുതിഃ
 തേഭ്യോ വർണവിശേഷാൽ ച പ്രതിലോമാനലോമജാഃ
 33 അഥാന്യോന്യസ്യ സംയോഗാച് ചാതുർവർണ്യസ്യ ഭാരത
 ഗോപ്താരഃ സംഗ്രഹീതാരൗ ദാതാരഃ ക്ഷത്രീയാഃ സ്മൃതാഃ
 34 യാജനാധ്യാപനൈർ വിപ്രാ വിശുദ്ധൈശ് ച പ്രതിഗ്രഹൈഃ
 ലോകസ്യാനുഗ്രഹാർഥായ സ്ഥാപിതാ ബ്രഹ്മണാ ഭൂവി
 35 കൃഷിശ് ച പാശുപാല്യം ച വിശാം ദാനം ച സർവശഃ
 ബ്രഹ്മക്ഷത്രവിശാം ശൂദ്രാ വിഹിതാഃ പരിചാരകാഃ
 36 ബ്രഹ്മക്ഷത്രസ്യ വിഹിതഃ സ്മൃതാ വൈ പരിചാരകാഃ
 ന വിദ് ശൂദ്രസ്യ തത്രൈവ ശൃണ വാക്യം മമാനഘ
 37 സോ ിഹം മൂർധാവസിക്തഃ സൻ രാജർഷികലസംഭവഃ
 മഹാരഥഃ സമാഖ്യാതഃ സേവ്യഃ സ്തവ്യശ് ച ബന്ദിനാം
 38 സോ ിഹം ഏതാദൃശോ ഭൂത്യാ നേഹാരി കലമർദന
 സ്മൃതപുത്രസ്യ സംഗ്രാമേ സാരഥ്യം കർതും ഉത്സഹേ
 39 അവമാനം അഹം പ്രാപ്യ ന യോത്സ്യാമി കഥം ചന
 ആപ്ച്ച്യ ത്യാദ്യ ഗാന്ധാരേ ഗമിഷ്യാമി യഥാഗതം
 40 ഏവം ഉക്ത്വാ നരവ്യാഘ്രഃ ശല്യഃ സമിതിശോഭനഃ
 ഉത്ഥായ പ്രയയൗ തുർണം രാജമധ്യാദ് അമർഷിതഃ
 41 പ്രണയാദ് ബഹുമാനാച് ച തം നിഗ്രഹ്യ സ്മൃതസ് തവ
 അബ്രവീൻ മധുരം വാക്യം സാമ സർവാർഥസാധകം
 42 യഥാ ശല്യ ത്വം ആത്മേദം ഏവം ഏതദ് അസംശയം
 അഭിപ്രായസ് തു മേ കശ് ചിത് തം നിബോധ ജനേശ്വര
 43 ന കർണോ ിഭ്യധികസ് ത്വത്തഃ ശങ്കേ നൈവ കഥം ചന
 ന ഹി മദ്രേശ്വരോ രാജാ കര്യാദ് യദ് അന്യതം ഭവേത്
 44 ഋതം ഏവ ഹി പൂർവാസ് തേ വഹന്തി പുരുഷോത്തമാഃ
 തസ്മാദ് ആർതായനിഃ പ്രോക്തോ ഭവാൻ ഇതി മതിർ മമ
 45 ശല്യ ഭൂതശ് ച ശത്രുണാം യസ്മാത് ത്വം ഭൂവി മാനദ
 തസ്മാച് ഛരല്യേതി തേ നാമ കഥ്യതേ പൃഥിവീപതേ

46 യദ് ഏവ വ്യാഹൃതം പൂർവം ഭവതാ ഭൂരിദക്ഷിണ
 തദ് ഏവ കരുധർമജ്ഞ മദർഥം യദ് യദ് ഉച്യസേ
 47 ന ച ത്വത്തോ ഹി രാധേയോ ന ചാഹം അപി വീര്യവാൻ
 വൃണീമസ് ത്വാം ഹയാഗ്രയാണാം യന്താരം ഇതി സംയുഗേ
 48 യഥാ ഹ്യ അഭ്യധികം കർണം ഗുണൈസ് താത ധനഞ്ജയാത്
 വാസുദേവാദ് അപി ത്വാം ച ലോകോ ിയം ഇതി മന്യതേ
 49 കർണോ ഹ്യ അഭ്യധികഃ പാർഥാദ് അസ്തൈർ ഏവ നരർഷഭ
 ഭവാൻ അപ്യ അധികഃ കൃഷ്ണാദ് അശ്വയാനേ ബലേ തഥാ
 50 യഥാശ്വഹൃദയം വേദ വാസുദേവോ മഹാമനഃ
 ദിഗുണം ത്വാം തഥാ വേതഥ മദ്രരാജ ന സംശയഃ
 51 [ഷ]

യൻ മാ ബ്രവീഷി ഗാന്ധാരേ മധ്യേ സൈന്യസ്യ കൗരവ
 വിശിഷ്ടം ദേവകീപുത്രാത് പ്രീതിമാൻ അസ്ത് അഹം ത്വയി
 52 ഏഷ സാരഥ്യം ആതിഷ്ഠേ രാധേയസ്യ യശസ്വിനഃ
 യുധൃതഃ പാണ്ഡവാഗ്രേണ യഥാ ത്വാം വീര മന്യസേ
 53 സമയശ് ച ഹി മേ വീര കശ് ചിദ് വൈകർതനം പ്രതി
 ഉത്പ്രജേയം യഥാശ്രദ്ധം അഹം വാചോ ിസ്യ സംനീധൗ
 54 [സ്]

തഥേതി രാജൻ പുത്രസ് തേ സഹ കർണേന ഭാരത
 അബ്രവീൻ മദ്രരാജസ്യ സുതം ഭരതസത്തമ

അധ്യായം 24

1 [ദൂർ]

ഭൂയ ഏവ തു മദ്രേശ യത് തേ വക്ഷ്യാമി തച് ചതുണ
 യഥാ പുരാവൃത്തം ഇദം യുദ്ധേ ദേവാസുരേ വിഭോ
 2 യദ് ഉക്തവാൻ പിതൂർ മഹ്യം മാർകണ്ഡേയോ മഹാൻ ഋഷിഃ
 തദ് അശേഷേണ ബ്രൂവതോ മമ രാജർഷിസത്തമ
 ത്വം നിബോധ ന ചാപ്യ് അത്ര കർതവ്യം തേ വിചാരണാ
 3 ദേവാനാം അസുരാണാം ച മഹാൻ ആസീത് സമാഗമഃ
 ബഭ്രുവ പ്രഥമോ രാജൻ സംഗ്രാമസ് താരകാ മയഃ
 നിർജിതാഗ് ച തദാ ദൈത്യോ ദൈവന്തൈർ ഇതി നഃ ശ്രൂതം
 4 നിർജിതേഷു ച ദൈത്യേഷു താരകസ്യ സുതാസ് ത്രയഃ
 താരാക്ഷഃ കമലാക്ഷഗ് ച വിദ്യുന്മാലീ ച പാർഥിവ
 5 തപ ഉഗ്രം സമാസ്ഥായ നിയമേ പരമേ സ്ഥിതഃ
 തപസാ കർശയാം ആസൂർ ദേഹാൻ സ്യാത് ശത്രുതാപന
 6 ദമേന തപസാ ചൈവ നിയമേന ച പാർഥിവ
 തേഷാം പിതാമഹഃ പ്രീതോ വരദഃ പ്രദദു വരാൻ
 7 അവധ്യത്വം ച തേ രാജൻ സർവഭൂതേഷു സർവദാ
 സഹിതാ വരയാം ആസുഃ സർവലോകപിതാമഹം
 8 താന ബ്രവീത് തദാ ദേവോ ലോകാനാം പ്രളർ ഈശ്വരഃ
 നാസ്തി സർവമരത്വം ഹി നിവർത്യം അതോ ിസുരാഃ
 വരം അന്യം വൃണീധ്യം വൈ യാദൃശം സമ്പ്രരോചതേ
 9 തതസ് തേ സഹിതാ രാജൻ സമ്പ്രധാര്യസക്തദ് ബഹു
 സർവലോകേശ്വരം വാക്യം പ്രണമ്യൈനം അഥാബ്രൂവൻ
 10 അസ്താകം ത്വം വരം ദേവ പ്രയച്ഛേമം പിതാമഹ
 വയം പുരാണി ത്രിണ്യദ് ഏവ സമാസ്ഥായ മഹീം ഇമാം
 വിചരിഷ്യാമ ലോകേ ിസ്തിംസ് ത്വത്പ്രസാദ പുരസ്താഃ
 11 തതോ വർഷസഹസ്രേ തു സമേഷ്യാമഃ പരസ്പരം
 ഏകീഭാവം ഗമിഷ്യന്തി പുരാണ്യ് ഏതാനി ചാനഘ
 12 സമാഗതാനി ചൈതാനി യോ ഹന്യാദ് ഭഗവംസ് തദാ
 ഏകേഷുണാ ദേവവരഃ സ നോ മൃത്യൂർ ഭവിഷ്യതി
 ഏവം അസ്ത്വ് ഇതി താൻ ദേവഃ പ്രത്യക്ത്വാ പ്രാവിശദ് ദിവം
 13 തേ തു ലബ്ധവരാഃ പ്രീതഃ സമ്പ്രധാര്യ പരസ്പരം
 പുരത്രയ വിസൃഷ്ട് അർഥം മയം വവ്രൂർ മഹാസുരം

വിശ്വകർമ്മാണം അജരം ദൈത്യദാനവ പൂജിതം
 14 തതോ മയഃ സ്വതപസാ ചക്രേ ധീമാൻ പുരാണി ഹ
 ത്രീണി കാഞ്ചനം ഏകം തു രൗപ്യം കാർഷ്ണായസം തഥാ
 15 കാഞ്ചനം ദിവി തത്രാസീദ് അന്തരീക്ഷേ ച രാജതം
 ആയസം ചാഭവദ് ഭൂമൗ ചക്രസഥം പൃഥിവീപതേ
 16 ഏകൈകം യോജനശതം വിസ്താരായാമ സംമിതം
 ഗൃഹാട്ടാട്ടാലക യുതം ബൃഹത് പ്രാകാരതോരണം
 17 ഗുണപ്രസവ സംബാധം അസംബാധം അനാമയം
 പ്രാസാദൈർ വിവിധൈശ് ചൈവ ദ്വാരൈശ് ചാപ്യ് ഉപശോഭിതം
 18 പുരേഷ്യ ചാഭവൻ രാജൻ രാജാനോ വൈ പൃഥക് പൃഥക്
 കാഞ്ചനം താരകാക്ഷസ്യ ചിത്രം ആസീൻ മഹാത്മനഃ
 രാജതം കമലാക്ഷസ്യ വിദ്യുന്മാലിന ആയസം
 19 ത്രയസ് തേ ദൈത്യ രാജാനസ് ത്രിംൽ ലോകാൻ ആശു തേജസാ
 ആക്രമ്യ തസ്മദർ വർഷാണാം പുശാൻ നാമ പ്രജാപതിഃ
 20 തേഷാം ദാനവമുഖ്യാനാം പ്രയുതാന്ത് അർബുദാനി ച
 കോട്യശ് ചാപ്രതിവീരാണാം സമാജഗ്മുസ് തതസ് തതഃ
 മഹദ് ഐശ്വര്യം ഇച്ഛന്തസ് ത്രിപുരം ദുർഗം ആശ്രിതാഃ
 21 സർവേഷാം ച പുനസ് തേഷാം സർവയോഗവഹോ മയഃ
 തം ആശ്രിത്യ ഹി തേ സർവേ അവർതന്താകതോ ഭയാഃ
 22 യോ ഹി യം മനസാ കാമം ദധ്യുഃ ത്രിപുരസംശ്രയഃ
 തസ്മൈ കാമം മയസ് തം തം വിദധേ മായയാ തദാ
 23 താരകാക്ഷ സുതശ് ചാസീദ് ധരീർ നാമ മഹാബലഃ
 തപസ് തേപേ പരമകം യേനാതുഷ്യത് പിതാമഹഃ
 24 സ തുഷ്ടം അവൃണോദ് ദേവം വാപീ ഭവതു നഃ പുരേ
 ശസ്തൈർ വിനിഹതാ യത്ര ക്ഷിപ്താഃ സ്യൂർ ബലവത്തരാഃ
 25 സ തു ലബ്ധ്യാ വരം വീരസ് താരകാക്ഷ സുതോ ഹരിഃ
 സസൃജേ തത്ര വാപീം താം മൃതാനാം ജീവനീം പ്രഭോ
 26 യേന രൂപേണ ദൈത്യസ് തു യേന വേഷേണ ചൈവ ഹ
 മൃതസ് തസ്യാം പരിക്ഷിപ്തസ് താദൃശേനൈവ ജജ്ഞിവാൻ
 27 താം പ്രാപ്യ ത്രൈപുരസ്ഥാസ് തു സർവാൽ ലോകാൻ ബബാധിരേ
 മഹതാ തപസാ സിദ്ധാഃ സുരാണാം ഭയവർധനാഃ
 ന തേഷാം അഭവദ് രാജൻ ക്ഷയോ യുദ്ധേ കഥം ചന
 28 തതസ് തേ ലോഭമോഹാദ്യാം അഭിഭൂതാ വിചേതസഃ

നിർവ്രീകാഃ സംസ്ഥിതിം സർവേ സ്ഥാപിതാം സമലൃലുപൻ
 29 വിദ്രാവ്യ സഗണാൻ ദേവാംസ് തത്ര തത്ര തദാ തദാ
 വിചേതഃ സ്വേന കാമേന വരദാനേന ദർപിതാഃ
 30 ദേവാരണ്യാനി സർവാണി പ്രിയാണി ച ദിവൗകസാം
 ഋഷിണാം ആശ്രമാൻപുണ്യാൻ യുപാഞ്ജന പദാംസ് തഥാ
 വ്യനാശയന്ത മര്യാദാ ദാനവാ ഭൃഷ്ടചാരിണഃ
 31 തേ ദേവാഃ സഹിതാഃ സർവേ പിതാമഹം അരിന്ദമ
 അഭിജഗ്മുസ് തദാഖ്യാതും വിപ്ര കാരം സുരേതരൈഃ
 32 തേ തത്ത്വം സർവം ആഖ്യായ ശിരസാഭിപ്രണമ്യ ച
 വധോപായമപ്പച്ചന്ത ഭഗവന്തം പിതാമഹം
 33 ശ്രുത്വാ തദ് ഭഗവാൻ ദേവോ ദേവാൻ ഇദം ഉവാച ഹ
 അസുരാഗ് ച ദുരാത്മാനസ് തേ ചാപി വിഭ്രധ ദ്വിഷഃ
 അപരാധ്യന്തി സതതം യേ യുഷ്മാൻ പീഡയന്ത് ഉത
 34 അഹം ഹി തുല്യഃ സർവേഷാം ഭൂതാനാം നാത്ര സംശയഃ
 അധാർമികാസ് തു ഹന്തവ്യാ ഇത്യ അഹം പ്രബ്രവീമി വഃ
 35 തേ യുധം സ്ഥാണം ഇൗശാനം ജിഷ്ണം അക്ലിഷ്ടകാരിണം
 യോദ്ധാരം വൃണതാദിത്യാഃ സ താൻ ഹന്താ സുരേതരാൻ
 36 ഇതി തസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ ദേവാഃ ശക്രപുരോഗമാഃ
 ബ്രഹ്മാണം അഗ്രതഃ കൃത്വാ വൃഷാങ്കം ശരണം യയുഃ
 37 തപഃ പരം സമാതസ്ഥൂർ ഗൃണന്തോ ബ്രഹ്മ ശാശ്വതം
 ഋഷിഭിഃ സഹധർമ്മജ്ഞാ ഭവം സർവാത്മനാ ഗതാഃ
 38 തുഷ്ടവൂർ വാഗ്ഭിർ അർഥ്യാഭിർ ഭയേഷ്ഠ് അഭയകൃത്തമം
 സർവാത്മാനം മഹാത്മാനം യേനാപ്തം സർവം ആത്മനാ
 39 തപോ വിശേഷൈർ ബഹുഭിർ യോഗം യോ വേദ ചാത്മനഃ
 യഃ സാംഖ്യം ആത്മനോ വേദ യസ്യ ചാത്മാ വശേ സദാ
 40 തേ തം ദദശൂർ ഇൗശാനം തേജോരാശിം ഉമാപതിം
 അനന്യസദൃശം ലോകേ വ്രതവന്തം അകൽമഷം
 41 ഏകം ച ഭഗവന്തം തേ നാനാരൂപം അകൽപയൻ
 ആത്മനഃ പ്രതിരൂപാണി രൂപാണ്യ് അഥ മഹാത്മനി
 പരസുരസ്യ ചാപശ്യൻ സർവേ പരമവിസ്മിതാഃ
 42 സർവഭൂതമയം ചേശം തം അജം ജഗതഃ പതിം
 ദേവാ ബ്രഹ്മർഷയഗ് ചൈവ ശിരോഭിർ ധരണീം ഗതാഃ
 43 താൻ സ്വസ്തി വാക്യേനാഭ്യർച്യ സമുത്ഥാപ്യ ച ശങ്കരഃ

ബൃത ബൃതേതി ഭഗവാൻ സ്മയമാനോ ിഭ്യഭാഷത
 44 ത്ര്യംബകേണാഭ്യനുജ്ഞാതാസ് തതസ് തേ ിസ്വസ്വമചേതസഃ
 നമോ നമസ് തേ ിസ്തു വിഭോ തത ഇത്യ അബ്രവൻ ഭവം
 45 നമോ ദേവാതിദേവായ ധന്വിനേ ചാതിമന്യവേ
 പ്രജാപതിമഖല്ലായ പ്രജാപതിഭിർ ഈഡ്യസേ
 46 നമഃ സ്മതായ സ്മത്യായ സ്മയമാനായ മൃത്യവേ
 വിലോഹിതായ തദ്രായ നീലഗ്രീവായ ശ്രുലിനേ
 47 അമോഘായ മൃഗാക്ഷായ പ്രവരായുധ യോധിനേ
 ദുർവാരണായ ശുക്രായ ബ്രഹ്മണേ ബ്രഹ്മചാരിണേ
 48 ഈശാനായാപ്രമേയായ നിയന്ത്രേ ചർമ വാസസേ
 തപോനിത്യായ പിംഗായ വ്രതിനേ കൃത്തി വാസസേ
 49 കമാര പിന്ത്രേ തൃക്ഷായ പ്രവരായുധ ധാരിണേ
 പ്രപന്നാർതി വിനാശായ ബ്രഹ്മ ദ്വിട് സംഘാലാതിനേ
 50 വനസ്തീനാം പതയേ നരാണാം പതയേ നമഃ
 ഗവാം ച പതയേ നിത്യം യജ്ഞാനാം പതയേ നമഃ
 51 നമോ ിസ്തു തേ സസൈന്യായ ത്ര്യംബകായോഗ്ര തേജസേ
 മനോവാക് കർമഭിർ ദേവ ത്യാം പ്രപന്നാൻ ഭജസ്വ നഃ
 52 തതഃ പ്രസന്നോ ഭഗവാൻ സ്വാഗതേനാഭിനന്ദ്യ താൻ
 പ്രോവാച വ്യേതു വസ്താസോ ബൃത കിം കരവാണി വഃ
 53 പിതൃദേവർഷിസംഘേഭ്യോ വരേ ദത്തേ മഹാത്മനാ
 സത്കൃത്യ ശങ്കരം പ്രാഹ ബ്രഹ്മാ ലോകഹിതം വചഃ
 54 തവാതിസർഗാദ് ദേവേശ പ്രാജാപത്യം ഇദം പദം
 മയാധിതിഷ്ഠതാ ദത്തോ ദാനവേഭ്യോ മഹാൻ വരഃ
 55 താൻ അതിക്രാന്ത മര്യാദാൻ നാന്യഃ സംഹർതും അർഹതി
 ത്യാം ഋതേ ഭൂതഭവ്യേശ ത്യാം ഹ്യ ഏഷാം പ്രത്യ അരിർ വധേ
 56 സ ത്യാം ദേവ പ്രപന്നാനാം യാചതാം ച ദിവചകസാം
 കരു പ്രസാദം ദേവേശ ദാനവാഞ് ജഹി ശുലഭട്ടത്
 57 [ഭഗ്]
 ഹന്തവ്യാഃ ശത്രുവഃ സർവേ യുഷ്ഠാകം ഇതി മേ മതിഃ
 ന ത് ഏകോ ിഹം വധേ തേഷാം സമർഥോ വൈ സുരദിഷാം
 58 തേ യുധം സഹിതാഃ സർവേ മദീയേനാസ്തു തേജസാ
 ജയധം യുധി താഞ് ശത്രുൻ സംഘാതോ ഹി മഹാബലഃ
 59 [ദേവാഹ്]

അസ്തമിതേജോബലം യാവത് താവദ് ദ്വിഗുണം ഏവ ച
തേഷാം ഇതി ഹ മന്യാമോ ദൃഷ്ടതേജോബലാ ഹി തേ
60 [ഭഗ്]

വധ്യാസ് തേ സർവതഃ പാപാ യേ യുഷ്കാസ് അപരാധിനഃ
മമ തേജോബലാർധേന സർവാംസ് താൻ ഘ്നത ശാത്രവാൻ
61 [ദേവാഹ്]

ബിഭർതു തേജസോ ിർധം തേ ന ശക്ഷ്യാമോ മഹേശ്വര
സർവേഷാം നോ ബലാർധേന ത്വം ഏവ ജഹി ശാത്രവാൻ
62 [ദുർ]

തതസ് തഥേതി ദേവേശസ് തൈർ ഉക്തോ രാജസത്തമ
അർധം ആദായ സർവേഭ്യസ് തേജസാഭ്യധികോ ിഭേവത്
63 സ തു ദേവോ ബലേനാസീത് സർവേഭ്യോ ബലവത്തരഃ
മഹാദേവ ഇതി ഖ്യാതസ് തദാ പ്രഭൃതി ശങ്കരഃ

64 തതോ ിബ്രവീൻ മഹാദേവോ ധനുർ ബാണധരസ് ത്വ് അഹം
ഹനിഷ്യാമി രഥേനാജൗ താൻ രിപൂൻ വൈ ദിവൗകസഃ
65 തേ യുധം മേ രഥം ചൈവ ധനുർ ബാണം തഥൈവ ച
പശ്യധ്വം യാവദ് അദ്വൈതാൻ പാതയാമി മഹീതലേ
66 [ദേവാഹ്]

മൂർതി സർവസ്വം ആദായ ത്രൈലോക്യസ്യ തതസ് തതഃ
രഥം തേ കൽപയിഷ്യാമ ദേവേശ്വര മഹൗജസം
67 തഥൈവ ബുദ്ധ്യാ വിഹിതം വിശ്വകർമ്മ കൃതം ശുഭം
തതോ വിബുധശാർദൂലാസ് തം രഥം സമകൽപയൻ

68 വന്ധുരം പൃഥിവീം ദേവീം വിശാലപുരമാലിനീം
സപർവതവനദീപാം ചക്രൂർ ഭൂതധരാം തദാ
69 മന്ദരം പർവതം ചാക്ഷം ജംഘാസ് തസ്യ മഹാനദീഃ
ദിശശ് ച പ്രദിശശ് ചൈവ പരിവാരം രഥസ്യ ഹി

70 അനകർഷാൻ ഗൃഹാൻ ദീപ്താൻ വരൂഥം ചാപി താരകാഃ
ധർമാർഥകാമസംയുക്തം ത്രിവേണം ചാപി ബന്ധുരം
ഓഷധീർ വിവിധാസ് തത്ര നാനാപുഷ്പഫലോദ്ഗമഃ

71 സൂര്യാ ചന്ദ്രമസൗ കൃത്യാ ചക്രേ രഥവരോത്തമേ
പക്ഷ്യ പൂർവാപരൗ തത്ര കൃതേ രാത്ര്യഹനീ ശുഭേ

72 ദശനാഗപതിനീഷാം ധൃതരാഷ്ട്ര മുഖാൻ ദൃശാം
ദ്യാം യുഗം യുഗചർമാണി സംവർതക ബലാഹകാൻ

73 ശമ്യം യുതിം ച മോലാം ച സ്ഥിതിം സംനതിം ഏവ ച
 ഗൃഹനക്ഷത്രതാരാഭിശ് ചർമ്മ ചിത്രം നഭസ്സലം
 74 സുരാംബുപ്രേതവിത്താനാം പതിംൽ ലോകേശ്വരൻ ഹയാൻ
 സിനീവാലിം അനമതിം കഹ്ളം രാകാം ച സുവൃതാം
 യോത്രാണി ചക്രൂർ വാഹാനാം രോഹകാംഗ് ചാപി കണ്ഠകം
 75 കർമ്മ സത്യം തപോ ദീർഘശ് ച വിഹിതാസ് തത്ര രശ്മയഃ
 അധിഷ്ഠാനം മനസ് ത്വ് ആസീത് പരിരഥ്യം സരസ്വതീ
 76 നാനാവർണാഗ് ച ചിത്രാഗ് ച പതാകാഃ പവനേരിതാഃ
 വിദ്യുദ് ഇന്ദ്ര ധനർ നഭം രഥം ദീപ്തം വ്യദീപയത്
 77 ഏവം തസ്മിൻ മഹാരാജ കൽപിതേ രഥസത്തമേ
 ദേവൈർ മനജശാർദൂല ദ്വിഷതാം അഭിമർദനേ
 78 സ്വാന്യ് ആയുധാനി മുഖ്യാനി ന്യദധാച് ഛരകരോ രഥേ
 രഥയഷ്ടിം വിയത് കൃഷ്ണാം സ്ഥാപയാം ആസ ഗോവൃഷം
 79 ബ്രഹ്മദണ്ഡഃ കാലദണ്ഡോ ഭദ്ര ദണ്ഡസ് തഥാ ജരഃ
 പരിസ്തന്ദാ രഥസ്യാസ്യ സർവതോദിശം ഉദ്യതാഃ
 80 അഥർവാംഗിരസാവ് ആസ്താം ചക്രരക്ഷൗ മഹാത്മനഃ
 ഗ്രഗേദഃ സാമവേദശ് ച പുരാണം ച പുരഃസരാഃ
 81 ഇതിഹാസ യജുർവേദൗ പുഷ്കരക്ഷൗ ബഭ്രുവതുഃ
 ദിവ്യാ വാചശ് ച വിദ്യാശ് ച പരിപാർശ്വ ചരാഃ കൃതാഃ
 82 തോത്രാദയശ് ച രാജേന്ദ്ര വഷ്ട്കാരസ് തമൈവ ച
 ഓങ്കാരശ് ച മുഖേ രാജന് അതിശോഭാ കരോ ദിവേത്
 83 വിചിത്രം ഗുരുഭിഃ ഷഡ്ഭിഃ കൃത്യാ സംവത്സരം ധനഃ
 തസ്മാൻ നൃണാം കാലരാത്രീർ ജ്യാ കൃതാ ധനഷോ ദജരാ
 84 ഇഷ്ടശ് ചാപ്യ് അഭവദ് വിഷ്ണുർ ജലനഃ സോമ ഏവ ച
 അഗ്നീ ഷോമൗ ജഗത് കൃത്സും വൈഷ്ണവം ചോച്യതേ ജഗത്
 85 വിഷ്ണുശ് ചാത്മാ ഭഗവതോ ഭവസ്യാമിത തേജസഃ
 തസ്മാദ് ധനർജ്യാ സംസ്കർശം ന വിഷ്ണുഹർ ഹരസ്യ തേ
 86 തസ്മിണ് ശരേ തിഥമന്യൂർ മുമോചാവിഷഹം പ്രഭുഃ
 ഭൃഗംഗിരോ മന്യൂഭവം ക്രോധാഗ്നിം അതിഭുഃസഹം
 87 സ നീലലോഹിതോ ധൃതുഃ കൃത്തിവാസാ ഭയങ്കരഃ
 ആദിത്യായുത സങ്കാശസ് തേജോ ജ്യാലാവൃതോ ജലൻ
 88 ദുശ്ചാവശ് ച്യാവനോ ജേതാ ഹന്താ ബ്രഹ്മ ദ്വിഷാം ഹരഃ
 നിത്യം ത്രാതാ ച ഹന്താ ച ധർമ്മധർമ്മാശ്രിതാഞ് ജനാൻ

89 പ്രമാമിദിർ ഘോരരൂപൈർ ഭീമോദഗ്രൈർ ഗണൈർ വൃതഃ
 വിഭാതി ഭഗവാൻ സ്ഥാണുസ് തൈർ ഏവാത്മ ഗുണൈർ വൃതഃ
 90 തസ്യാംഗാനി സമാക്രിത്യ സ്ഥിതം വിശ്വം ഇദം ജഗത്
 ജംഗമാജംഗമം രാജഞ് ശൂശ്രൂഭേ ദ്ഭിദ്രുതദർശനം
 91 ദൃഷ്ട്യാ തു തം രഥം ദിവ്യം കവചീ സ ശരാസനീ
 ബാണം ആദത്ത തം ദിവ്യം സോമവിഷ്ണു് അഗ്നിസംഭവം
 92 തസ്യ വാജാംസ് തതോ ദേവാഃ കൽപയാം ചക്രിരേ വിഭോഃ
 പുണ്യഗന്ധവഹം രാജഞ് ശ്വസനം രാജസത്തമ
 93 തം ആസ്ഥായ മഹാദേവസ് ത്രാസയൻ ദൈവതാന്യ് അപി
 ആരുരോഹ തദാ യത്തഃ കമ്പയന് ഇവ രോദസീ
 94 സ ശോഭമാനോ വരദഃ ഖഡ്ഗീ ബാണീ ശരാസനീ
 ഹസന് ഇവാർവിദ് ദേവോ സാരഥിഃ കോ ഭവിഷ്യതി
 95 തം അബ്രുവൻ ദേവഗണാ യം ഭവാൻ സംനിയോക്ഷ്യതേ
 സ ഭവിഷ്യതി ദേവേശ സാരഥിസ് തേ ന സംശയഃ
 96 താൻ അബ്രുവീത് പുനർ ദേവോ മത്തഃ ശ്രേഷ്ഠതരോ ഹി യഃ
 തം സാരഥിം കരുധം മേ സ്വയം സഞ്ചിത്യ മാചിരം
 97 ഏതച് ശ്രുത്വാ തതോ ദേവാ വാക്യം ഉക്തം മഹാത്മനാ
 ഗത്വാ പിതാമഹം ദേവം പ്രസാദ്യൈവം വചോ ദബ്രുവൻ
 98 ദേവ ത്യയേദം കഥിതം ത്രിദശാരിനിബർഹണം
 തഥാ ച കൃതം അസ്താഭിഃ പ്രസന്നോ വൃഷഭ്യേജഃ
 99 രഥശ് ച വിഹിതോ ദ്സ്മാദിർ വിചിത്രായുധ സംവൃതഃ
 സാരഥിം തു ന ജാനീമഃ കഃ സ്യാത് തസ്മിൻ രഥോത്തമേ
 100 തസ്മാദ് വിധീയതാം കശ് ചിത് സാരഥിർ ദേവ സത്തമ
 സഹലാം താം ഗിരം ദേവകർതും അർഹസി നോ വിഭോ
 101 ഏവം അസ്താസു ഹി പുരാ ഭഗവന് ഉക്തവാൻ അസി
 ഹിതകർതാസ്മി ഭവതാം ഇതി തത് കർതും അർഹസി
 102 സ ദേവ യുക്തോ രഥസത്തമോ നോഃ ദുരാവരോ ദ്രാവണഃ ശാത്രവാണാം
 പിനാക പാണിർ വിഹിതോ ദ്ഭ്ര യോദ്ധാഃ വിഭീഷയൻ ദാനവാൻ ഉദ്യതോ
 ദസൗ
 103 തമൈവ വേദാശ് ചതുരോ ഹയാഗ്ര്യഃ ധരാ സശൈലാ ച രഥോ മഹാത്മൻ
 നക്ഷത്രവംശോ ദ്സ്മഗതോ വരൂഥേഃ യസ്മിൻ യോദ്ധാ സാരഥിനാഭിരക്ഷ്യഃ
 104 തത്ര സാരഥിർ ഏഷ്ടവ്യഃ സർവൈർ ഏതൈർ വിശേഷവാൻ
 തത് പ്രതിഷ്ഠോ രഥോ ദേവ ഹയാ യോദ്ധാ തമൈവ ച

കവചാനി ച ശസ്ത്രാണി കാർമുകം ച പിതാമഹ
 105 ത്യാം ഋതേ സാരഥിം തത്ര നാന്യം പശ്യാമഹേ വയം
 ത്യാം ഹി സർവൈർ ഗുണൈർ യുക്തോ ദേവതാഭ്യോ ിധികഃ പ്രഭോ
 സാരഥ്യേ തൂർണം ആരോഹ സംയച്ഛ പരമാൻ ഹയാൻ
 106 ഇതി തേ ശിരസാ നത്യാ ത്രിലോകേശം പിതാമഹം
 ദേവഃ പ്രസാദയാം ആസുഃ സാരഥ്യായേതി നഃ ശ്രൂതം
 107 [ബ്രഹ്മാ]
 നാത്ര കിം ചിൻ മൃഷാ വാക്യം യദ് ഉക്തം വോ ദിവൗകസഃ
 സംയച്ഛാമി ഹയാൻ ഏഷ യുധ്യതോ വൈ കപർദിനഃ
 108 തതഃ സ ഭഗവാൻ ദേവോ ലോകസ്രഷ്ടാ പിതാമഹഃ
 സാരഥ്യേ കൽപിതോ ദേവൈർ ഈശാനസ്യ മഹാത്മനഃ
 109 തസ്മിൻ ആരോഹതി ക്ഷിപ്രം സ്യന്ദനം ലോകപുജിതേ
 ശിരോഭിർ അഗമംസ് തൂർണം തേ ഹയാ വാതരംഹസഃ
 110 മഹേശ്വരേ ത്യാദഹതി ജാനഭ്യാം അഗമൻ മഹീം
 111 അഭീശൂൻ ഹി ത്രിലോകേശഃ സംഗൃഹ്യ പ്രപിതാമഹഃ
 താൻ അശ്വാംഗ് ചോദയാം ആസ മനോമാതരംഹസഃ
 112 തതോ ിധിരൂഢേ വരദേ പ്രയാതേ ചാസുരാൻ പ്രതി
 സാധ്യ സാധ്യ് ഇതി വിശ്വേശഃ സ്തയമാനോ ിഭ്യഭാഷത
 113 യാഹി ദേവ യതോ ദൈത്യംഗ് ചോദയാശ്വാൻ അതദ്രിതഃ
 പശ്യ ബാഹോർ ബലം മേ ിഭ്യ നിഘ്നതഃ ശാത്രവാൻ രണേ
 114 തതസ് താംഗ് ചോദയാം ആസ വായുവേഗസമാജ്ജവേ
 യേന തന്ത്രിപുരം രാജൻ ദൈത്യദാനവരക്ഷിതം
 115 അഥാധിജ്യം ധനുഃ കൃത്യാ ശർവഃ സന്ധായ തം ശരം
 യുക്ത്വാ പാശുപതാസ്ത്രേണ ത്രിപുരം സമചിന്തയത്
 116 തസ്മിൻ സ്ഥിതേ തദാ രാജൻ ക്രുദ്ധേ വിധൃത കാർമുകേ
 പുരാണി താനി കാലേന ജഗ്മൂർ ഏകത്വതാം തദാ
 117 ഏകീഭാവം ഗതേ ചൈവ ത്രിപുരേ സമുപാഗതേ
 ബഭ്രുവ തുമുലോ ഹർഷോ ദൈവതാനാം മഹാത്മനാം
 118 തതോ ദേവഗണാഃ സർവേ സിദ്ധാഗ് ച പരമർഷയഃ
 ജയേതി വാചോ മുച്ഛഃ സംസ്തുവന്തോ മുദാനൃപിതാഃ
 119 തതോ ിഗ്രതോ പ്രാദുരഭ്രുത് ത്രിപുരം ജ്ഘ്നേഷോ ിസുരാൻ
 അനിർദേശ്യോഗ്ര വപുഷോ ദേവസ്യാസഹ്യ തേജസഃ
 120 സ തദ് വികൃഷ്യ ഭഗവാൻ ദിവ്യം ലോകേശ്വരോ ധനുഃ

ത്രൈലോക്യസാരം തം ഇഷ്ടം മുദോച ത്രിപുരം പ്രതി
 തത് സാസുരഗണം ദഗ്ധ്യാ പ്രാക്ഷിപത് പശ്ചിമാർണ്ണവേ
 121 ഏവം തത് ത്രിപുരം ദഗ്ധം ദാനവാശ് ചാപ്യ് അശേഷതഃ
 മഹേശ്വരേണ ക്രുദ്ധേന ത്രൈലോക്യസ്യ ഹിതൈഷിണാ
 122 സ ചാത്മക്രോധജോ വഹ്നിർ ഹാഹേത്യ് ഉക്ത്യാ നിവാരിതഃ
 മാ കാർഷീർ ഭസ്മസാൽ ലോകാൻ ഇതി ത്ര്യക്ഷോ fബ്രവിച് ച തം
 123 തതഃ പ്രകൃതിം ആപന്നാ ദേവാ ലോകാസ് തഥർഷയഃ
 തുഷ്ടവുർ വാഗ്ദിർ അർഥ്യാദിഃ സ്ഥാണം അപ്രതിമൗജസം
 124 തേ fനജ്ഞാതാ ഭഗവതാ ജഗ്തഃ സർവേ യഥാഗതം
 കൃതകാമാഃ പ്രസന്നേന പ്രജാപതിമുഖാഃ സുരാഃ
 125 യഥൈവ ഭഗവാൻ ബ്രഹ്മാ ലോകധാതാ പിതാ മഹഃ
 സംയച്ഛ്വ ത്വം ഹയാൻ അസ്യ രാധേയസ്യ മഹാത്മനഃ
 126 ത്വം ഹി കൃഷ്ണാച് ച കർണാച് ച ഫൽഗുനാച് ച വിശേഷതഃ
 വിശിഷ്ടോ രാജശാർദൂല നാസ്തി തത്ര വിചാരണാ
 127 യുദ്ധേ ഹ്യ് അയം തദ്ര കൽപസ് ത്വം ച ബ്രഹ്മ സമോ fനഘ
 തസ്മാച് ചരൿൗ യുവാം ജേതും മച്ഛ്വത്രുംസ് താവ് ഇവാസുരാൻ
 128 യഥാ ശല്യാദ്യ കർണോ fയം ശ്വേതാശ്ച കൃഷ്ണസാരഥിം
 പ്രഥമ്യ ഹന്യാത് കൗന്തേയം തഥാ ശീഘ്രം വിധിയതാം
 ത്വയി കർണശ് ച രാജ്യം ച വയം ചൈവ പ്രതിഷ്ഠിതാഃ
 129 ഇംമം ചാപ്യ് അപരം ഭൂയ ഇതിഹാസം നിബോധ മേ
 പിതൂർ മമ സകാശേ യം ബ്രാഹ്മണഃ പ്രാഹ ധർമവിത്
 130 ശ്രുത്വാ ചൈതദ് വചശ് ചിത്രം ഹേതുകാര്യാർഥ സംഹിതം
 കരു ശല്യ വിനിശ്ചിത്യ മാ ഭൂദ് അത്ര വിചാരണാ
 131 ഭാർഗവാണാം കലേ ജാതോ ജമദ് അഗ്നിർ മഹാതപഃ
 തസ്യ രാമേതി വിഖ്യാതഃ പുത്രസ് തേജോ ഗുണാനൃതഃ
 132 സ തീവ്രം തപ ആസ്ഥായ പ്രസാദയിതവാൻ ഭവം
 അസ്തുഹേതോഃ പ്രസന്നാത്മാ നിയതഃ സംയതേന്ദ്രിയഃ
 133 തസ്യ തുഷ്ടോ മഹാദേവോ ഭക്ത്യാ ച പ്രശമേന ച
 ഹൃദ്ഗ്ഗതം ചാസ്യ വിജ്ഞായ ദർശയാം ആസ ശങ്കരഃ
 134 [ഇഷ്യര]
 രാമ തുഷ്ടോ fസ്മി ഭദ്രം തേ വിദിതം മേ തവേപ്സിതം
 കരുഷ്യ പുതം ആത്മാനം സർവം ഏതദ് അവാപ്സ്യസി
 135 ദാസ്യാമി തേ തദാസ്താണി യദാ പുതോ ഭവിഷ്യസി

അപാത്രം അസമർഥം ച ദഹന്ത്യ് അസ്താണി ഭാർഗവ
 136 ഇത്യ് ഉക്തോ ജാമദഗ്ന്യസ് തു ദേവദേവേന ശുലിനാ
 പ്രത്യവാച മഹാത്മാനം ശിരസാവനതഃ പ്രളം
 137 യദാ ജാനാസി ദേവേശ പാത്രം മാം അസ്ത്യാരണേ
 തദാ ശുശ്രൂഷതേ ിസ്താണി ഭവാൻ മേ ദാതും അർഹതി
 138 [ദുർ]

തതഃ സ തപസാ ചൈവ ദമേന നിയമേന ച
 പൂജോപഹാര ബലിഭിർ ഹോമമന്ത്രപുരസ്കൃതൈഃ
 139 ആരാധയിതവാഞ് ശർവം ബഹുൻ വർഷഗണാംസ് തദാ
 പ്രസന്നശ് ച മഹാദേവോ ഭാർഗവസ്യ മഹാത്മനഃ
 140 അബ്രവീത് തസ്യ ബഹുശോ ഗുണാൻ ദേവ്യാഃ സമീപതഃ
 ഭക്തിമാൻ ഏഷ സതതം മയി രാമോ ദൃഢവ്രതഃ
 141 ഏവം തസ്യ ഗുണാൻ പ്രീതോ ബഹുശോ ികഥയത് പ്രളഃ
 ദേവതാനാം പിതൃണാം ച സമക്ഷം അരിസുദനഃ
 142 ഏതസ്തിന് ഏവ കാലേ തു ദൈത്യോ ആസൻ മഹാബലാഃ
 തൈസ് തദാ ദർപമോഹാസൈർ അബാധ്യന്ത ദിവൗകസഃ
 143 തതഃ സംഭ്രയ വിബുധാസ് താൻ ഹന്തും കൃതനിശ്ചയാഃ
 ചക്രഃ ശത്രുവധേ യതാം ന ശേകർ ജേതും ഏവ തേ
 144 അഭിഗമ്യ തതോ ദേവാ മഹേശ്വരം അഥാബ്രുവൻ
 പ്രസാദയന്തസ് തം ഭക്ത്യാ ജഹി ശത്രുഗണാൻ ഇതി
 145 പ്രതിജ്ഞായ തതോ ദേവോ ദേവതാനാം രിപുക്ഷയം
 രാമം ഭാർഗവം ആഹുയ സോ ിഭ്യഭാഷത ശങ്കരഃ
 146 രിപുൻ ഭാർഗവ ദേവാനാം ജഹി സർവാൻ സമാഗതാൻ
 ലോകാനാം ഹിതകാമാർഥം മത്പ്രീത്യർഥം തഥൈവ ച
 147 [രാമ]

അക്രതാസ്തസ്യ ദേവേശ കാ ശക്തിർ മേ മഹേശ്വര
 നിഹന്തും ദാനവാൻ സർവാൻ കൃതാസ്താൻ യുദ്ധദുർമദാൻ
 148 [ഇഷ്വര]

ഗച്ഛ തം മദ് അനുധ്യാനാൻ നിഹനിഷ്യസി ദാനവാൻ
 വിജിത്യ ച രിപുൻ സർവാൻ ഗുണാൻ പ്രാപ്സ്യസി പുഷ്കലാൻ
 149 [ദുർ]

ഏതച് ശൂത്യാ ച വചനം പ്രതിഗൃഹ്യ ച സർവശഃ
 രാമഃ കൃതസ്വസ്ത്യയനഃ പ്രയയൗ ദാനവാൻ പ്രതി

150 അവധീദ് ദേവശത്രുംസ് താൻ മദദർപ ബലാനിതാൻ
 വജ്രാശനിസമസ്തർശൈഃ പ്രഹാരൈർ ഏവ ഭാർഗവഃ
 151 സ ദാനവൈഃ ക്ഷതതന്തൻ ജാമദ് അഗ്നോ ദ്വിജോത്തമഃ
 സംസൃഷ്ടഃ സ്ഥാണനാ സദ്യോ നിർവ്രണഃ സമജായത
 152 പ്രീതശ് ച ഭഗവാൻ ദേവഃ കർമണാ തേന തസ്യ വൈ
 വരാൻ പ്രാദാദ് ബ്രഹ്മ വിദേ ഭാർഗവായ മഹാത്തമേ
 153 ഉക്തശ് ച ദേവദേവേന പ്രീതിയുക്തേന ശൂലിനാ
 നിപാതാത് തവ ശസ്ത്രാണാം ശരീരേ യാഭവദ് രജാ
 154 തയാ തേ മാനുഷം കർമ വ്യപോലം ഭൂമനന്ദന
 ഗൃഹാണാസ്താണി ദിവ്യാനി മത്സകാശാദ് യഥേച്ഛിതം
 155 തതോ ിസ്താണി സമസ്താനി വരാംശ് ച മനസേച്ഛിതാൻ
 ലബ്ധ്യാ ബഹുവിധാൻ രാമഃ പ്രണമ്യാ ശിരസാ ശിവം
 156 അനുജ്ഞാം പ്രാപ്യ ദേവേശാഞ് ജഗാമ സ മഹാതപഃ
 ഏവം ഏതത് പുരാവൃത്തം തദാ കഥിതവാൻ ജഷിഃ
 157 ഭാർഗവോ ിപ്യ് അദദാത് സർവം ധന്തർവേദം മഹാത്തമേ
 കർണായ പുരുഷവ്യാഘ്രേ സുപ്രീതേനാന്തരാത്മനാ
 158 വൃജിനം ഹി ഭവേത് കിം ചിദ് യദി കർണസ്യ പാർഥിവ
 നാസ്തൈ ഹ്യ് അസ്താണി ദിവ്യാനി പ്രാദാസ്യദ് ഭൂമനന്ദനഃ
 159 നാപി സ്മൃത കലേ ജാതമ കർണം മന്യേ കഥം ചന
 ദേവപുത്രം അഹം മന്യേ ക്ഷത്രിയാണാം കലോദ്ഭവം
 160 സകണ്ഡലം സകവചം ദീർഘബാഹു മഹാരഥം
 കഥം ആദിത്യസദൃശം മൃഗീ വ്യാഘ്രം ജനിഷ്യതി
 161 പശ്യ ഹ്യ് അസ്യ ഭൂജൗ പീനൗ നാഗരാജകരോപമൗ
 വക്ഷഃ പശ്യ വിശാലം ച സർവശത്രുനിബർഹണം

അധ്യായം 25

1 [ദൂർ]

ഏവം സ ഭഗവാൻ ദേവഃ സർവലോകപിതാമഹഃ
സാരഥ്യം അകരോത് തത്ര യത്ര തദ്രോ fഭവദ് രഥി
2 രമിനാഭ്യധികോ വീരഃ കർതവ്യോ രഥസാരഥിഃ
തസ്മാത് തം പുരുഷവ്യാഘ്രേ നിയച്ഛ തുരഗാൻ യധി

3 [സ്]

തതഃ ശല്യഃ പരിഷ്വജ്യ സുതം തേ വാക്യം അബ്രുവീത്
ദുര്യോധനം അമിത്രംഘ്നഃ പ്രീതോ മദ്രാധിപസ് തദാ

4 ഏവം ചേൻ മന്യസേ രാജൻ ഗാസാരേ പ്രിയദർശന
തസ്മാത് തേ യത് പ്രിയം കിം ചിത് തത് സർവം കരവാങ്യ് അഹം

5 യത്രാസ്മി ഭരതശ്രേഷ്ഠ യോഗ്യഃ കർമ്മണി കർഹി ചിത്
തത്ര സർവാത്മനാ യുക്തോ വക്ഷ്യേ കാര്യധൂരം തവ

6 യത് തു കർണം അഹം ബ്രൂയാം ഹിതകാമഃ പ്രിയാപ്രിയം
മമ തത്ക്ഷമതാം സർവം ഭവാൻ കർണശ് ച സർവശഃ

7 [കർണ]

ഈശാനസ്യ യഥാ ബ്രഹ്മാ യഥാ പാർഥസ്യ കേശവഃ
തഥാ നിത്യം ഹിതേ യുക്തോ മദ്രരാജഭജസ്വ നഃ

8 [ഷല്യ]

ആത്മനിന്ദാത്മപൂജാ ച പരനിന്ദാ പരസ്തുവഃ
അനാചരിതം ആര്യാണാം വൃത്തം ഏതച് ചതുർവിധം

9 യത് തു വിദ്വാൻ പ്രവക്ഷ്യാമി പ്രത്യയാർഥം അഹം തവ
ആത്മനഃ സ്തുവസംയുക്തം തൻ നിബോധ യഥാതഥം

10 അഹം ശക്രസ്യ സാരഥ്യേ യോഗ്യോ മാതലിവത് പ്രഭോ
അപ്രമാദ പ്രയോഗാച് ച ജ്ഞാനവിദ്യാ ചികിത്സിതൈഃ

11 തതഃ പാർഥേന സംഗ്രാമേ യുധ്യമാനസ്യ തേ fനഘ
വാഹയിഷ്യാമി തുരഗാൻ വിജ്യരോ ഭവ സുതജ

പ്രസാധകർ

സാജിഭക്തം

